1

організаційний

Відділ Персональний.

Діло ч. II

~~організаційні листування~~

Партизанско-Повстанческого Штабу.

Листами і Матер'ялами по організації Повстання на Україні

~~Про прибуваючих і відбуваючих осіб.~~

На 1921 рік.

Начато 1921 р.

Кінчено 192 р.

Droit

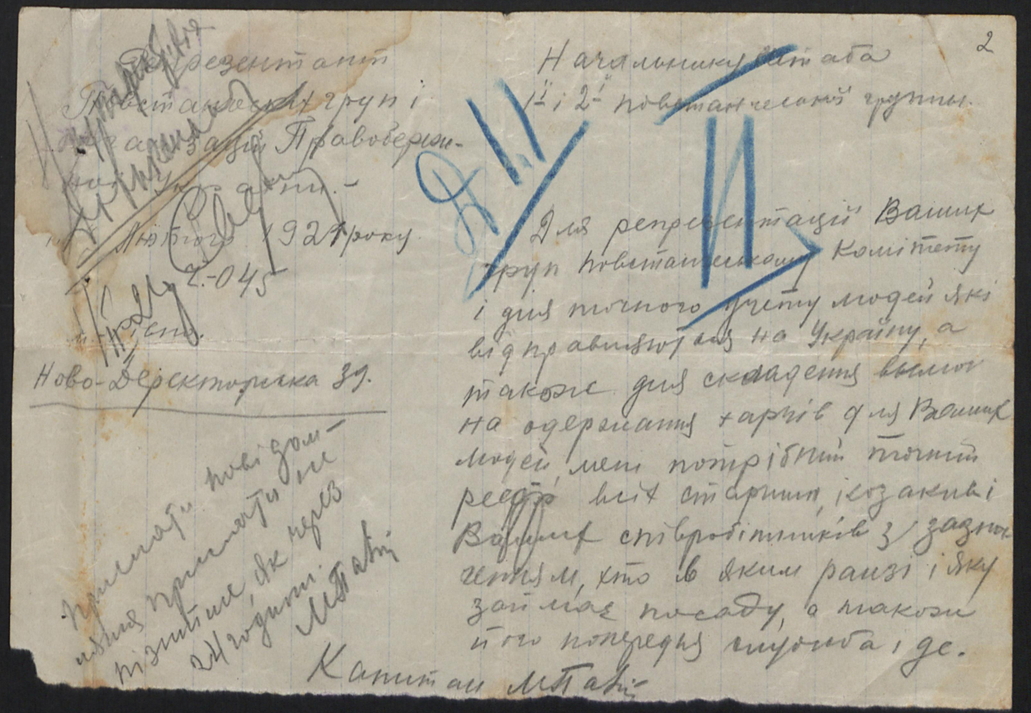

2

Начальнику штаба
1-й і 2-й повстанчеської групи.

Для репрезентації Ваших
груп повстанческому Комітету
і для точного учету людей які
відправляються на Україну, а
також для складення вимог
на одержання харчів для Ваших
людей, мені потрібний точний
реєстр всіх старшин, козаків і
Ваших співробітників з зазна-
ченням, хто в яким ранзі і яку
займає посаду, а також
його попередня служба і де.

Капитан МПаті

Репрезентант
Повстанческих груп і
організацій Правобереж-
ної України.
Лютого 1921 року
Ч.-045
м. Рівно.
Ново-Деректорська 39.

Прислати повідом-
ляння прислати не
пізнійше, як через
24 години. МПаті

Ф 11

11

У.Н.Р.

Начальник Штабу
Партізано-Повстанчиських
Військ.
" "Лютого 1921 року.
Ч.....
М.Тарнів.

Пану Головному Отаманові.

РАПОРТ.

Для полагодження з Польським Генеральним Штабом і Довудством 6-ї Армії Справ по орґанізації і улаштуванню зв"язку між Повстанчиським Штабом в Тарнові і Повстанчиськими орґанізаціями на Україні а також для переговорів з п.Савінковим в справах недопустимости висилки на Україну ними орґанізаторів повстань, являється негайна необхідність о командірованії мене і підполковника Кузьминського до Варшави і Львова, на що прошу ВАШОГО дозволу.-

Генерал-хорунжий

Ад"ютант, сотник

Наказ

по штабу Партізансько-Повстанчеських Військ

ч 1

18 Лютого 1921 року

§ 1

Згідно наказу п. Головного Отамана від 18 цього Лютого ч. я приступив до організації Партізансько-Повстанчеських Військ

§ 2.

З цього числа наказую приступити до сформування Штабу, для чого до оголошення штатів, зазначенних вище осіб рахувати прикомандированними до штабу з 18-го цього Лютого з покладенням на них слідуючих обов'язків: Генерального Штабу Підполковника Кузьмінского т.в.о. Помічника Начштабу, Генерального Штабу Підполковника Зеегорша т.в.о. начальника організаційно-оперативно-розвідочного відділу, Сотника Стуцького т.в.о. Начальника Агітаційного відділу, поручника Ващенко призначаю в распорядження Начальника організаційно-оперативно-розвідочного відділу, урядовця Велезівського діловодом і козака Ібрагіма Курбанова курьером.

§ 3.

Працю в штабі провадити: з 9-ти годин ранку до 1-ї год дня і з 5-ї год. дня до 6 год вечера.

Генерал Хорунжий

Д. Таємно. 5

У. Н. Р.
Начальник
ПОВСТАНЧЕСЬКИХ КУРІНЬ.
Сквирськ. Таращанськ.
і Бердичівськ. пов.
на Київщині.
№ 8 1921
Ч 196
м. Варшава

ВИСОКОПОВАЖНОМУ ПАНОВІ ПОСЛОВІ
Уряду У.Н.Р. в м.Варшаві.

II

Перебуваючи у м.Варшаві по службовим справам яко представники повстанческих військ Таращанського та Сквірського повітів на Київщині, зауважили, що деякі збувших повстанців звертаються безпосередньо, без уповноваження П.ГОЛОВНОГО ОТАМАНА Військ У.Н.Р. до Польського Генерального Штабу, називаючись командуючими повстанческих груп, удаючи себе луже прихильними до федеративних, енеревських і инших партій У.Н.Р.

Рахуемо, що подібні отамани, без уповноважень П.ГОЛОВНОГО ОТАМАНА, є або авантурники або несвідомі загальної справи,

які, може бажають повернення гетьманщини чи московських окупан...
і т.п. ітим самим руйнують нашу загальну справу: будування Самости
ноі Украінськоі Держави і обєднання Украінського Народу.

Отже, на підставі вищезазначеного, просимо Пана Посла вжити захо
аби всіх подібних отаманів, а також звязкових від подібних отамані
перебуваючих в.м. Варшаві без уповноваження П. ГОЛОВНОГО ОТАМАНА, на
правляти до П. ГОЛОВНОГО ОТАМАНА в. Тарнів, і лише після одержання
від П. ГОЛОВНОГО ОТАМАНА відповідних інструкцій та уповноважень, до
помогати їм і допускати їх як до польських інституцій так і до пр
ставників инших держав в Польщі.

Про подібних отаманів та звязкових від них, просимо повідомляти
П. ГОЛОВНОГО ОТАМАНА, Військову Місію в. Варшаві і при потребі Польс
кий Генеральний Штаб.

ПІДСТАВА: Таємні уповноваження за ЧЧ 0302, 0303 та 2132/56.

О Т А М А Н И :

Начальник
ПОВСТАНЧЕСЬКИХ КУРНІВ,
Скверськ. Таращанськ.
і Бердичівськ. пов.
на Київщині.
_____ 192 р.
Ч. _____
в. _____

6

У. Н. Р.
ГОЛОВА РАДИ
НАРОДНИХ МІНІСТРІВ

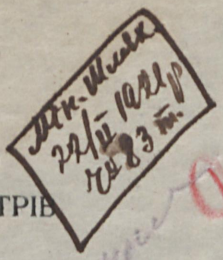

Мін. Шлях. 22/II 1921 р. № 83 т.

12 лютого 1921 р.

ч. 480

До Пана Міністра Шляхів.

Пересилаючи при цьому копію відношення "Предсѣдателя Русскаго Евакуаціоннаго Комітета в Польщѣ" маю за честь прохати Вас дати свої міркування в справі організації повстань.

Голова Ради Міністрів [signature]

В.о. Директора Канцелярії [signature]

ПРЕДСѢДАТЕЛЬ
РУССКОГО ЭВАКУАЦІОННОГО КОМИТЕТА
В ПОЛЬЩѢ
24-го Января 1921-года
№-392

Копія.-

ГОСПОДИНУ МИНИСТРУ УКРАИНСКОЙ ДИПЛОМАТИЧЕСКОЙ МИССІИ В ПОЛЬЩѢ.

18-го ноября 1920-года, между Русским Политическим Комитетом в Польщѣ и полномочными представителями Украинской Народной Республики была заключена военная крнвенція.

Согласно конвенціи 18-го ноября, Правительство Украинской Народной Республики ставить своей цѣлью освобожденіе территоріи Украинской Народной Республики от большевистской оккупаціи и установленіе на ней національной демократической власти а Русскій Политическій Комитет в Польщѣ имѣет цѣлью борьбу против большевизма до полнаго уничтоженія такового, как военной силы и государственно-политической организаціи.

Каково-бы ни было настоящее положеніе Украинскаго Правительства с одной стороны и Русскаго Политическаго Комитета с другой, цѣли, намѣченныя обѣими сторонами остаются прочними, а военная конвенція, заключенная 18-го ноября 1920 года запечатлѣнная кровью союзных войск, приобрѣтает огромное значеніе, как яркое и искреннее выраженіе дружеских взаимноотношеній между Украиной и Русским Политическим Комитетом.

Русскій Политическій Комитет полагает, что при создавшихся условьях должни быть изысканы новыя методы борьбы с большевиками, и русско- украинскій союз должен быть использован, как могучее орудіе для достиженія намечѣнной цѣли.

Конечно наобѣих сторонах лежит прежде всего забота об интернированых на территоріи Польской Республики войсках.

На опыт послѣдних военных дѣйствій как на Украинѣ, так и Бѣлоруссіи показал, что при борьбѣ с большевиками необходимо учитывать мѣстный повстанческій движенія среди крестьян.

Планомѣрная организація их, моральная и матеріяльная их поддержка является насущной задачей настоящаго дня.

Русскій Политическій Комитет уже преступил по мѣрѣ своих сил к осуществленію означеной задачи . Он завязал непосредственныя связи с повстанческими отрядами начиная с Сѣвера от Карелiи и Ингарманландіи вплоть до Кубани.

Нѣт сомнѣнія, что Украинское Правительство с своей стороны имѣет связи с дѣйствіями партизанских отрядов на своей территоріи

Особое, на сей предмет соглашеніе между Русским [illegible] Политическим Комитетом и представителями Украинскаго Правительства оказалось-бы является настоятельной необходимостью так как подобное соглашеніе привело-бы к соглашенію дѣйствій экономіи сил и средств, а слѣдовательно и к скорѣйшему осуществленію намѣченой цѣли.

Русскій Политическій Комитет убѣжден, что его предложеніе встрѣтит в Вашем лицѣ живой отклик, и что вы не замедлите довести о нем до свѣдѣнія Вашего Правительства.

Кромѣ того Русскій Политическій Комитет считает своим долгом представить на Ваше усмотрѣніе еще слѣдующее соображеніе: В декабрѣ мѣсяцѣ, член Русскаго Политическаго Комитета Д.В. ФИЛОСОФОВ, представил Французскому Правительству докладную записку, копія которой и была Вам своевременно доставлена.

В означеной докладной запискѣ Д.В. ФИЛОСОФОВА довел до

сѣдѣнія Французскаго Правительства до необходимости созданія по иниціятиви Русскаго Политическаго Комитета союза окреиных государств, образовавшихся на территоріи бывшей Россійской Имперіи. Отвѣтственные представители французской политики отнеслись сочувственно к этой мысли, предполагал что этот способ объединенія анти-большевистских сил наиболѣе соотвѣтствуют настоящему моменту и является ярким показателем измѣненія прежней политики по отношенію к государственным образованіям на территоріи бывшей Россійской Имперіи.

Таким образом, новое соглашеніе Украинской Народной Республикис Русским Политичиским Комитетом, могло би быть связано с основаніем союза государств, образовавшихся на территоріі бывшей Россійской Имперіи. Союз этот несомнѣнно мог. би оказать вліяніе на международную политику Союзников.

В недалеком будущем соглашеніе между украинсйи и русским политичиским комитетом несомнѣнно примкнули би и другія государства, в первую очередь Бѣлорусія, Грузія, Кубанская Республика.

Ввиду вишеизложенних соображеній, Русский политический Комитет виражает надежду, что Правительство Украинской Республики, отнесется с полним сочуствіе к предложенію Русского политического комитета.

Русский политический комитет просит Вас принять зависящіе от Вас мѣри, да би Украинское Правительствоввзможно скором временй снабдило кого либо из своих представителей соотвѣтствующими полномочіями для заключенія вишеупомянутого заключенія.

Первоначальний проект соглашенія будет Вам доставлен не замедлительно.

Предстѣдатель Русского Эвакуаціоннаго Комитета/Подпись/

Б Савинков в.р.

Управляющий дѣлами/подпись/Варшава Января 24-го дня 1921-года.З оригіналом згідно :Секретарь/подпись/

З оригіналом згідно
Діловод

9

Командир
5-й Дрс.
дів. [illegible]

Таємно

п. Генералу
Тютюнник.

14/IX 21 р.
Ланцут.

1. Сим повідомляю Вас, що ст.ст. Мельник і Матвіїв пробули в дівізії понад 8 місяців.

2. Вповні надаються на посилку в запілля, для переведення зв'язку з окрем. повстанськими відділами, інформації і зорганізовання дрібніших повстанських відділів під загальним доглядом одного із старших організаторів на місци.

Тиковник
Алуд.

10

Копія

Д ч 2

Командір
III куп.
4го повст. району
ч 1
14/II 1921 р.

Ч-ку 4го повст. району

Рапорт

Ко одержаним мною відомостям, о тім що в Житомирському повіті на Волині, в добре [illegible] мені місце є зорганізовані відділи, котрі не мають проводирів, і не знають під якім гаслом йти проти ворогів нашої Держави.

Прошу Вашого розпорядження відкомандіровати мене з уповноваженням провести організацію усіх цих частин в єдину частину і виступити

в місці усім проти ~~ворога~~ комуністів-большовиків, чим принесемо велику користь для Дунаєви, а також цей відділ може послужити на перших порах добрим зорганізованим кулаком проти ворога, і цім теж принесе користь дорученому Вам району.

Також прошу призначити мені для допомоги хор. Злочевського і 2х певних старшин.

Допишу що серед селянства рідного мені Житомирського повіту користуюсь великою популярністю і довірям.

Сотник Мусковський

Д. Шавлино

Пану Отаману
повстанческих військ
на Київщині

Рапорт.

Прошу Вашого распорядження на рапорт від 13/III. 21 р. з огляду на те що брак рушниць, немаю ні якої змогі виступити, прошу відпустити 20 рушниць і відношення до Польскої Держави в Ривно на одержання документів подорожи до Каліша на 2 особи

І. Н. Р.

Керуючий повстанч. організац. Звягельск. і Житомирск. повітами на Волині

№ 8

17 березня 1921 року.

і звітом на 37 осіб. також прошу відправити в моє распорядження хор: Булатова який самовільно відлучився.

Керуючий організ. Хор. [illegible]

Нач. штаба [illegible]

12

22/IV 921 р.
ч. 5.

Пану Головному Отаману
УНР.

Рапорт.

Згідно Вашому наказу я приступив до формування штабу і організації партізан-повстанчеських військ.

Рахую своїм обов'язком донести Вам пане Головний Отаман що як штати партізанськo-повстанчеських військ, так і призначення осіб на посади перших четирьох клясів /значить і моє/ мусять пройти через Вищу Військову Раду і Раду народніх Міністрів, згідно закону про Вище військове Управління, без чого всі штати і призначення як не переведені в законному порядку мають рахуватись недійсними.

Генерал Хорунж Шатков

13

У. Н. Р.
Начальник
повстанчеських курин
на Київщині.
26 березня 1921 р.
Ч.
м.

Хорунжому Ляскiвському.

Дч 2

Згідно распорядження польської влади, наказую Вам на завтра 27 цього березня до 10 год. ранку відізвати всіх людей, залишенних Вами в с. Сторожові і надіслати із до штабу, а також надіслати к 8 год. ранку спис людей, маючихся на леце в дорученному Вам відділі. Самому же Вам персонально з'явитись до штабу о 10 год. ранку.

Начальник штабу сотник [illegible]
Начальник інсп. відділу [illegible]

14

У. Н. Р.

За Командуючий
1-ої
Запорожської Стрілецької Дівізії

„30" березня 1921 р.
Ч. 787
Табор Вадовиця

Д. Таємно.

Командіру 4-і Київської дівізії Генерал-Хорунжому ТЮТЮННИКОВІ.

Вх. ч. 84.
15 Квітня 1921 р.

На нараді старших начальників дорученної мені дівізії, що до надсилки списків бажаючих їхати на Україну для праці в повстанчеських відділах, постановлено: "списки скласти, запитати деректів від Командуючого Армією і до його відповіді списків не надсилати".

Ця постанова не торкається кінного Чорних Запорожців полку, який безпосередньо від себе списки вишле.

Генерал-Хорунжий [signature]

Начальник Штабу, Генштабу,

Підполковник [signature]

КОМАНДУЮЧИЙ
4
Київською Стрілецькою
ДІВІЗІЄЮ

Підполковнику ДОБРОТВОРСЬКОМУ

7 квітня 1921 року
ч. 75....

II

З моменту приїзду мого з Вашави я чікаю людей з таборів для праці, але пройшло з І-го Березня більше місяця, а від польського командованія значної реальної допомоги немає. невідно

У Львові так-же помітно, щось для мене не зрозуміле; то не можна посилати людей до " І-го", то хтось захворів, то у відпуску і т. д.

Дякуючі таким не бажанним для справи фактам, вся праця не може провадитись інтенсивно, а відкладається і відкладається. За браком людей не можу перевірити і установити зв"язкові пункти без яких майже не можливо охопити всю організацію, а ті пункти і організації які виникли без наказу і вказівок штабу (не маючі точних інструкцій) часто викликають своїм поводженням і не тактовностью непорозуміння на місцях, які так чи инакше, а мені таки приходиться улаштовувати з великими трудощами знов-же через брак людей для зв"язку. З огляду на таке бідуче становище прошу Вас з Майором Чернецьким улаштувати слідуючі питання, при чому підкреслюю що в залежності від результата піде нормальним шляхом праця і не буде тратитись важний для справи час.

1) Як найскорше вислати людей с таборів для праці в штабі і для висилки на УКРАЇНУ, просіть щоб було дано распоряженія з центру всім установам на місцях, лише через наші пункти або через штаб зноситись як з окремими особами які ідуть на Україну такі з организаціями .

До сього дайте такі пояснення,е межи в исилаемими людьми такі особи що дознавшись що відділами офензивидаються гроші за виконання їх задач охотно погоджуються, завдань безумовно не виконують, чим копроментують всіх взагалі наших агентив. Крім того я краще знаю хто із в исилаеміх і яке завдання може виконать і всі відомості потрібни офензиві може надсилати штаб, а ще краще буде коли буде при штабі Польський офіцер для зв"зку, про се так-же нагадайте Пану Черноцкому.

Поговоріть відносно грошей і скажіть що я давно чікаю. Коли виясните що люди будуть з таборів вислани до дизнаитесь в які кількости можна чикати кожен день.

Колиж праця буде продовжуватись так далі як зараз то я примушаний буду в травні все залишить.

Про все що буде Вами зроблено і яку Ви получити відповідь зараз-же повідомляйте мене і кожен четвер надсилайте Звіти.

Про висилку людей телеграфуйте.

Генерал-хорунжий

Напишіть Вашу адресу

16

Вх. ч. 75
16 Квітня 921 р.

Таемно.

У.Н.Р.
ЗАГАЛЬНАМ УПРАВА
Військового Міністерства
12 Квітня 1921 р.
ч. .....
м. Тарнів.

До Командіра 4-і Київськоі Стрілецькоі Дівізіі.

На представленній Командуючим І Запаріжською Дівізіею п. Військовому Міністрові і Командарму при рапорті від 30/III ч 788 копії відношеня Вашого до Командірів Дівізій від 25/III б.р. ч 45 в справі складання списків старшин і козаків, які бажають іхати на Украіну для праці в організаціях, П. Військовим Міністром і Командармом покладена слідуюча резолюція:" І/ Повідомити п. Генерала Тютюника що це треба робити через Командарма і 2/ повідомити Дівізіі, що списки дозволяю подавати , але в мірі того, щоб не ослабляти кадрів."

Одночасно довожу до Вашого Відома, що п.

2 резолюції виконується Загальною Управою Військового Міністерства.

В. о. Начальника Управи,
Підполковник

За Начальника Загальної часини,
Хорунжий

Діло 8

21

До п. Генерала Тютюника

Доклад.

1) Здається, що ніби то наша справа тут здвинута з мертвої точки: Скляр і Ко відправлені через Румунію і діло іде гладко. Нанесений мною удар в минулу пятницю оказав свій вплив.

2) Тут поляки скинули вкупі з нами свій кошторис на організацію нашого повстанчеського руху правобережа на один місяць — вимагають від Нач. Дьвуд. приблизно біля півтора міліона польських марок. Сюди входить і утримання пунктів Львівського і понад двох на Кордоні. Слідуючі будуть відкривати поступово.

З бюджетом ідуть до Варшави і зі свого боку бажають щоб Ви свій кошторис теж негайно туди надіслали.

3) Надсилаю Вам п. Міхальського котрий повернувся з Каменця особливого нічого не привіз, але має змогу працювати в районі Каменця – може найдете можливим його використати.

4) Район між Збручом і приблизно смугою Літин – Бар – Могилів – вільний від Большевицьких військ – тут зосталась кордонна охорона гадаю що дуже благоприятний для проваджения організації а тому гадаю конче необхідним негайно призначити Начальника 6го Району – якого небудь серьезного старшину з 3ї Дівізії

для організаційної праці. Грунт тут сприяючий. –

5) То що писав Степура безперечно безпідставна видумка провокаційного характеру.

7) Вчора мав розмову з Романченко, котрий питав мене про повстанчеські справи і яко його підготовлював приблизно в тому напрямі, до якого висновку прийшла вчора з Волин.

8) Прошу надіслати мені „отчет Чрезвичайки".

9) Сегодня одержав від поляків їх розвідчі комунікати. З огляду на те, що вони ставять

умовою наш хоронити ці мельдунки тут в нашому архіві, не можу зараз їх надіслати Вам. Будуть зняті з них копії і в найблизчасшому часі надіслати Вам.

10) Я складу докладець з мірнуваннями по поводу вимог нової організації повстань і або надішлю Вам, або на неділю привезу.

Гашкобу Від полк. Кузьмин

20/IV 1921 р.
Львів.

Копія

Командуючий
4-го
Київського Стрілецького
Дівізієї
„21" Квітня 1921 р.
ч. 108

2

Доручення.

Пред'явнику сього Поручнику Михальському доручається одержати від 6-ої армії слідуючу зброю:

самопалів 2

патронів до них 100 шт.

що а також власноручну підпись своїм підписом і відтіском печатки свідчу.

Генерал-Хорунжий Тютюнник

З оригіналом згідно:
Ів. Начальник I відділу
Хор. Кузьмин

Командуючий
4-ю
Київською Стрілецькою
Дивізією
„21" Квітня 1921 р.
№ 47

Копія.

До Штаба 2 відділу 6 Армії

Прошу відпустити для Поручника Михальського під його розписку два револьвера і сто штук патронів до них

Генерал-Хорунжий Тютюнник

З оригіналом згідно:
Начальник I відділу
Хорунжий

~~Н. Головному Отаману Зразок Мін. Внутр. Справ.~~

Вих. ч. 109 і 110
22/IV

Н. Головному Отаману
Зразок Мін. Вн. Справ.

Доклад.

З моменту початку моєї праці по організації повстання виявилось що в районі Скала Борщів перебуває якась особа, котра час одгасу подає звіти завідомо неправдивого змісту і дуже часто явно провокаційного. В останнім час цею особою виявляється особливо енергійна діяльність так напр: Міністерству справ Внутрішніх було подано звіт в якому говорилось що 11/IV з. р. на поділлю вибухло народне повстання, яке розвивається дуже успішно і просилось прислати Уповнов. Уряду для керування; ~~та~~ з того же району Наном Голов. Отаманом було одержано 3 звіти ч. ч. 39, 40 і 41, ~~якого~~ провокаційного характера, в яких указується про те що кимсь то розповсюджуються різні проклямації на Україні, що сам подаючий звіти одержав уже 60, або проклямації для розповсюдження і ще має одержати сім серій, що Винниця з Камянцем комунікується виключно панцерними авто і т. ин. Прошу розпорядження про учинення слідства над.

I Роскладова робота.

1. Армія – а) Всі, ~~хто~~ накази захоплених зі зброєю в руках і або творивших опір, нищать,

з) по відношенню до червоноармійців не українців: хто не проти нас той з нами. відпровадити до дому –

в) червоноармійців добровільно перейшовших набік повставшого народу зі зброєю направлять (по їх бажанню) до організуємих національних народних армій: росіян до руської, татар ~~до татарської~~, білорусів до білоруської, жамиликів, киргиз і башкирів до мусульманської у відповідні національні дивізії, кавказців у кавказську армію по відповідним національним частинам і козаків по козацьким частинам.

г) Відозви до росіян червоноармійців до татар, до козаків донців і кубанців.

д) Наказ українцям ~~в червоніар~~ червоноармійцям, міліціонерам і ~~[illegible]~~ Наказ залізничникам, телеграф, телефоністам.

е) діяльностью зазначеного „інформатора" а також над тим з яких джерел одержують і з ним інформації і прокламації

21

26/IV-24 р.

7 13 7

Ор. Командарми У. Н. Р.

II

Для більше успішної арганізації повстання на терені Південної Групи и необхідно в розпор. Генерала Гулого ~~вислати~~ призначити хоч би одного старшину Генпроби. Гадаю що цьому відповідав би Генпроби полковник Стефанів, і тому прошу розпорядження про

полков. Стефанів

приїзд до Тарнова де можна було б
з ним порозуміться в ці справі

[illegible]

Доклад про заснування і працю Катеринославської Повстанської організації

До створення організації на Катеринославщині спричинилися, як завше, економічні утиски з боку більшовиків. По наказу головного більшовицького уряду з населення стали вимагати величезну кількість хліба, худобу, возів, збруї. Розмір реквізованого збіжжя збільшувався або не зменшувався вже місцевою владою в залежності від того, як відноситься село до влади. Для реквізиції збіжжя у села з'являлися продовольчі комісії під охороною військової частини і вимагали хліб на різні способи. З початку обіцяли дати за хліб селянам матерію, сіль, цукор то що, а коли ссоту перестали вірити, то робили просто: село, яке відмовлялося дати хліб, отчували москалі, зганяли всіх до зборні, ставили по бокам кулемети і під загрозою смерти примушували селян підписувати протоколи на реквізицію. А потім, коли забирали все, що вимагали, писали в часописах, що пр. с. Ново-Павлівка охоче виконало „развьорстку" і за це заносилося на червону дошку. Коли давали хліб, але не весь, то брали заложників, яких з часом розстрілювано. Крім всього цього селяне мусіли годувати десятки родин московських, що повтікали на Вкраїну від голоду. Зараз напр. на коп. Харина В-Тер. вол. живе 50 сімей кацапів, які одержують помешкання і пайки, але нічого не роблять. Машини, різний струмент - все вивезено до Московщини. Робітники всі мобілізовані для совітських мастерень. Працюють вона, правда, 8 годин щодня, але платню одержують цілком невідповідну цінам на продукти.

Чоботарь, напр. за пару чобіт має право взяти лише 5000 кр., мусить гвіздки, клей і взагалі все потрібне для праці діставати за свої гроші і по спекулятивним цінам, а пуд борошна коштує 10,000 кр., инші продукти також не дешевше. Учитель одержує 2000 р. на місяць, а брати додаткову платню хлібом від селян заборонено.

Всі культурно-просвітні громади українські реформовано було на більшовицький взірець. „Просвіти" зовсім скасовано як контрреволюційні органи, а замість їх з'явилися „Комсомоли", „Нардоми" і інше. По школах заборонено мати ікони і читати молитви.

Провели мобілізацію за пять років і всіх мобілізованих почали висилати в Московщину. Замість цього приходили товариші з Москви і грабували як можна населення. Забірали все, навіть

сокири, прядки, гребні і інше. Всі установи були обсажені жидами, а тоже людьми цілком невідповідними посаді. Пр. комісаром народньої освіти у В.-Тернах був жид Мошков без жадної освіти, а потім Арсентьєв теж без освіти. Повітовим комісаром Н.О. ідосі є жид. Школи звичайно в страшеннім занепаді. Все, що носило антибольшовицький характер забиралось в „чека", а потім розстрілювалось.

Все це довело до того, що весною о.с. Софієвка, Любимівка, Енельгартово, Мар'янівка, Комісарівка вигнала продовольчу комісію, яка вже другий раз брала хліб і всі мобілізовані з цих сел повернулися додому. Був посланий карательний отряд. Його в села не пустили. Борожичися зі зброєю в руках і при тому забили де-кількох жидів комісарів, і міліціонерів-більшовиків. Після звороту вже не було: мусіли або ж віддатися на ласку большовиків, що вимагали проводирів бунту і їхнє майно, або ж тримати зброю і надалі. Ці села своїм вчинком підштовхули і других на протест. Але цей озброєний протест зовсім не мав на меті чогось більшого, як зменшення реквізиції і того щоб мобілізовані не висилались за межі України. З часом коли збільшилась кількість протестуючих сел, потрібувався вже певний центр і організованість і протест почав набирати національного характеру. Організація Криворіжська вже мав на меті взяти будні яке місто, дістати зброї і грошей і пробиватись до Української армії. Але ся організація проіснувала не довго, почасти через нездатність своїх проводирів, а почасти і через те, що селяне ще досить байдужно відносилися до національного питання. Вона лише звязалася з Херсонськими повстанцями і з Київщиною. Більшу половину її співробітників залапала „чека" і розстріляла. Через де-який час організація відновилася у с. Софієвці. На чолі організації став ст. Карпенко. Але ся організація теж мала на меті лише зібрать ватагу побити трохи на місті большовиків, а потім іти до фронту. В організацію війшли с.с. Софієвка, Енельгартово, Любимівка, Комісарівка почасти Гуляй-Поле, Криничка, Михайлівка Крупянщина і деякі хутори. Села ці „развьорстки" не давали, мобілізованих теж, вирізува-

де можна воєнкоми, продкоми і міліцію і в них більшовики боялись навіть стояти. Коли більшовики відступали від Дніпра, то вони зібралися всі і перейшли на лівий берег. В той же час частина В.-Дніпровського п. с. Ганнівка, В.-Терни, Жовте, Саксагань, Искрівка разом з повстанцями Олександрійського п. пішли на Київщину і теж мали на меті пробитися до фронту. Відступ більшовиків примусив ліквідувати на деякий час сю справу і лише перед Різдвяними Святами приїхали від Холодноярського Комітету Ільченко і Буланий для заснування організації по всій Катеринославщині. У с. В.-Тернах закладено Повстанського Комітету, який мав організувати поки що один В.-Дніпровський п. Обидва Київці працюючи у совітських установах мали спроможність жити легально і розїжджати по селах в справах організації. Вони з одного боку точним виконуванням комуністичних наказів обгострювали відносини селян до влади більшовицької, московської, чужої. Вони мали на меті зорганізувати всіх боєздатних людей, підвести рахунок зброї і підготувати селянство до приходу уряду У.Н.Р. Праця йшла досить жваво. Особливо багато допомогали кооперативи. Підтримували тісний звязок з Київщиною і Херсонщиною.

Приблизно через місяць від часу заснування організації приїхав від гол. отамана інструктор на Катеринославщину. Своїми вказівками і інформаціями він полекшив роботу. Тепер у організації мається певна система діяльности. Організація зараз обхоплює майже весь В.-Дніпровський повіт. Кожне село де є організація має комітета з 5 чоловік, якими підлягає вся вопость. Селянство готується не тільки до озброєного повстання проти москалів на весну, але й готує кадр людей, які мусять допомогти Українському Урядові, з його приходом, в адміністративній роботі. Формуються невеличкі терроріcтичні отряди, які нищать найбільш шкідливих особ з большовиків місцевих, розривають звязки їхні і по можливости шкодять вивозу хліба, який досі продовжують брати і якого вже взяли

75% з того, що було призначено взяти. Ведеться лише підготовча робота, а повстання мають підняти разом з іншими губерніями лише тоді, коли від уряду буде призначено.
Селянство відноситься до організаторів дуже добре. Вірить, що з весною, з теплом прийде Український уряд. Остільки має вплив організація на селян видко з того, що тепер, коли проїзжають селами більшовики і в невеликій кількости, то вони відмовляються годувати їх, часом доходе до бійок. Так було у селі Недай-Воді, де селяне забили 2 комуністів, коли ті вимагали їжі і самогону. Решта 15 чоловік утікла. Уп. Долгінцево селяне забили комісара продкома коли він хотів робити труси. А про такі села як Софієвка, Спельгартово і казати нічого. Там навіть днем боялися їхати невеликою ватагою і досі не можуть завести міліцію. Дуже багато мобілізованих з цих сел забито а то сидить по вязницях.
Селянство досі страшенно пригнічене, тепер має бадьорий вигляд і в очі більшовикам каже, що вони лише до тепла панують. А більшовики тим часом беруть вже четвертий раз развьорстку і об'явили мобілізацію від 16 до 20 років. Сих мобілізованих мають відіслати в Росію. Базари розганяють, всі крамниці зачинені, все взято на учот. Вільна торговля заборонена. Черезсе в містах панує голод. А везти не можна, бо за спекуляцію, себто за те що ви везете з туди борошна-розстріл. Залізниця майже не працює від Пятихаток до Миколаєва і її мають знищити коли вивезуть всю развьорстку. Останніми часами стали вимагати від селян навіть роги, ратиці і якийсь „руський волос", також коноплі, льон і соняшникове насіння. І все це лише прискорює нашу роботу.

№ 4 Таємно

С Т А Т У Т

УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ТОВАРИСТВА

/ "УВєТ" /

І/ Цілі УВєТ

1/ УВєТ засновується в цілі продовження визвольної боротьби за Українську Державність.

2/ УВєТ не є політичною партією.

3/ УВєТ стоїть на сторожі інтересів збройних сил, що борються за Українську Державність і не тільки під поглядом оборони інтересів збройних сил, реагує на явища політичного життя.

4/ Першим і головним своїм завданням УВєТ зараз ставить спричинення до найліпшої організації та зосередження армії, та підготовки инших засобів для продовження визвольної боротьби.

5/ В справах організації війська УВєТ твердо тримається того погляду, що військо мусить бути національно-демократичним, збудованим на підставах організації західно-европейських армій.

6/ Переведення організації збройних сил повинно відбуватися в строгому додержанню наперед опрацьованих пляну, системи й послідовности

7/ ідейна і матеріальна єдність фронту і тилу є одною з конечних умов організації Українських збройних сил.

8/ Виходячи з принципу, що керувати Державними справами повинні лише люди з чистими руками і що боротися за визволення Батьківщини мусить лицарська армія, а не насильники, УВєТ рішучо буде боротися зі злочинством і бандитизмом в армії, в тилу і в державних установах

9/ В справах зовнішньої політики, УВєТ, не поступаючись вимогами 1-го пункту цього програму, орієнтується на ті чинники, які щиро виявляють своє бажання попирати Українську справу. Зокрема УВєТ находить доцільною військову консолідацію з тими силами, що боротимутся проти московських большовиків, при умові, що ці сили визнаватимуть Українську Державність.

11/ Пре-членів УВєТ

10/ Дійсним членом УВєТ

II/Про членів УВЕТ

10/ Дійсним членом УВЕТ може бути кожен активний старшина,урядовець, чи козак Української армії,що протягом часу в 1917 року і по більшучи час прослужив на Української державній службі не менше --- двох повних років, хоч би і з перервами.

11/ Кожен член УВЕТ повинен: а/ бути свідомим Українських державних цілей і змагань, б/ бути бездоганним в боку морального і національного, в/ не мати в своєму минулому вчинків,підсідних карним законам.

12/ Коли військова особа,яка побажає увійти до складу УВЕТ,подає на ім'я управи відповідної філії заяву по формі,поданій в додатку 1-му до цього статуту,з додатком письмовних рекомендацій від двох дійсних членів УВЕТ.

Примітка Члени УВЕТ,що дають рекомендації кандідатам на вступ до УВЕТ,відповідають як до усунення їх зі складу УВЕТ,на разі в минулому рекомендуемої ними особи були вчинки,що суперечать вимогам,які ставиться кандідатам на вступ до УВЕТ.

13/ Загальні збори філії,розглянувши заяву та рекомендації,і заслухавши справки зібрані про кандідата управою,розв'язують питання приному,після чого кандідат складає на загальних зборах урочисту обітницю на вірність УВЕТ і стверджує її власноручним підписом.

14/ а/Член УВЕТ,який побажає вийти зі складу його,подає про це умотивовану заяву на ім'я управи своєї філії.Загальні збори філії,заслухавши цю заяву,розв'язують питання про вихід члена зі складу в/УВЕТ.

б/Разом з заявою про вихід,особа,що виходить зі складу УВЕТ,подає урочисту обітницю,стверджену власноручним підписом,що вона не використає в яких би то не було цілях відомих їй,як бувшому члену УВЕТ таємниць.Невиконання цієї обітниці буде мати наслідком залічення такої особи до складу виключених з УВЕТ в карному порядку.

15/ Дійсні члени УВЕТ користуються всіх прав і зобов'язуються непохітно виконувати всі обов'язки,зазначені в цьому статуті.

16/ Про всі явища політичного,чи службового життя,як цілих організацій,установ,закладів та частин,так і про різні вчинки окремих осіб,які негативно впливають на досягнення цілей,зазначених в артикулах цього статуту,чи в будь який спосіб зменшують силу

війська, кожен член доповідає управі своєї філії в відповідальності за правдивість поданих відомостей.

17/ Порушення дісципліни УБЕТ /невиконання наказу чи доручання, розголошення таємниць, повна безвідповідальність, різногороду неморальні вчинкі і т.п./ після розгляду, вчиненого управою відповідної філії, викликає покарання від догани, виголошеної в імені УБЕТ на загальних зборах філії, до виключення зі складу УБЕТ з усіма наслідками цього.

18/ Дійсні члени УБЕТ мають право: а/рівнавчого голосу на загальних зборах своєї філії і на загальних зборах УБЕТ і б/внесення цим зборам пропозицій.

19/ Особи, які не належать до війська, чи військові, яким пробули на Українській державній службі менше 4 років, і задовольняють решті умов до вступу в УБЕТ і поділяють думкі висловлені в артикулах 4 цього статуту, можуть вступати до складу співчуваючих УБЕТ незалежно від своєї партійної приналежности з правом дорадчого голосу на загальних зборах своєї філії і УБЕТ і без права оббірати, чи бути обраними до центральної, чи філіяльних управ.

20/ Прийом співчуваючих до УБЕТ відбувається в спосіб встановленим для дійсних членів.

21/ Кожний член УБЕТ повинен всіма засобами підтримувати своїх членів, які вернуться до него за допомогою, надто під час виконання ними доручань від УБЕТ.

З оригіналом згідно:
За секретеря Генштабу підполковник

Надруковано 5 примірників

№ 1....в президії

№ 2.....

№ 3.....

№ 4.....

№ 5.....

Короткий нарис партизанського руху на Чорноморщині на протязі 1919-20 р.

1) Підготовча праця. а) Політична б) Організаційно-військова

2) Початок виступу окремими частинами

3) Загальний наступ отрядів

Відділ I

Денікінцями була оголошена мобілізація населення. Будучи незадоволенними владою врагами і мобілізацією зокрема - селяне вийшли з сел і стали ховатись по горам не маючи абсолютно ніякої організації. Грузія в той час вела війну с військом Денікіна. Владікавказський комітет с.р. вислав своїх представників, які на чолі с Самарінним Діліповським почали вести поміж ховавшимися по горам селянам агітацію, щоб озброєнно боротись з Денікінцями під лозунгом: „Кубанська Народня Республіка" з автономною Чорноморщиною. Рівночасно полковник Ефонович почав вести військово-організаційну

працю. Весь район Чорноморщини був поділений на 3 частини: I повстанчеський район від Туапсе до Сочі, II повстанчеський район від Сочі до Адлера і III район (в нейтральній зоні між Денікінцями і Грузінами) від Адлера до Гагр. - схем. № 1.

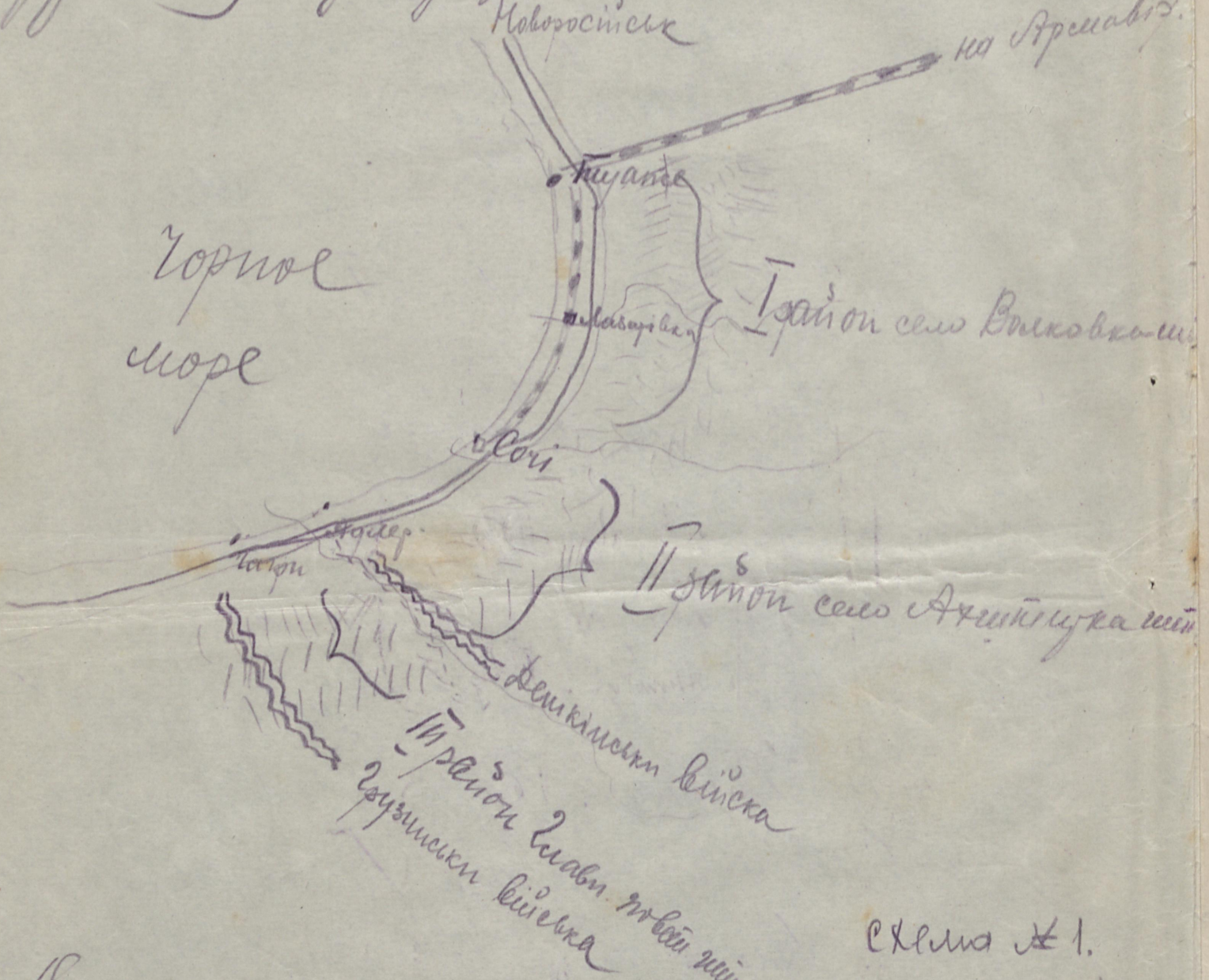

Схема № 1.

В кожному районі був заснований штаб. Третій район це була загальна база, яку піддержували Грузини. Заснований штабве спершу почали гуртовати в сотни ховавшихся по горам людей. Політичні діячі при кожному штабові ходили по селам і вербовали

на місцях для будучого повстання своїх людей, яки залишалися на місці і давали відомости розвідочного характеру.

II відділ.

Коли при кожному штабові було сформовано по 100 чол. (триста рушниць дали Грузія) то ті кожні 100 чол. були розділені на 3 відділи, яких завдання було формувати курені.

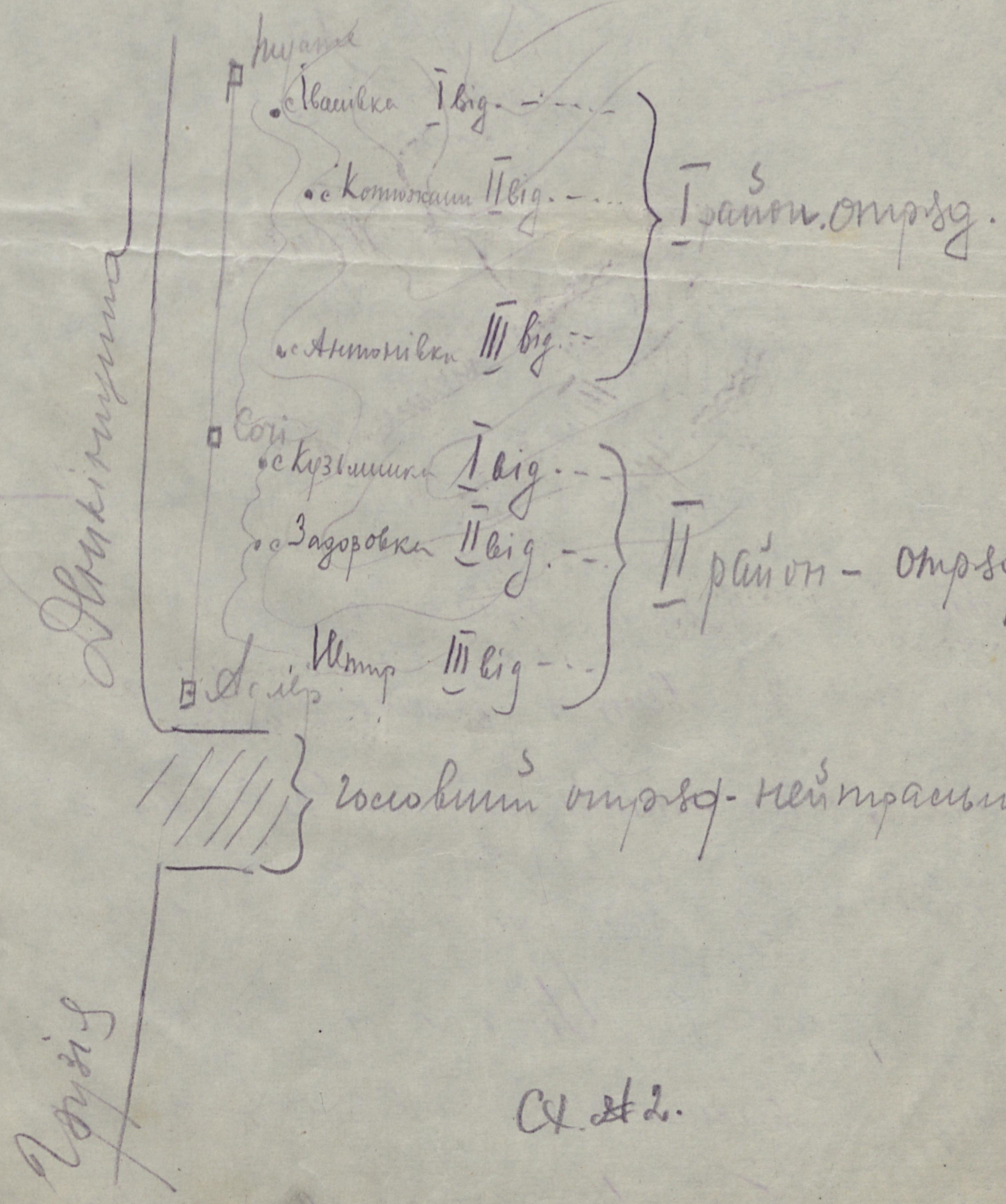

Сх. №2.

Таким чином кожний район вже мав по 3 відділа. Завдання відділів було не виказуючи себе, маючи місце пребування біля села (харчуватись) збільшуватися. До них приставали дезертири від Денікіна зі зброєю. ~~Наш~~ Відділові частини завдяки великим горам, завдяки незнайомству Денікінцев з місцевостю, мали постійне місце в ущельях, складаючи запаси і зброї і продуктів. Харчувались відділи: - хліб приносило населення, мясо зі звірей, яких була велика кількість. Проз де-який час кожний відділ мав по 100 чоловік, але вже нехватало зброї.

III відділ

Недохват зброї і їжи з їдної сторони, ~~в кількости~~ і побільшення куршів, примусило недоводивши до більшого складу, почати виступ окремими частинами, мабіто відділами, лише маючи завдання добувати зброю.

Денікінцы стояли двома групами. Одна велика група в Туапсе і друга в Сочі (сх. 3) по містам, таким чином в селах жадної військової частини не було. Нападати на ці крупи

частини змоги не було, бо успіху ніякого не булоб. Необхідно було зробити так, аби денікінці, не знаючи де у нас більшість, ростягли свої сили по всьому побережжу.

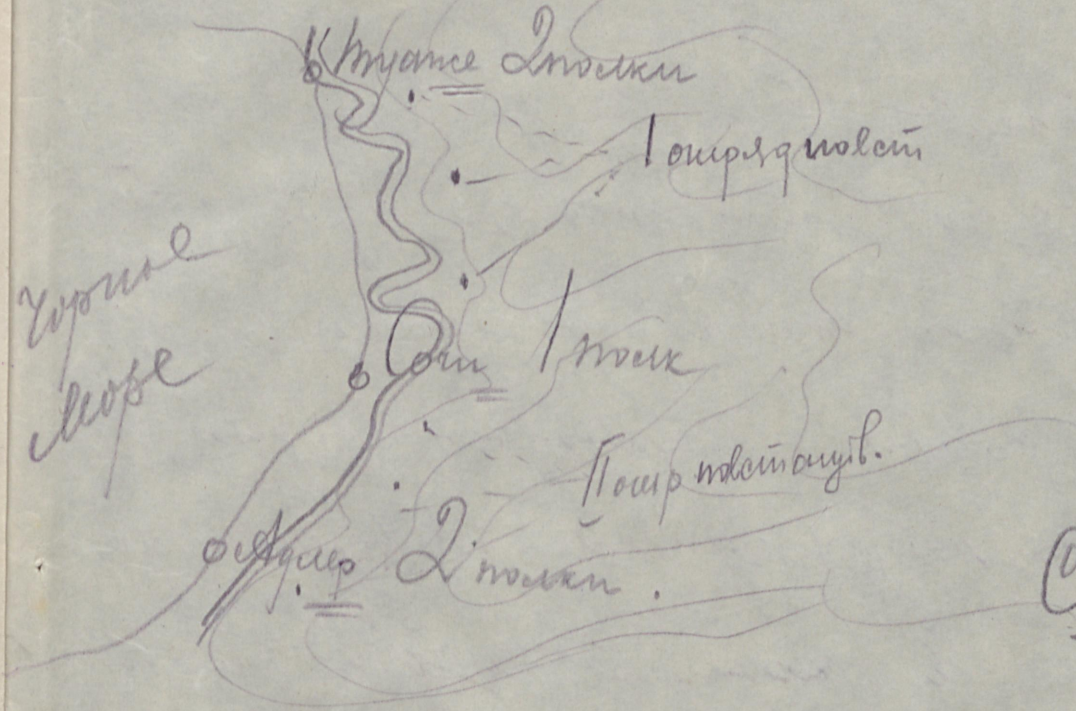

Сх. 3.

Кожний відділ на ніч і день висилав в місця, де було вигідніще застави (от 10-15 чол) завданням яких було: 1) Обстрілювати з скал эшалони. 2) Затримувати і обезброювати поодиноких озброєних і при бажанню приймати до себе, а ні то відпускати зазначивши, що мы не розстрілюєм (чим входить в расположен) 3) Нападать і отбивать забираючи обози.

Виступ на всьому протязі від Туапсе до Адлера зелених, заставило денікінцев розтягнути свої частини по всьому побережжу. Так після пижаня ми далеко збільшились і кількостю и зброєю, а денікінці майже на кожній станції разставили

своє військо. Все-ж таки недостача зброї (у нас майже не було, а ні жадного кулемета і гармати) недавала нам змоги вступати з Денікінськими частинами в бій і крім того свої обози вони сопровождали військовими частинами. Завдяки тому, що повстанці чорноморці були дуже добре знайомі з місцевостю і могли швидко переходити з гору на гору (кінноти не було - виключно піхота), Денікінці в гори зовсім не заходили, а растошувались тіки по побережжу і лише великими частинами заходили в села - з відки звичайно зелений зараз все виходили в ліс і звідти обстрілювали.

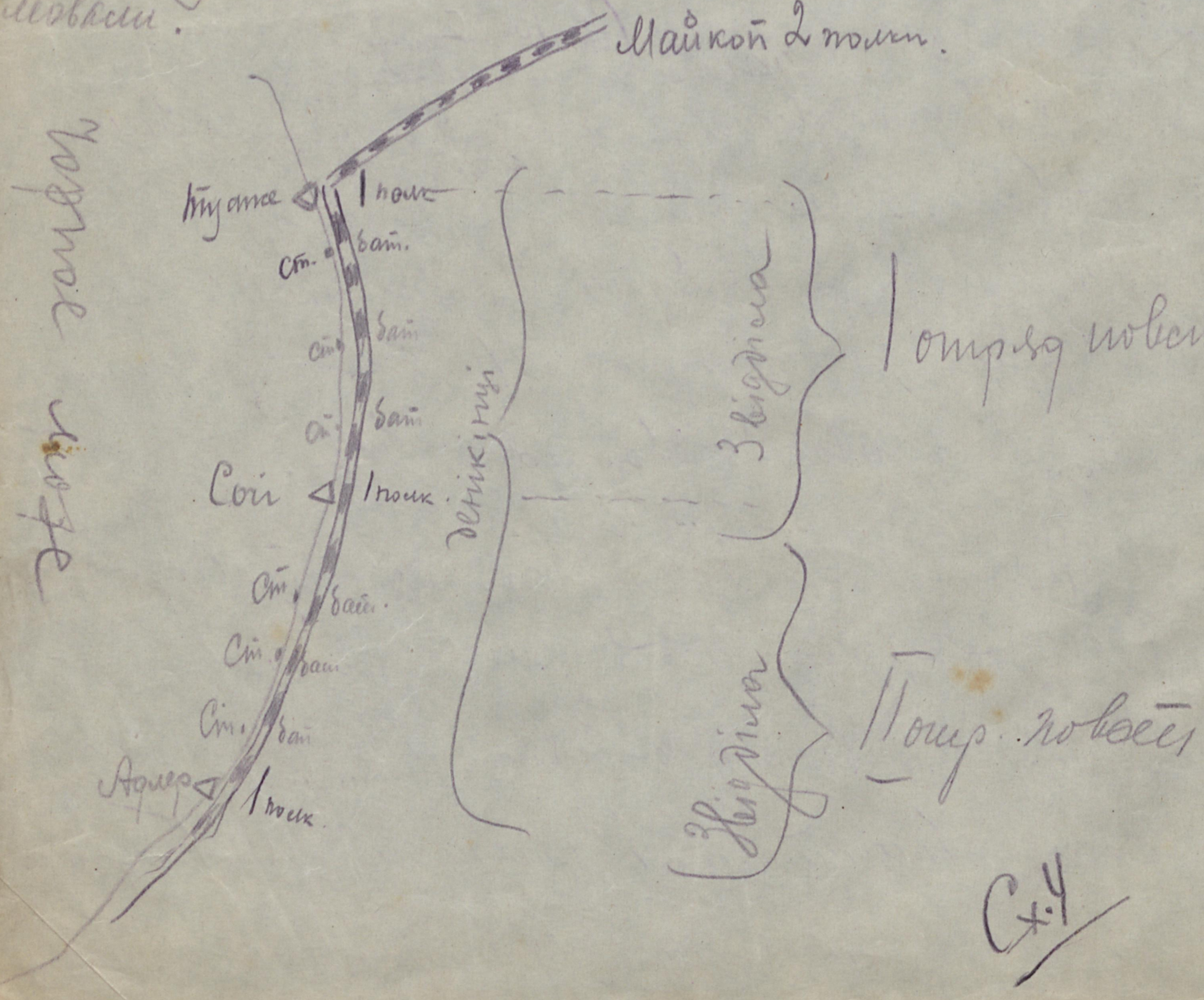

Сх. 4

Маленьки відділи не мали змоги вже щоб, що нібуло робити, а тому було наказано отряду (кожен окремо) демонстрируючи в їдному місці, нападать 2 відділами одразу в другому місці, і зараз-же забравши зброю, одяг і їжу, покидати зайнятий місця і ховатись, не дожидаючись підходу других Денікінських частин.

Таки постійни, переважними з нашого боку кількістю людей, нападами, в щент деморолізовало ворога, робила його паничним, зменьшувала його кількість і навпаки збільшувало нас яко зброєю так і кількістю.

III відділ.

Незадовго панами положення стали партизани. З гір всі денікінці примушені були вийти і тримались, растягнувшись по всьому побережжу, невеликими частинами. Частини зелених дійшли до складу: кожний відділ мав приблизно 300 чол. – в шести відділах = 1800 чол. і головний отряд 700 ч. всього 2500 ч. з рушницями і кулеметами. Гармат не було поки що зовсім. Та і взагалі завдяки крутизнам місцевості і лісу, ні гармати ні кінота не є дуже потрібни. Головна сила

в горах - це легка, без жадного обозу, кулемети на вюках - кіхота.

Завданням загальним зелених було: разєднать частини ворога, і маючи у себе в горах постійний звязок, і можливість перекидувати свої сили, по частям знищувати. Для виконання цього було наказано першому отряду: 1) взорвать тонель між Туапсе і Майкопом, щоб не дать ворогу можливість підтягнути потягами свої частини.

(сх. 5.)

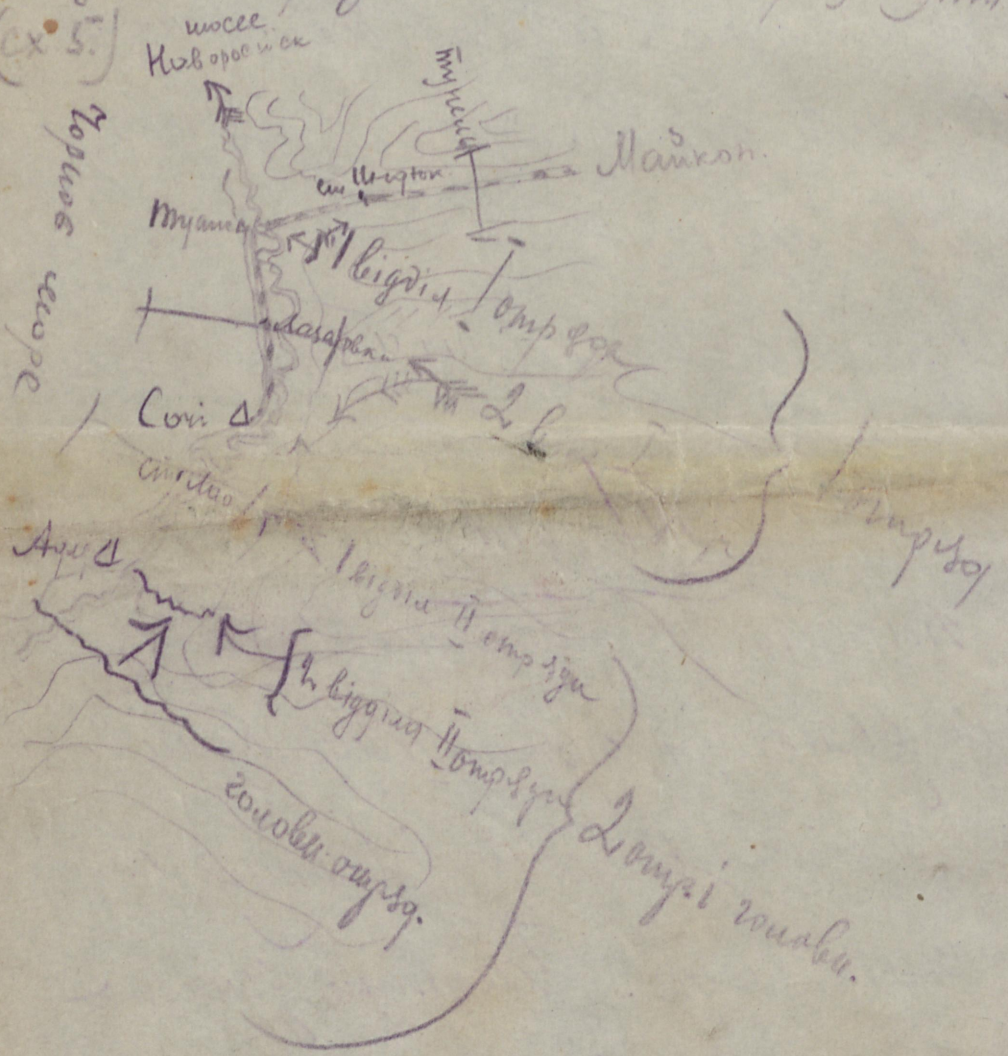

2) одним відділом демонструвать на Туапсе, а з 2 відділами занять Лазаровка, щоб одрізать ворога від Сочі і Туапсе.

Другому отряду скупитись разом з головним отрядом і одним відділом [illegible] ворога між Сочі і Адлером.

Головний отряд таким чином разом з II отрядом, якщо виконував обходні марши, нищили по частинам разєднаного ворога.

Ворог ~~так~~ разєднаний в трох місцях, не маючи звязку, не маючи підвозу продуктів, маючи проти себе скрізь ворога і не знаючи де головний удар - мусів відходити до своєї загальної бази Новоросійська. Відход ворога був тяжкий через те, що він мусів відходити (завдяки місцевості) вузкою смугою, що давало можливість зеленим, з маленькими силами, розєднувать ворога і маючи перед собою вже невеличку, одрізану частину, знищувати її. Головна перемога в горах - це знайомство з місцевостю. Один і той-же отряд зелених по стороні нападає - [illegible]

Сотник [illegible]

Запитання до утікачів, які прибувають з України до Уряду.

1) Як Ваше прізвище, ім'я та по батькові.
2) Національність звіткіля Ви родом
3) З відкіль Ви прибули
4) До мавте на Україні нерухомість, яку саме
5) Через які міста Ви переходили, де ночували
6) Як до Вас відносились ріжні обивателі: селяни міщани, та говорили.
7) Який настрій у більшості громадян з якими Ви мали стосунки.
8) Чи вели Ви с ким розмову про Головного Отамана і Уряд У.Н.Р.
9) В яких містах вели розмову, і як на се відповідали Вам
10) Чи вели розмову про Армію У.Н.Р. - як про неї говорять
11) Як громадяни відносяться до совітської влади
12) Як ідуть торги на ярмарках
13) Які гроші приймають краще Євреї
14) Які гроші приймають краще селяне
15) Як продукти продаються на базарах
16) Які ціни на продукти
17) Чи провадять большевики реквізиції
18) Як до реквізиції відносяться селяне

19/ Чи було це непорозуміння селян з большевиками
як було то чим вони кінчались.

20/ Як в селах працюють Комбеди

21/ Як до Комбідів відносяться селяне.

22/ Які селяне попадають в Комбеди.

23/ Як постановили у большевиків просвітні органи

24/ Чи провадиця навчання в школах.

25/ Як відносяться большевики до учителів, духовенства

26/ Чи працює пошта, та телеграфи.

27/ Як функціонують большевицькі урядові установи

28/ Як оплачується праця в установах.

29/ Чи працюють цукроварні і другі заводи

30/ Може знаєте які комуністичні організації
на цукроварнях

31/ Як є-то які і де?

32/ Чи служили Ви у Совітських владі, як служили
то в які інституції і яку саме займали посаду
одержували платню

33/ Як організована большевицька влада в повітах.

34/ Чи багацько міліції в повітовім місті.

35/ З якого елементу напрається міліція

Запитання прибувшим до Уряду У.Н.Р. представникам від повстанчеських відділів.

1) Як Ваше призвище і мя та по батькові.

2) Звіткіля родом Ви, якої губерні, повіту, волости та села

3) Якої Ви національности?

4) Яку Ви маєте освіту?

5) Де на Україні маєте нерухомість і яку саме

6) Звідкіля Ви прибули, через які села і місця переходили, де ночували 1–2 ніч і т.д.

7) Які у Вас є документи від повстанчеського відділу

8) Хто начальник відділу, хто його замісник, чи н-к штабу. /псевдоним і настояще/.

9) Звіткіля родом Начальник відділу, його замісник, чи начальник штабу.

10) Які є в відділі видатні старшини?

11) Хто сі старшини і звідкіля вони?

12) Кількість людей в відділі, якого елементу побавляюча кількість і з якої саме місцевости.

13) Як озброєні, одягнені, - кількість гармат кулеметів, кітюти і обозів.

14) Де брали зброю, коли і де поповнювались патронами

15) Як ставляться до Євреєв і до імущої кляси повстанці.

16) Як відносяться до грабіжництва старшини?

17) Як відносяться до грабіжників козаки.

18) Чи є суди в відділах, коли є то організація суда і хто голова суду.

19/ Які постанови виносив суд і по яким ділам

20/ Коли займається село чи місто, які Урядові інституції заводятся і які міри вживались до припинення грабунків та погромів.

21/ Як відносяться в займаних пунктах, селяни, міщани та горожани.

22/ Які бували непорозуміння по між козаками і обивателями і чим кінчились непорозуміння

23/ Як відносяться повстанці до полонених большевіків-рядових, командирів і комісарів.

24/ Чи не було случая коли б большевицькі представники влади вели з повстанцями переговори і чим вони кінчились.

25/ Які видаються відділом відозви і роспорядження.

26/ Як на роспорядження реагують обивателі

27/ Чи приймають участь обивателі в організації влади.

28/ Чи відбувались які З'їзди і наради в яких би брали участь селяне.

29/ Коли відбувались то що було вирішено на З'їзда і нарядах.

30/ Як харчуються відділи

31/ Чи звертались за харчами до селян і що з сего вийшло

32/ Як відносяться старшини до Головного Отамана Петлюри

33/ Як відносяться старшини до Уряду У.Н.Р.

34/ Як відносяться козаки до Головного От. Петлюри.

35/ Що говорят козаки і старшини про регулярну армію У.Н.Р.

Як жувати ворогові звязки і шкодити кумунікації

Порча телефонів: Рвати дроти, забірати апарати, підрізувати стовби, терорізувати служачих телефонної сіті

Порча телеграфів. Рвати дроти, забірати апарати, а де се неможливо - приводити в негодність, - підрізувати стовпи.

Суворий терор по відношенню до служачих телеграфу.

Заклик до служачих про страйк. При допомозі розвідки і шпіонажу, ловити людей які послані для звязку, - для сього мати засади на відповідних пунктах.

Порча желізниць коли маються підривні матеріяли

Як жувати ворогові звязки і шкодити кумунікації

Порча телефонів: Вбивати дроти, забивати апарати, підрізувати стовпи, теророзувати служачих телефонної сіті

Порча телеграфів: Вбивати дроти, забивати апарати, а до се неможливо — приводити в негодність — підрізувати стовпи.

Суворий терор по відношенню до служачих телеграфу.

Заклик до служачих про страйк. При допомозі розвідки і штопанку, ловити людей які послані для звязку, — для свого мати засади на відповідних пунктах.

Порча ~~жел~~ залізниць коли маються підривні матеріяли

36/ Яких Отаманів армій У.Н.Р повстанці знають більше і що про них говорять - приблизно.

37/ Яка кількість козаків повстанців служила в армії У.Н.Р.

38/ Яка — служила у большевиків.

39/ Чи є в відділі Денікінські елементи: козаки козаки та старшини.

40/ Чи помітно як ставляться до Головного Отамана і Уряду були в других армійх повстанці.

41/ Коли видно то з чого се видно.

42/ Загальний настрій повстанців і їх боєздатність.

43/ Що потрібно повстанцям з Зорі

44/ Які працівники потрібні в відділах.

45/ Відомості про ворога в повстанському районі.
і які частини розташовані

46/ Приблизна кількість

47/ Як ворожі відділи відносяться до повстанських козаків та старшин.

48/ Боєздатність ворожих відділів.

49/ Які большевицькі діячі в повстанському районі працюють

50/ Де ви перейшли через кордон, як до Вас відносилися закордонна влада — куда Вас направили.

51/ Звідкіль Ви прибули сюда.

52/ Відомості які Ви вважаєте потрібними подати.

36) Може в якому місці знаєте н-ка міліції, як знаєте, то де і хто він.

37) Чи є міліція при волосцях, як є то хто начальник чи з місцевих чи присланих, яка кількість міліціонерів і з якого елементу набирається.

38) Чи є міліція в селах, як є, то в якій кількості і з якого елементу набираються.

39) Як відносяться міліція до селян.

40) Як відносяться селяне до міліції.

41) Які і до читали відозви до обивателів.

42) Хто підписує відозви.

43) Чи зустрічаються військові частини по дорозі, де і які.

44) Як зустрічались, то який має вигляд кіннота і піхота.

45) Як виглядають коні.

46) Чи не бачили Ви як проводили большевицькі частини навчання.

47) Де Ви перейшли через кордон і як до Вас відносилась влада за кордоном і куда Вас направили.

48) Яким Ви чином і з якого місця прибули сюди.

49) Може що хочете додати до сих питань.

Плян боротьби з большовиками на Україні.

I відділ.

Така довга боротьба на Україні з большовиками, яка давала нам не раз великі успіхи, закінчилась в кінцу катастрофічним відворотом нашої армії в Польщу.

Безумовно що такі наслідки можно було раніш придбачити завдяки перемирю з большовиками, котре дало ся тілько змогу зібрати лишки розбитої нами армії /в 1920 р./ і з допомогою армії перекинутої з фронта Генерала Врангеля, знов направити своє тяжке становище на Україні.

Так є становище на Україні не раз було у большовиків

але самі благопріємствуючі обставини /. війна України з армією Генерала Деникина і тиф в нашій армії / помогли їм.

До того часу, поке боротьба з большовиками на Україні провадилась тілько нами, не дивлячись на відсутність у нас амуніції, набоїв і зброї в достаточній кількості, наша маленька армія все-таки могла ліквідувати большовиків, завдяки широкому антибольшовицькому повстанню на Україні під проводом славетних повстанців Зеленого, Ангела, Григорьева, Карого, Тютюнника і інш.

Тяжко описати зараз ту стіхійну боротьбу наших повстанців за свою Батьківщину, противостояти якій не могла ніяка большовицька сила і тілько з їх допомогою ми могли досі звільнити від комуни свою Державу.

Великі відділи свої армії кидали завше большовики для ліквідування повстаня, но всюду всяка

іх боротьба була безуспішна. Отряди Зеленного, Ангела, Григорьєва, Карого, Піонтка навіть Шепеля, Курявського, Волинця, Соколова, Павловського, Струка, Заболотного, Сорокі, Саранчі, Гуменного і инш. завжди знищали большовиків, бо нарід, підтримуючі повстанців, цілком вірив ім і певен був в тому, що ті проводарі ведуть іх тілько за визволення України від комуністичної окупації. Досить було одного заклику цих проводарів, як весь нарід, героїчно повставав, /брався за зброю/ і зовсім знищав все большовицьке і в той час ніяка большовицька армія, ні іх пропаганда зробити нічого не могли. І в дійсності яка-би за вилика, дієтиплінурована і сильна армія не була-б а наколи у неї запілья не організовано — забезпеченнє, триматись на фронті вона не може, бо тил, в лиці якої уявляє адміністрація, во всіх

відношеннях є підтримкою армії. Без нього ніяка армія на позиції істнувати не може і тоді, коли вона буде навіть мати успіхи де який час. Так само було до 1920 року у большовиків і через те триматись на Україні вони не могли, не дивлячись на те, що у них була сильніша армія, - завше більш-менш озброєна. Величезні повстання на Україні тілько нищили їх і, хоч большовики завше кидали проти них майже половину армії, - повстання з кождим разом тілько ширились, завдяки їх звичайно репресіям в тих місцевостях.

Відверто кажучи, наша армія не була ще на стілька велика і озброєна щоби вона сама могла провадити боротьбу з большовиками, но при допомозі широкого повстання і матеріяльного підтримку вона може ліквідувати на Україні большовиків.

Не стану шукати прикладів, а вкажу на ту величезну користь для всього фронту, яку зробив наш Шановний Головнокомандуючий Генерал Омельянович-Павленко, в часи свого повстання. Не тілько нам, а всьому світу відомо, що з підходом армії Генерала з запілья до большовицького фронту - большовики заразом звільнили майже все-право бережа України.

І не раз, хоч в меньшій мірі, такі повстання заставляли большовиків панично відступати з України, залишаючи багато амуніції і инш. добра, котре майже і було в той час джерелом для постачання нашої армії, но ріжні обставини, благопріємствуючі большовикам все-таки мішали нам закінчити війну з большовиками. Війна з армією Генерала Денікина, спучаченний тиф в армії,

часта відсутність набоїв і одягу в кінці не тілько зліквідували нашу армію, но і знищили нашу піддержку - головних повстанців Зеленного, Ангела і Григорьева.

Кому відома наша історія той скаже, що Український нарід завше терпів тяжкі муки і насильства від чужеземців, не дивлячись хоч-би на своє героїчне відвойовання собі свободи, котрою довго він не користався. Так сталось в 1919 році, коли ми, полурозбивші большевиків, примушені були вступити в війну з армією Генерала Деникіна, яка власне і розбила нас і де яких повстанців —

З прибуттям на Україну польської армії, ставившейся поганно до населення, наші обставини ще погіршили, позаяк така обезброїла останніх

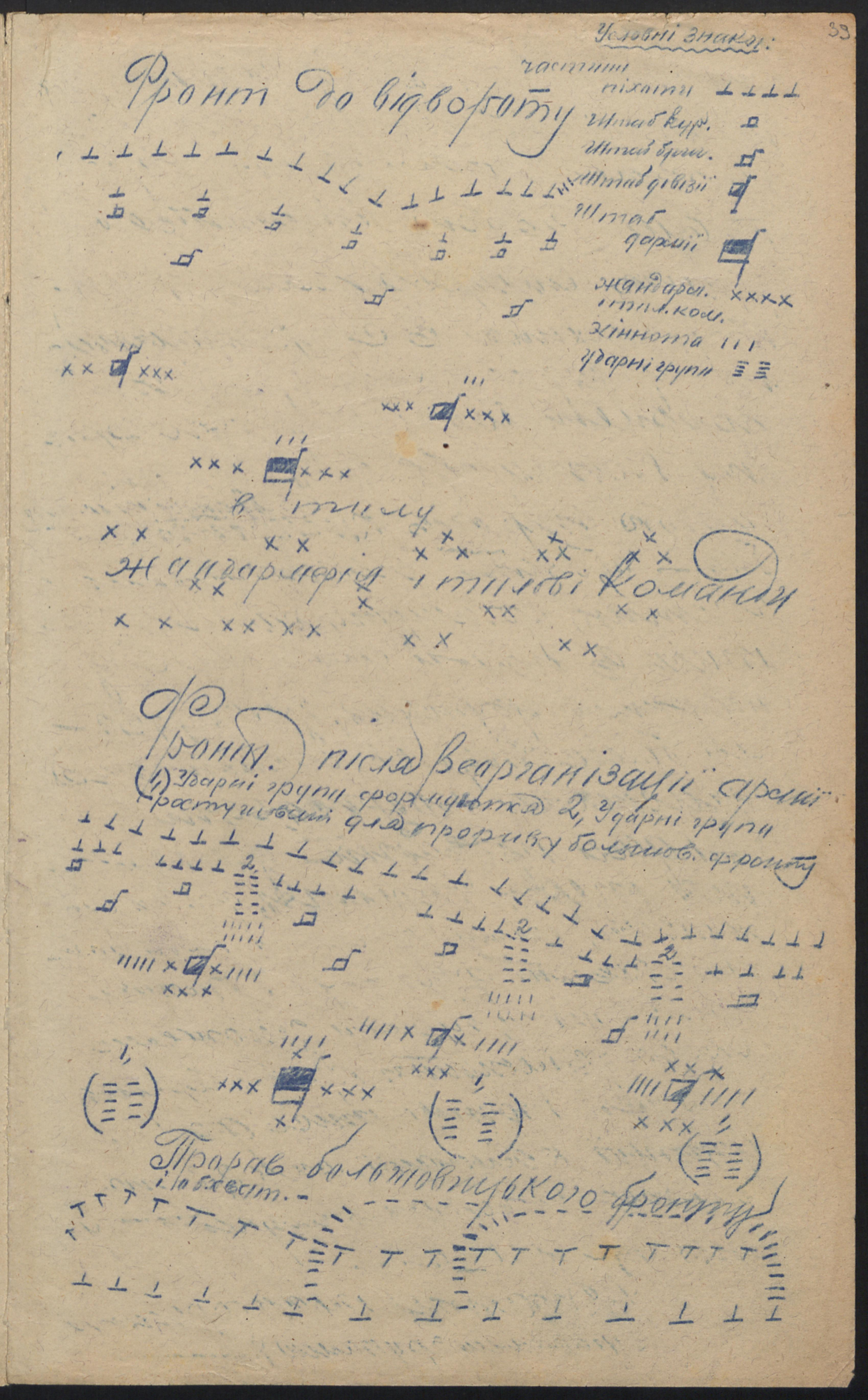
Фронт до відвороту
Условні знаки:
частини піхоти
Штаб кур.
Штаб бриг.
Штаб дивізії
Штаб армії
жандарм. і тил. ком.
кіннота
ударні групи
в тилу
Жандармерія і тилові команди
Фронт після реорганізації армії
(1) Ударні групи формуються 2, Ударні групи
і розтушовані для прориву большов. фронту
Прорав большовицького фронту
і обхват.

Треба додати, що успіх завжди буде, як тілько кожна ударна група буде мати не менш 2000 козаків.—

Крім того, підбадрюємо позаду ідущей кінноти кожна група буде почувати переважність своїх сил і йти на подвіг з великою охотою.—

з таким рахунком щоби часть на всякий випадок групи [illegible] перехопити

Поручник Куліженної дивізії Рацький

таким робом: попереду йдуть ударні групи колонами. позаду їх кіннота навіть не великої кількості, но не менш 150-200-кін.

Ударні групи, сознаваючі переважність своїх сил і підбадріваємі ідущей позаду них кінноти, ударні групи сміло кидаються для прорива фронту гольмовиків. Прорвав фронт — ~~[illegible]~~ ударні групи ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ спочатку кінноти вперед а потім ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ розсипавшись в лаву і заходять в обхват гольм. частини і стараючись з другими ударними групами ~~[illegible]~~ прорвавшимися з другого боку [illegible] і завершити частини в

[illegible]

між нас є Самозванців - старшин і не старшин /: перші називають себе більшостю Полковниками, а другі Сотниками /. І от такі то більш всього псують справу. Не вміючі тримати себе перед козаками і старшинами, грають в карти з козаками, борються ~~[illegible]~~ дерутся знаки і т. п. /: і цим самим підривають наш авторітет. Через це то власне не можно утворити дістіплінованої армії. Час вже ~~усунути~~ звернути і на це увагу такими в армії ~~зробивши їх тілько козаками~~ [illegible] належних [illegible] [illegible]

Щож торкається ударних груп - то тут в першу чергу положення старшин і козаків мусить бути далеко краще, ніж в других частинах - більше платня, кращий одяг, нагороди старшинам і козакам і взагалі щось таке, щоби могло само [illegible] патріотичне почуття [illegible] закликати до праці - тут крім призначених, повинні приймати ся і добровольці - старшини і козаки. Старшини тут повинні бути підібрані настільки опитні, щоби ~~[illegible]~~ мали утворити в частинах, не тілько сильну ~~[illegible]~~ дістіплінну і любов до себе, ~~но~~ але ~~[illegible]~~ патріотизм ~~у козаків~~. ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ мусить мати в собі [illegible]

Як тілько наша армія, звільнив

Кожна ударна група повинна бути сорокова, з більш, менш тих з [illegible] і мати в собі не менш (дто козаків) —

ти частину терену України, стане на які небудь тощі опори, тоді ударні групи, цілком підготовлені до бою, кидаються в ріжних місцевостях фронту, важних в стратегічному відношенню і роблять прориви большевицького фронту. Потім, обовязково з допомогою отрядів кінноти і останньої піхоти, роблять обхват большевицьких частин, примушуючи їх здатись в полон. Армія, ~~яка~~ же з ~~ударними групами, зліквідувала~~ як тільки буде зроблен прорив і обхват переходить на тим участку вся в наступ. ~~большевицькі частинна участках прорива~~ допомагаючи групам потім єднається з ударними групами далі провадить занімати терен України, (засобами до обхвату або наступу) даючи можливість тут наші кінноти разом ~~провадити обхвати фронту~~ свої успіхи на віка в все фронті. Таким чином, я певен, що ми зможемо скоро звільнити прав обережа України і готовитись до слідуючої компанії, коли ~~яка~~ з допомогою вже повстанців ~~мирять прон~~ а потім і ударних групи ~~ти ще лінше~~ обумовлено ~~вже~~ і ~~вже~~ далеко краще.

/Додаток плян фронту з ударними групами/.

повстанців Карого, Курявського, Шепеля, Голуба, Струка, Гуменного і инш., відділи котрих частиною примушені були прилучитись до регулярної армії, а де які розбіглися по селам. І після таких катастроф, згубивші лучших синів України, ми згубили всяку піддержку не тільки узалишившихся повстанців, но і унаселення Поділля і Волині, яке під впливом большовицької пропаганди, перестало вірити нам. І через це війна з большовиками, при участі поляків, стала затяжка, бо останнє лише послужило большовикам матеріялом для пропаганди протинас.

Поляки знищили антибольшовицьке повстання, не дивлячись на те, що воно тілько і було допомогою їм майже без боя заняти правобережну України.

І в кінець тих регулярних антибольшовицьких повстань на Україні не стало і тілько

зараз большовики, з "організовавши за-
тілья, загрози там
ніякої не почувають, бо як де
небуть і виникають повстання
під впливом їх репресій, або ре-
квизицій, то такі зараз-же
ліквідуються.

Розбивші спочатку армію
Генерала Врангеля, загрожував-
ша їм з півдня, потім нас,
большовики лише зараз мають
змогу запанувати на всій
Україні.

В сучасний час вони про-
вадять мірні переговори з
поляками. Само собою сро-
зуміло що ці переговори тілько слу-
жать їм ширмою в підготов-
леню дальніших плянів щодо
переведеня комуни на Заході,
і я певен, що зараз у большо-
виків проводиться збільшення
армії самим скорим темпом.
Закінчивші війну на півдні

залишиту кінноту. Врангеля вони безумовно скористають для свої армії і цим більш всього збільшать свою кінноту. Взагалі до весни у большевиків армія буде доведена до максима і стане настільки сильна, що не тілько наша, в купі з Польською, но і Румунською арміями не зможуть на разі стати їм перешкодою в досягнено своєї мети.

Ні для кого однако не може бути таємницею, що наша регулярна армія настільки мала, що про виступ тілько її проти большевиків і балачок не може бути.

Надіятись-же на поляків, або Румун потрібно нам лише як на тимчасову допомогу, бо само життя показало, що довге перебування союзників /. особливо поляків /. на терені України тілько псує нашій справі. Крім того, попередня війна

з большовиками при допомозі поляків були достаточним досвідом нам, що в поляках ми мали союзників далеко не здібних до війни з большовиками, одні лише „Галерчики" виявили себе, яко гарну армію в бойовому відношеню, але не стілько поляків є, подібних Галерчикам, котрі могли-би противостояти тій силі, яку на весну покажут нам большовики. При попереднім відвороті поляків і нашому в Польщу у большовиків було тоді, крім Врангелевського, Морозовського-в Сібірі- і польсько-Українського і другі фронти і то большовицького наступу стримати поляки не могли. А тепер, наколи у большовиків буде лише один фронт, боротьба з ними буде надзвичайно затяжка.

Розберемо поліпше цю точку

і виявимо докладніше на чиєм боці більш шансів на успіх: розбивши армію Генерала Врангеля, большовики захопили величезні трофеї амуніції, зброї і одягу. Потім розбили нас, отряди Перемикіна і Балаховича, а в кінець Морозова - в Сібірі. Значить успіхи у большовиків на всіх фронтах. Звичайно такі побіди сильно воодушевляють армію і ще більш роблять її героїчною. Але большовики, закінчивши ліквідування зазначених армій, наступ далі не провадили, не дивлячись на такі гарні у них обставини. От питання, яке цікаво розгадати?

По розбитю армії Генерала Врангеля, большовики захопили великі трофеї в змислі одягу, які дали їм змогу одягнути більш меньш армію, забезпечивши її від зими, і приготовити для нової компанії проти Заходу. З продовженням - же компанії їм не так з самою зимою, пришлось би тоді боротися, як з тими природними

перешкодами — в сучасний час, які зустрічались-би в Карпатах, крім того, з поширенням фронту їм потрібні були-би резерви не тілько для поповнення армії, но і забезпечення лівого крила армії в нападу Румунії. Мало цього, армія робила-би переходи через малородні місцевості і далекі від центра, що також перешкоджало-би їм не тілько в аккуратному постачанню армію хлібом, але і амуніцією. От що власне і заставляє большевиків зачікувати весни, а инакше, вони потерпіли-би страшенну катастрофу, і тілько через це вони примушені продовжувати мірні переговори з поляками, скриваючи свої дальніщі наміри. А до весни ними все буде закінчено: транспорти харчів і амуніції, а також резерви будут заготовлені, і час завдяки перемірю буде виграннний.

У нас-же зовсім инакша картина. Після розбитя нас, ми опинились інтернованними в Польщі. Перебуваючі за дротом, залишені свободи, без надії на щось краще, ми упали духом голодні і не одягнені. І всюду такі обставини.

Не можно сказати щось кращого про поляків. По вимозі большовиків, поляки свою армію демобілізували і цим самим зробили тілько корисно большовикам, позаяк розпущена армія дома потеряє свою боєздатність і під пливом пропаганди, яку провадят тут большовики, напевно обольшовиться.

Залишені тут всякої ініціативи і свого терена в свою чергу всучасний час ми не можемо приступити до формування армії, но гаїти часу ми не повинні. Тому мусимо зараз вжити всі засоби, аби все-таки запобігти успіхи большовиків

На мій погляд вихід один: разлагающі засоби в большовицькі армії, а саме 1, саме найширше повстаня на Україні і 2, кинення своїх агентів в большовицьку армію.

1, Я вже казав про ту величезну користь антибольшовицького повстаня, яке раніш провадилось на Україні. Зараз хоч такі вибухають на нашій Батьковщині, але завдяки їх малочисленности і неорганізованности, ніякого впливу на большовицьку армію вони не мають. Тому як найскорше необхідно сформувати до 30 маленьких відділів під голуваням старих повстанців /кожному відділі не більш 4 чоловік/ і відправити їх для праці в глиб України, з таким рахунком, щоби кожному було доручено не менш 2-3 повітів. Провадити же повстаня не далеко від фронта в сучасний мент

не можливо, через те, що такі
зараз-же будут ліквідовані большо-
вицькою армією і населенню
більш сменьш відомо ще про наше
істнування, не дивлячись на те,
що большовики роблят заходи,
що до запевнення селянства
про наше цілковите зліквi-
дованя. В глибі-же України-
населенню про нас нічого не
відомо і можливо, що воно ві-
ре большовикам, крім того там
відсутствує армія. Я певен, що
населення там, змучене від боль-
шовицького насильства, готове до
захисту своїх прав, но за відсут-
ностю проводарів і піддержки
з боку армії, воно не може відва-
жатись на такі відміни, а
через це ми повинні поспішити
на допомогу населенню. Це наша
ідея, наш обовязок! Завдання від-
ділів: перебравшись до призначен-
них місцевостей кожний відділ
спочатку повинен увійти в
тісний звязок з сельською
інтелігенцією

і розпочати через то саму найширшу пропаганду. Тілько через інтелігенцію відділи мусять поінформувати населення про наше істнування, наше завдання і наше положення, а самим приступити до самого енергійного формування повстанчеських /відділів/ отрядів.

Я гадаю, що в глибині України відділи будуть мати великі успіхи, особливо з боку інтелігенції, котра, змучена від большовицького ярма, прийме в справі пропаганди і самого повстання, саму найактивну участь. Крім того в тилу армії, де большовики почувають себе більш меньш спокійно, повстання, безумовно будуть удачні, но лише тоді, коли армія большовиків буде занята наступом на Захід.

Для успішного повстання, меж отрядами обовязково повинен бути звязок. Кожний отряд мусить мати своїх службовців

в ріжних большовицьких інституціях і організаціях, а саме головне на почті і залізниці

Я тілько пошлося большовиками наступ проти Польщі, чи Румунії /. коли весь погляд большовиків буде звернутий тілько на фронт /. всі повстанческі отряди, попередивши один другого, приступають зараз до повстаня і цілковитою /. нищеня /. нищеня на місцях всього большовицького. Останавлювати свою працю на одному повіті-отрядам забороняется. Знищивши большовиків в одному повіті, отряди спішат в другі повіти, продовжуя подорозі проводити агітацію і доповнення отряду новими силами.

Відправляючись в другі (отр) повіти, повстанческі отряди на свойому місці залишают, так звані під" отряди. З техничного, або физичного боку не зручно, що останні, поповнивші свої сили новими повстанцями, продовжуют вже почате повстаня і всяку большовицьку адміністрацію, прибуваючу в ті повіти, нищат до кінця.—

Отряди-же тиха повстання, всі загалом відправляються в бік большевицького фронту.

Була-би досить добре виконана мета повстання, як-би головні отряди, з'єднавшись, повели загалом наступ з запілля на большевицьку армію.

Таким робом - у нас було би постійне повстання на місцях і окрема повстанчеська армія в запілю ворога. І це, утворивши велику загрозу в тилу большевиків, примусило-би їх або припинити наступ, або відмовитись від тих успіхів, які би большевики мали.

2- Не стану далі роспов-сюджуватись, а скажу що для досягнення своєї мети - одного повстання замало. Спочатку большевицького наступу, я певен, що у большевиків можуть бути

вилкі успіхи, припинити які
ми зможемо лише при тако-
му широкому антібольшовиць-
кому повстанню на Україні, для
припинення котрого больше-
викам прийдеться зняти з
фронту частину армії; і цей
власне мент нам обовязково
потрібно скористати, роспов-
слодженням паники помеж
армії большевиків. - Но для досяг-
неня цієї цілі нам необхідно
кинути в большевицьку армію
хоч малу кількість здат-
них для цього своїх аген-
тів-старшин. Мета їх
слідуюча: обовязково на кож-
ному кроці підривати авто-
рітет большевиків самими
насильственними засобами.
Мати обовязково при собі пев-
них осіб і через них трима-
ти тісний связок зі своєї ар-
мії. Коли при сильному пов-
станю большевики знимуть
деякі частини з фронту для
зліквідовання повстання, або вза-
галі будуть які небудь чутки
про повстання

наші агенти роспосьлю-
жують помеж большовиків
панику, обовязково попередив-
ши наше командовання.

Кожному агенту мусить
бути відомо про роспо-
жування і пересування большо-
вицьких частин і в яких
місцевостях можно зро-
бити легко прорив фронту.
Про це і ріжні взагалі
прієнті нам новини аген-
ти непремінно доводять
до відома наше коман-
довання.

Для досягнення мети
кожному агенту реко-
мендується стати щирим
комуністом.-

І так закінчив про
антібольшовицьку боротьбу
в запілю ворога я рахую
потрібним висловити свій
погляд про то положення
в якому обовязково му-
сить бути наша армія
для боротьби з большовиками.

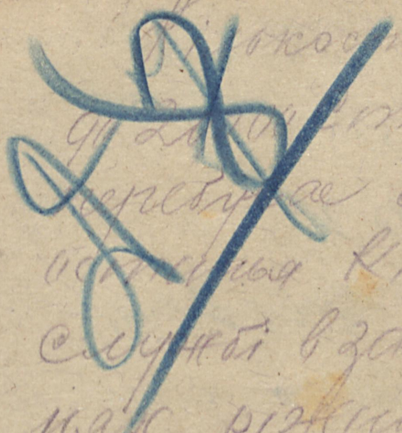

Кількостю наша армія доходить до 2000 старшин і козаків, но в бою перебуває меньше ніж 6000 чоловік. Вся остатня кількість перебуває на службі в запілю армії і постачаннях, ріжних Штабах, жандармеріях, тилових командах і Міністерстві війни.

Само собою сроволило, що у перебуваючих на фронті були і будуть невдоволеня з за того, що на позиції перебувають все одні і тіж Старшини і козаки, багато раз вже ранених і нездорових. Більшостю здорових залишається в ріжних Штабах і постачаннях, в котрих, завдяки великій кількості, вони мають змогу виховуватись від позиції.

Власне від цього наш фронт дуже рідкий і завше в ниці відсутність резервів, без яких боротьба з ворогом не можлива.

І до того часу, поке будуть штаби, а не фронт, до того часу не зможемо розбити большевиків.

Час звернути на це серьозну увагу, бо та не вилична кількість,

яка завжди перебуває на фронті, із за тих невдоволень, вже частиною здеморалізована, і ще раз такий-же неуспіх на фронті може зліквідувати її.

А через те я бажаю висловити свій погляд в який-би найкращий спосіб поставити нашу армію для боротьби з большовиками.

Кожна армія поділяється на кадри і резерви /. запас армії /.

Наша-же армія настілько мала, що мусить стати лише кадром для майбутньої армії.

В такому разі хто буде провадити боротьбу з большовиками, раз вся армія стане кадровой.

І це питання потребує великого переогляду, тому що армія при попередній організації залишатися всучасний час не може.

До цього часу у нас для ріжних потреб армії істнували майже на кожному кроці

ріжні Штаби, постачання, тило-
ві команди і жандармерії, а також
контр-розвідки.

Словом всюду тілько Штаби,
яких для повного комплекта лише
в сотнях нема.

Що торкається самих тилових інсти-
туцій (тилові команди, жандармерме-
рії і контр-розвідки), то такі
як мені відомо виникли виключно
для забезпечення запілля армії,
але наколиб наша армія вела
війну за другу Державність, або
була настілько велика, що мо-
гла-б не скупитись в людях, то
тоді всі зазначені інституції
потрібні були-би в запілю армії.

Ми-же зараз ведемо війну
за визволення своєї рідної Бать-
ковщини від большевицької
окупації, значит залишатися
ті відділи в запілю на своїй Краї-
ні не зустрічалось і зараз не
зустрічається ніякої потреби

Через що всі жандармерії, та инші тилові інституції на мою думку необхідно скасувати, а Старшин і козаків відправити на поповнення армії, тим більш, що зазначені хоч-би жандармерії по своїм особливо політичним завданням не відповідали їх призначеню.

Всі-же обовязки їх покласти на міліцію, яка мусить бути утворена не з осіб, ухиляющихся від військової служби, а певних і багато років прослуживших на цім поприщі на користь ладу і спокію.—

Тепер що до Штабів і Міністерства війни! Нігде не знайдемо стілько лишнього люду, як в Штабах і Міністерстві війни. Ів. дійсності, даремне і безкористне перебування в Штабах і Міністерстві Старшин і козаків лише зменьшує силу на фронті, по тій причині, що за відсутностью того люду, який по мої думці,

даремно перебуває в Штабі Міністерстві, стає рідкіщий фронт, без всяких абсолютно резервів.

До цього часу ми завдаємось питанням що до сформування на Україні вилікої армії проти большевиків і це власне питання закликало ту організацію Штабів, котрих так багато є в нашій армії, але таким засобом формувана така армія сбудована не буде, тому що не хватить для кадра Старшин. Надіятись-же на мобілізованних Старшин не слід-би по багатьом причинам. З козаків-же цих, які є зараз в армії, утворити кадр для майбутньої армії не можливо не тілько через те, що вони з повстанців, більшостью малознающі військову службу і не поддающіеся гострій дісціпліні, але і по тій

причині, що вони не будуть примірними козаками /: для запасового бувшого старого Російського козака /: в майбутній армії і цим тілько будуть псувати армію, яку утримати буде можно тілько гострою дістіпліною.—

Тому необхідно зараз сформувати армію проти большовиків з цієї кількости, яка у нас тутте, від"окремивши лише частину Старшин і малу частин гарних підстаршин для кадра майбутньої армії.—

Всі Штаби скасувати, сформувавші нові подійсній потребі їх, а Старшин і всіх козаків, частиною призначити до цієї армії, а останню частину вкупі з вищезазначеними старшинами відправити до Штаба дієвої армії.

Тут під керуванням самого Головно-Командуючого повинні бути завчасно свербовані кадри для нової армії. Було-би-дуже бажано, як би були відкриті для старшин підготовчі курси.—

Мета курсів мусить бути не тілько в тому щоби пригадати старшині старі його знання, но і привчити його взагалі як тримати себе в Республиканській армії, аби заслужити у козака любов і повагу.

Відносно Міністерства війни треба доложити, що тут є багато Старшин зовсім не потрібних для Міністерства і не маючих нічого спільного з Генеральним Штабом /. із них багато займають всякі безкористні посади, хоч-би Адютанти при особах займаючих великі цівільні посади /.

При Міністерстві війни мусять бути залишені лише старшини Генерального Штабу і Старшини, фаховці по відділам.

Останні старшини повинні бути також відправлені для формування кадра в Штаб дієвої армії.

От по яким причинам необхідно обовязково утворити цілковиту реорганізацію армії.

Реорганізацію армії потрібно зробити не тілько по причині неправдивого взагалі сформовання армії, але і невідповідальності де яких Командирів, частин.

Скажу ще о першому: в нашій

кінноті, яка при сучасній боротьбі несе не малу роль, ледве чи найдеться /. виключно окремої кінної дівізії, де є багато дійсних кінотчиків /. 3% дійсних кінотчиків. Там служать не тілько не бувші зовсім в кінноті, а навіть не служивші зовсім на військові службі. Попали вони туда просто з повстання, тоді як в піхоті - в Штабах і постачаннях є багато бувших Російських кіннотчиків.

Більшостью Командири кінних частин не кінотчики, так які з них можуть бути кадри для Російських кіннотчиків.—

Для зручнішого керування фронтом, армія повинна бути поділена на два-три корпуса. Корпуса на бригади, а бригади на курені. Притримуясь Єострого комплектовання армії, потрібно в першу чергу закінчити формування бойових частин, з таким рахунком, щоби не одна військова людина по замежі фронтової лінії не була лишнею.

Формуя Штаби, на посаду

Начальників Штабу і відділів призначати

" " " Старшин по можливості

Генерального Штабу: Штаби залишити тілько при корпусі з самими необхідними відділами, а саме: Командір корпуса.
Помічник.
Начальник Штабу.—
Начальник операт. відділу
" інтенд-муштр. "
" контр-розвід. "
Комендант Штабу.—

Примітка: на посаду Н-ків контр-розвід. відділів повинні призначатись тілько фаховці, яким працю свою остановлювати на одному кабінеті заборонятся. На посаду Комендантів Штабу необхідно призначати людей надзвичайно енергійних і зі справою адміністрації знайомих. На Комендантів Штабу, крім постачання, треба покласти обвязок по распреділенню запасових по частинам і стеженю за ладом і спокієм в районі корпуса до сформовання адміністративн. влади. В распорядженю Комендантів мусить бути не менш сотні жандармерії і до десяти

козаків для обслуговання при постачанню.

Теперішній Штаб бригади мусить бути цілком скасований, позаяк він зовсім не потрібний. Всякі оперативні, та інші відділи тут не потрібні, тому що всякі оперативні завдання мусять мати початок в Штабі корпуса. Канцелярську працю бригади покласти на Ад'ютанта і діловодів: Штаб бригади:

Командір бригади,

Помічник

Ад'ютант, помічник

Діловод по мунтрові і частині

Начальник постачання.

Скарбник

Діловод.

В распоряджено постачання, крім писарів, повинно бути скілько чоловік для обслуговання при передачі продуктів по куріням.

Щож торкається куріня, то тут Штаб і подавно не оправдує свого призначіння.

Всякі канцелярські справи

повинні вестися в канцілярії бригади. Штат куріня:

Командір куріня
Ад'ютант
2 писарі

Штати сотні:

Командір сотні
4 молодших старшини.

Відносно Штаба армії, треба доложить, що і тут мусять бути зміни. Крім відділів Штаба корпуса, тут потрібні ще мобілізаційний і культурно-просвітний відділи, но в иншому масштабі.

Утворювати мобілізаційні відділи, хоч-би при корпусах, або бригадах, зовсім не зустрічається потреби, позаяк для утвореня хоч-би мобілізації від корпуса, або бригади, непотрібно формувати цілі відділи, а тим більш, що такі ранніми цілком не відповідали свойому призначінню за відсутностью фаховців. Більшостью Начальники мобілізац. відділів

при дівізіях були не тілько не знаючі мобілізаційної справи, а навіть не знайомі ще з Українською мовою.

Тому мусить бути утворена Мобілізаційна Управа при Міністерстві війни, тілько з фаховців, яко керовничий орган для Військових Начальників в справі мобілізації на Україні і відділ при Штабі дієвої армії для керування мобілізацією в місцях, занятих армією.

Щож торкається культурно-просвітного відділу, то на утворення культурно-просвітної праці, головним чином на селах, треба звернути найсерьозну увагу. Не в одній Державі пропаганда не розвита так гарно, як у большовиків і і тілько завдяки такій широкій большовицькій агітації, боротися з якою не може ніяка сила, вся Европа перед большовиками дрожить

Справа в тому, що агітація у
них на самім первім місці і
таке сильне расповсюдження
агітаторів завше дає їм вели-
кі успіхи. У нас справа агіта-
ції поставлена надзвичайно
поганно. Скорше такої зовсім
не істнує. Селянство абсолют-
но. В нашій боротьбі не освідом-
лено і через це власне воно не
ставится до нас прихильно.
Не дивлячись на усунення Гетмана,
на звільнення України від окупації
большовиків і на наше прихильне
відношення до нього все-таки селян-
ство ставится до нас не при-
хильно. Багато є причин, винна
в цьому, а сама головна причина
цілковита відсутність агітації на
селах. Навіть і союз з поляками
і їх поганне відношення до насе-
лення, не мали-би такого наслідка
як була поведена агітація раніш,
котра-би націоналізувала, по-
знайомила їх з нашою справою
і нашим положенням. Тоді-би
ніхто не від окремів їх від нас
тоді ми би бачили на селах лише

одну радість і любов. В той час большовики не могли-би мати на селян такого впливу, хоч союз наш з поляками був великім матеріялом большовикам для пропаганди проти нас. До того часу большовицькій агітації /: проте що ми ведемо боротьбу за Панів :/ спочували лише окремі особи. А потім, коли вони вказали їм на наш союз з поляками і їх повернення на місця панів /: які звичайно відносились поганно до населення :/ селяне цілком повірили їм і до нас почали відноситись з недовірям. От які наслідки нашої пропаганди. Тому агітація у нас мусить в кінець зайняте належне місце, аби з'ясувати селянам нашу стремління, наше бажання, інакше спочування і підтримку наша влада у селян не буде мати і тоді ніколи ми навіть зліквідуєм на Україні большовиків. Тоді по скінченню зовнішньої, у нас почнеться внутрішня боротьба під впливом большовицького насіння, яке ми зможемо знищити лише гарною агітацією на селах. Всякі культурно-просвітні відділи в армії мусять бути скасовані, позаяк істнування їх в армії

не принесло жадної користі, за відсутністю фаховців і призначенням в відділи зовсім бездарних осіб. Взагалі армія мусить бути зайнята тільки бойовим завданням. Вся-же культурно-просвітна праця повинна бути сконцентрірована в одному місці - а саме - при Штабі дієвої армії. Тут власне мусять бути відкриті агітаційні курси.

Всіх осіб, працювавших в культурно-просвітних відділах і знайомих зі справою пропаганди, які є більшостю при дивізіях, відрядити в культурно-просвітний відділ Штаба армії, начолі якого обовязково мусить бути досить розумна і в цій справі освідомлена людина. Під його керуванням мусить бути вироблен програм і вибрані педагоги на курси. Кождий учень курсів, крім того, що мусить ознайомитись зі справою нашої боротьби, но і стати обовязково гарним агітатором. Для цього кождий учень обовязково скілько раз повинен виступити з промовою на заданний

урок. Останні учні слухають і кождий з окрема висловлюють свою думку. Таким чином в самий скорий термін ми зможемо мати досить гарних агітаторів.

По скінченню курсів, кожний учень отримує діплом і поступає в распорядження культурно-просвітнього відділу при Штабі дієвої армії.

В той час, коли наша армія займе частину України всі агітатори розсилаються по селам і там проводять ранішу наміченну працю. Само собою сповзуміло, що лише таким засобом ми зможемо освідомити населення з політичного боку і злитись з ним в одне бажання і одну думку.

Щож до учнів, то таких можуть замінити зараз всі жінки і цівільні чоловіки, які тепер інтерновані. Не в одній армії, в часи війни, не перебувало стілько жінок, як в нашій армії. Перебування жінок в армії, при своїх чоловіках робить страшенну шкоду з боку

матеріяльного і службового. Крім
того, кожний військовий з семьєю
старається завше як можно най-
краще обставити своє семейне
положення при армії і цим самим
робити шкоду своїм товаришам
по службі. Мало цього, кожна
семья завше потребує окремої
підводи, чим і збільшуються
всякі непорозуміння з селяна-
ми із за підвід, і тут то ще
підривається наш авторитет
перед селянами із перебування
в армії жінок (звичайно селяне
тоді складають про нас дуже
поганну думку). А щоб уникну-
ти всього зазначенного і поста-
вити армію на належну висо-
ту обовязково потрібно усуну-
ти жінок із армії (здібних) відправити
на аптекарські курси. Тут
вони, крім того, що звільнять армію
від лишних тягостей, обезпе-
чуть себе і пренесуть свої Дер-
жаві користь, мало цього во-
ни позбавлять себе від тих
переживань, які приходиться

переносити коло фронту біля чо-
ловіків (крім того, своєю відсутністю) і дадуть змогу чесно і
аккуратно працювати своїм чоловікам.—

Тепер перейдемо до постачання,
яко апарата, без якого ніяка ар-
мія обійтися не може.

Час вже поставити цей відділ
армії в такі умови, щоби він дійсно
міг аккуратно задовольняти
всім армію. Недивлячись на утво-
рення в армії постачань в значній
кількості і на перебування в них
майже третьої частини бойово-позиц.
армії, справа постачання у нас
була все-таки кепська.

Величезні гроші тратились і
тратятся на постачання, а
проте армія більшостю бу-
ла голодна і обувана.

Я не хочу приписувати кому
б то не було ті зловживання, які
так часто без кари проходять,
но мене бажаю пояснити наші
хиби і як їх уникнути.

До цього часу наші поста-
чання користувалися і коре-
стуються старими Російсь-
кими діловодствами і закона-
ми / керування для Начальників по-
стачань і книги XIX і XX свода в пост.

1869 р.) вимагаючі багато часу і робітників, крім того вони видані в старі давні часи, коли Російська армія була найбільша в Европі і могла не скупитись в робітниках, або лишніх формальностях.

Нам-же при такій маленькій армії йти по старому Російському шляху не можливо, а тому ми мусимо і час вже видати свої керування, та закони для постачання, котрі би скоротили працю і штати, а також довели справу постачання до дійсного задоволення армію харчами і одягом.

Для найзручнішого задоволення армію потрібно утворити тілько один апарат — Головне постачання — при штабі дієвої армії.

Примітка: постачання таке як було раніш в частинах обовязково повинно бути вольовано від армії, тому що таке постачання в присутності частин завжди буде поставлено в неможливі умови, через те, що селяне

навчені горьким опитом пе-
ребування ріжних частин
і ріжних армій все що мають
ховають і продати відка-
зуються, отже через це за-
купочні комісії іноді при-
мушені приходити до неба-
жанних заходів. Постачання-же
при штабі де не буде дієвих частин армії в придбанню особ-
ливо харчів буде мати тілько
успіхи (при допомозі не тілько закупщиків но і под-
рядчиків).- Все що потрібно при-
бати і тримати до видачі
в частини повинно тілько го-
ловне постачання. Проводити за-
доволення армії потрібно таким
робом: харчі, ченабої з головного
постачання відвозятся заразом на шість-вісім доб по кор-
пусам, а звітне в постачання
бригади. З бригади продукти
видаються на руки по ку-
ріням не більш як на дві-
три доби, а останні три-
маються до слідуючої ви-
дачі в постачанню бригади.

Таким робом бойові

частини будуть звільнені від праці по розшуку і закупці харчів, віднімаючі багато часу і людей, тому штати їх повинні бути доведені до мінімума, бо праця їх буде висловлюватися лише в приймі і передачі харчів, чи грошей по належності. Щож торкається курінів то тут постачання в сучасний час / при такому положеню постачанського апарату / зовсім не потрібне.

Переважність такого постачання є ще в тому, що транспорти всіх частин будуть доведені до малого числа, а цим буде дана лише змога легче пересовуватись з місця на місце, позбавитись тих непорозумінь, які бувають з селянами з за підвід, уникнути зловживань, які так часто в постачаннях траплялись, а саме головне на випадок прорива фронту і захоплення постачання, зможемо уникнути великої трати.

Я вже докладував, що справа предбання всього для армії мусить

провадитись тілько Головним постачанням, тому на чолі його повинна стояти людина цілковито енергійна, честна і фахова — з вищою військовою освітою.

В його распорядженю повинна бути достаточна кількість Старшин, урядовців і козаків до трох сотень, виключно честних, бувавших на позиції і до муштрової служби не здатних.

В распорядженю Головного постачання повинни бути також скарбовий транспорт по можливости в достаточній кількості, аби уникнути не задоволень селянства, які бувають з за підвід, і крім того економічного нищення сельськогосподарства, тому що селяни, бажаючи позбавитись від стоянок, які вони завше несуть, примушені продавати коні за кордон.

Для аккуратного задоволення армії харчами, у Головного постачання продукти завше повинні бути готові на цілий місяць.

Взагалі справа постачання мусить вже бути налагоджена як слід, аби укинути ті випадки

котрі (так) часто мають місце в армії по причині незадоволення старшин і козаків грішми, або харчами. Більш всього несвоєчасна видача харчів та грошей робить деморалізацію армії. Завжди на позиції і в походах козаки розбігаються по селам для розшуку харчів і тут то доходить навіть до крадежі і взагалі не приємностей, підриваючих наш авторітет.

Як я казав справа задоволення армії була кепська, недивлячись, що постачаннями затрачується страшенно великі суми на армію, через що відношення козаків до старшин іноді робяться зовсім неможливими і як такі незадоволення буде на далі то можуть виникнути самі небажані наслідки.

У большовиків-же завжди існує все лише для фронта і тілько цим вони мають змогу утримати в своїх руках сильну і дістиплінірувану армію, недивлячись на те, що ідея їх всім противна.

Так і ми зможемо уникнути

всяких невдоволень і зловживань, наколи постачання досягне свого призначення, а саме головне цілковитого задоволення всім армії. —

Тепер щодо кінноти

В нашій армії кіннота до цього часу займала на фронті бойові участки нарівні з піхотою, хоч її завдання мусять бути зовсім инші, особливо в сучасний час коли кіннота у большовиків страшенно усилена.

Я вже казав, що зі скасуванням тильових команд і инших лишніх інституцій сили на фронті будуть збільшені на стілько, що кінноту можно буде звільнити від тих завдань, які вона раніш несла. Бо

Тілько відсутність нашої кінноти в резерві дає змогу большовикам завше з великими успіхами робити прориви нашого фронту. І не диво що такі успіхи вони мають. До сучасного часу наше стремління було забезпечити собі запілля, но запілля самої армії забезпечено не було і через це большовицька кіннота так часто мала можливість розвивати свої успіхи в запілю нашої армії. —

Щоб позбавитись надалі ~~[illegible]~~ таких катастроф необхідно забезпечити запілля армії резервами піхоти і кінноти.

Тоді зовсім инакші будуть обставини. Для прикладу уявім собі таку картину: на позіції займають участки частини малими відділами, але раз останні знають, що позаду їх є резерви піхоти і кінноти, то я певен, що вони, навіть при наступі великих сил ворога, свого участка не залишуть. Напроти, вони всі сили свої покладуть для задержки частини ворога, поке не прибуде з резерву піхота. Прибувши з резерву піхотні частини вливаються в бойові частини і вкупі відбивають ворога.

Кіннота в цей мент атакує ворога з фланків і примушує того панично відступити, а потім, продовжує або обхвати або далі в запілля ворога розповсюджувати панику /: в належності від обставин /; дає змогу піхоті розвити свої успіхи. — І таких прикладів може бути доста,

із котрих ми побачимо, що кіннота повинна бути тільки в резерві і завжди на готові.

От таким власне положенням нашої армії, можно буде запобігти надалі катастрофичних відворотів, і залишення своєї Країни.

Крім того всіх кінотчиків — потрібно від'окремити від піхотних частин і відправити в кінноту, а піхотинців, мало прослуживших в кінноті, відправити в піхоту. —

II відділ.

Закінчивши цю боротьбу в запілью ворога і реорганізацію армії для скорчного досягнення своєї мети — звільнення України від большовиків, — потрібно вжити ще один метод боротьби, організацію на Україні двох-трьох ударних груп з мобілізованих.

Я певен, що найдуться деякі і скажуть що ця організація в змислі самого прориву буде

не удачна, но скаже той, який не знає нашого українця, яже доложу, що взагалі на успіх самих ударних груп є 99%.—

Але-ж перше ніж приступити до цілі самого вербовання ударних груп, я спочатку з'ясую питання про мобілізацію взагалі.

До цього часу у нас на Україні переводилась мобілізація на місцях самими частинами, але-ж такі мобілізації, крім останньої, проходили неудачно. Навіть останню мобілізацію не можна рахувати удачною в змислі комплектованя і поповнення запасовими частин, по слідующим причинам кожній частині для переведення мобілізації призначались райони в середньому по пяті-шості волостей, після чого всі запасові з того району попадали в частини більшостю цілими селами, а то навіть волостями, одже з таких мобілізованих, котрі росли і жили в одному

селі, а також знають один другого не тілько з політичного боку, но і по характеру, утворити дістіпліновану частину зовсім не можливо. Як ми не раз бачили більшість запасових служить в армії зовсім не бажають і черезце тілько шукають змоги зникнути з армії. Мало того, що вони завше притворюються хорими, а то ще сама наймала недостача харчів або чого небуть инш. робить їх не можливим особливо в той час, коли меж ними є крикуни, спочуваючі большовизму, і такі то гірше всього тримають себе на фронті. Мала неявність там де тілько потрібно організації і дістіпліни роби їх трусами і вони розбігаються по домам, росповсюджуючи по дорозі панику.

Для уникнення надалі таких наслідків і потрібно позбавити фронтових частин від мобілізації.

Коли-же будуть переводити мобілізацію Військові Начальники, то тоді будуть зовсім инакші

обставини, через те, що вони мають змогу робити саме бажане распреділення запасових по частинам, наприклад запасові з Волині попадуть на фронт в ріжні частини на Поділлю і на проте з Поділля — попадуть на Волинь.

Таким чином кожна частина буде з запасових не тілько ріжних волостей, а навіть повітів далеких від фронту і лише при такому комплектованю можно утворити достаточно дістіпліновану частину. І тоді позбавимось дезертирства і деморалізації в армії. Отже не тілько по таким, но інш. важним причинам потрібно аби мобілізації переводили тілько Військові Начальники.

Але-ж наша армія, звільнивши частину терену України, буде потребувати негайно поповнення, тому що фронт з кождим разом буде поширюватись, а чекати запасових від мобілізації Військового Начальника трейдется задовго, через що необхідно щоби спочатку зайнятя України мобілізацію перевели самі частини, но не більш як на 5 років. Для правдивого і бажанного распреділення запасових по частинам (мобіліз. комісії повинні), необхідно, після принятя їх на службу, відправити не в частини ав в распорядженя мобілізац. відділу Штаба дієвої армії, а звітте по бригадам позазначеній мною сістемі. Сама же мобілізац. комісія переводячи мобілізацію при волостях, собирає самі точні відомости о певності і непевності

принятих запасових і такі відомости відсилає в Штаб армії з запасовими.

І тут то всіх певних підстаршин вибрати з запасових і залишити при Штабі дієвої армії для кадра майбутньої армії. Зараз-же для них відкрити підготовчі курси, які повинні мати метою головним чином націоналізовати і підготовити їх для нової армії з боку дістіпліни. Такий кадр необхіден не тілько через те, що він буде більш прикладом, чим нашу старту козак, для запасового, но і через те що запасовий буде більш ставитись до них з довірям.

Всіх-же останніх запасових зі Штабу відправити з відомостями над них поріжним бригадам обовязково в другі губерні і як можно дальше від дому. До цього додаю, що для утвореня дістіпліновання частин з запасовими потрібно поменьше /лояльнічать/ гуманічать. Переводити на поділлю і Волині мобілізацію не більш як на пять років потрібно через те, 1, що запасовий

малими частинами, як практика показала, лише дістіплінувати і призвичаїти їх до положеня старого козака і 2, для забезпеченя успішної мобілізації Військовому Начальнику. Дійсно, раз підуть на службу старші роки, то о молодших і балачок не може бути. Ці навіть гріхом будуть рахувати після того сидіти дома, а особливо тоді, коли буде поведена агітація гарна на селах.

Далі всі ці запасові, прийняті на службу, відправляються Військовими Начальниками з відомостями (які повинні бути собрані через волостних писарів і міліцію, а міліція через Сельських учителів, дяків і Священників), також в распорядженя Штабу дівої армії і тут з одної части, безумовно певних і надійних, формируються під керуванням тілько гарних старшин, ударні групи, а з другої части запасових, нові бригади і дівізії. Останні, одержавши

досить добру підготовку ки-
даються на позицію. Дісті-
пліна помеж них мусить
бути надзвичайно гостра.
і тоді безумовно і будуть завше
успіхи.

Примітка: треба звернути
увагу на те, що всі запасові
більшостю старі козаки Російсь-
кої службі, звикші бачити
тільки приклади з боку Стар-
ших, а тому Старшини по-
винні бути вибрані для нових частин досить ді-
стіплінірованні і вміющі себе
тримати пред подчиненними,
не тілько на службі, но і по заслуж-
бу. Во всякому разі відношення
старшини до козака мусить бути
гарне, но обережне, в тому змислі,
що би козак кождий раз розуміє що він говорить
з Республіканцем, таким-же як
він, но Старшим від себе. Тому Стар-
шини повинні бути підготовлені не
тілько для того, щоб вони могли
утворити сильну дістіпліну, но і
заслужити від козака любов і повагу.
Да цього часу сильної дістіпліни
утворити в частинах ми не могли,
завдяки своїй роступенности. Багато

меж нас є самозванців Старшин і не Старшин /. перші називають себе Полковниками, а другі Сотниками /. і от такі то більш всього псують справу. Не вмиючі тримати себе перед козаками /. грають в карти, борються і дерутся з козаками /. і цим самим підривають наш авторітет. Через це то власне не можно утворити дістіплінованої армії. Час вже звернути на це увагу, а таким дати належні ранги і посади в армії.

Щож торкається ударних груп, то тут в першу чергу положена Старшин і козаків мусить бути далеко кращим ніж в других частинах - більша платня, кращий одяг /. бажано навіть окремий зразок уніформи /., нагороди Старшинам і козакам і взагалі що небуть ще таке, що могло-би само підняте патріотичне почуття і закликати до відміни. Тут

крім призначених, повинні
приймати ся і добровольці
старшини і козаки. Старши-
ни для ударних груп повин-
ні бути підібрані настільки
опитні, щоби могли утвори-
ти в частинах не тілько
сильну дістіпліну але і підня-
те патріотизм до батьков-
щини.

Кожна ударна група повинна
бути свербована з більш-менш
певних осіб, не менше як в
2000 чоловік.

Як тілько наша армія,
звільнивши частину терену
України, стане на які небуть
точці опори, тоді ударні гру-
пи, цілком підготовлені до
бою, кидаються в ріжних мі-
сцевостях фронту, важних
в стратегічному відношеню,
для прорива большовицького
фронту, таким робом: по-
переду йде ударна група
колонами, позаду й кі-

нота не б менш 200 кіннотчиків.-

Ударна група, сознаваючи переважність своїх сил і підбадріеваемая йдущей позаду кіннотой, сміло кидаєтся для прорива большовицького фронту. Прорвав фронт, ударна група пропускає вперед кінноту, а сама розсипавшись в лаву, вкупі з кіннотою заходить в обхват большовицьких частин, потім єднаєтся з другой ударной групой, прорвавшейся з другого боку і робять кольцо, примушуючі таким чином большовицькі частини здатись в полон. Армія-же, як тілько буде зроблен прорив і обхват большовицьких частин на участку прорива переходить в наступ і допомога

ударним групам зліквідувати там большовицький фронт, а після єдиної ся 3 групами і далі провадять занимати терен України, ліквідуя большовицькі частини на других участках. Таким чином ми зможемо звільнити скоро правобережа України і готовитись до слідуючого наступу за Дніпро, котрий завдяки повстань, напевно пройде успішно і скоро.

Старшина 1 кулемет.
дівізії Рацький

66

У. Н. Р.

КОМАНДІР

4-ї

КИЇВСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ

ДІВІЗІЇ

„ Квітня 19 21 р.

Ч 367

М.Тарнів.

Пану Майору Черноцькому.

Від. [illegible]

Д. Ч. 1.

2

Дуже прошу допомогти одержать візи на Румунію Сотнику ДОЛИНЮКУ, який висилається мною через Румунію як звязковий на південь України.-

Підписав:

Генерал-хорунжий Тютюнник

Певно:

Діловод [illegible]

Оригінал одержав сотник Долинюк

1) Мета горожанської боротьби.

2) Доцільність боротьби — використання всього, що може вадити ворогові і корисне нам.

3) Сили руйнуючі і сили будуючі

4) Регулярна армія, повстання, партізани.

5) Централізація в наших руках максімума борющихся проти загального ворога — Кубанці, Донці

6) Недопустимість висилки поляками, Савінковим і иншими своїх агентів для повстання на Україну. Заходи дипломатії.

7) Перебрать всі засоби до своїх рук, які витрачаються для боротьби проти большовиків.

8) Використання під час бороть-

1) Негайно висилка політичних органів до Гулого і Мордалевич-Струка. Висилка на Лівобережжя таких же органів.

2) Тактіка підготовчої праці

3) Темвідозв і обмеження права видачі їх обовязкова контрассігновка відозв представником Уряду.

4) Інструкція для референтів.

5)

би елементів анархичних і боротьба з ними на захоплені нами терріторії.

9) Момент вибуху повстання і перекидка керуючого і організаційного центру вглуб України.

10) Робота на Україні бойова і організаційна — Сили які необхідно ~~[illegible]~~ скупчить ~~[illegible]~~ на Україну к менту повстання.

11) Грошові засоби зараз і під час повстання.

12)

Цілком таємно.

ПОЯСНЮЮЧА ЗАПИСКА.

до кошториса видатків, предбачених організацією керування повстанцями.

I. Всі видатки поділяються на пять категорій: а/видатки Партизансько-повстанчеського штабу; б/видатки відділів, які мусять бути утворені на терені Румунії і Польщі/на терені Польщі такий відділ мається на увазі утворити при Штабі Армії в складі: шефа відділу/штаб-старшини/двох шефів секцій та пяти кур"єрів/; в/видатки пяти експозитур при штабах дівізій, в складі двох старшин в кожної; г/видатків на контрольні пункти, в кількости, в залежній від обставин і праці; д/крім того видатків на утримання двох старшин при Ліквідаційній Комісії в Варшаві.

II. Загальна сума потрібних на зазначені вище потреби гроші виявляється на перший місяць коло 2.400.000 мрк. польських та 90.000 лей румунських, при чому з зазначеної кількости, коло 400.000 мар. пол. яко платня всьому персоналу, крім персонального склада партізансько-повстанчеського Штабу. Решта грошей потрібна, яко аванси для тіх, чи иньших зазначених в кошторисі видатків, які будут расходуватись поступово, в залежності від потреби. Де-які видатки готівкою будуть зменьшуватись, як наприклад: на друк відозв, в залежности від допомоги папером, фарбами і т.ин.

III. Відпуск зазначених в кошторису грошей вважав би необхідним поділити таким чином: а/щоб певна сума в розмірі, на перший час, коло 500.000 мар. пол. та 30.000 лей була відпущена зазначеному вище центральному штабу на видатки утримання старшин та курьерів за час іх перебування при Штабі/це торкається тіх старшин і курьерів які викликаються з таборів для призначення на ті, або иньші посади, яки на польському терені, так і в Румунії і на Україні, на видачу їм подорожним до відповідного українського кордону, на найом помешкань для тимчасового іх перебування, на друк відозв і на розїзди старшин Штабу. б/Решта грошей може виплачуватись Штабом Армії, або II відділом Начального Довудства, в залежности від того, де ті, чи иньші потреби виникають.

Маючи на увазі, що Штаб не має зараз ни жадних грошових за-

собів, а тому не має можливости негайно їх перевести в життя планову працю по влаштованню старшин в таборіх для інструктирования їх і відправки до місця призначення, в порозумінню з Нач. Дов.В.П. і Штабом VI Армії, на друк відозв і командировку старшин до Румунії, проситься про негайний відпуск призначених в п.в філії Штабу грошей.

Начальник І відділу,
Полковник

2

Проєкти наказів
і читатів

Пояснююча Записка
до Штатів командуючого повст. військом

Командуючий. Успіх проведення організації повстань безперечно лежить в штучністі опрацованного пляну, а ще більше від рішучести проведення його в життя. Цього можна осягнути тільки тоді, коли цьа справа організації і керування буде зосередженна в руках одної персони, в компетенцію котрої ніхто би не вмішувався.

Це мусить бути командуючий повстанчеською армією.

В тому тільки разі повстання може осягнути своєї мети, коли той, що тяжкомірно по наміченному пляну підготовляє, сам його і проведе.

Штаб. Ідея організації штабу повстанчеської армії лежить в утворені такого апарата, котрий з одного боку ~~[illegible]~~ був би здібний до проведення повстанчеської організації на Україні, до керування повстанчеськими організаціями — ~~[illegible]~~ налагодженням з ними звязку, в вивчені ворожих

сил, ведення пропаганди і ~~[illegible]~~ серед ворожих військ інформації населення і ~~[illegible]~~ таїння а з другого боку бути кадром майбутнього штабу повстанчеської армії.

Цю працю і ті завдання які покладаються на штаб можуть бути, з успіхом виконані ним при нижче зазначені ~~[illegible]~~ конструкції:

1) Генерал Квартирмейстерство — ~~[illegible]~~ повинно складатись з відділів організаційно-оперативного, розвідочного, агітаційного і Звязку. Всі відділи самого мінімального кадрового складу, за винятком розвідчого, котрий крім начальника мусить мати ще двох помічників — з котрих один для офензиви і другий — дефензиви.

Організаційний Оперативний — веде працю по організації, опрацювання плянів і потім по керуванню повстанчеськими організаціями.

Агітаційний — ведення пропаганди агітації серед ворожих військ — шляхом видання відповідної літератури.

Інформація — населення

Звязок – Налагодження звязку між Штабом і Україною, – шляхом улаштовання звязкових пунктів.

Загальна Канцелярія

Загального діловодства Штабу

Ведення ~~[illegible]~~, учот повстанчеського старшинського складу – їх підвищення, нагороди і Господарча справи штабу.

Для більше успішного і доцільного ~~[illegible]~~ виконання поставлених завдань – необхідний поділ на дві частини – підвідділи: а) загально-інспекторський і б) Господарчий.

Комендатура

Комендатура необхідна яко такий апарат вже тепер для упорядкування прибуваючих повстанців з України і відправки їх назад.

Юрисконсульт

Серед повстанців вже виявилось багато преступного элементу, котрі необхідно ~~[illegible]~~ тепер притягнути до відповідальности.

Маються вже великі слідствені матеріали, котрі потребують ~~[illegible]~~ фахового перегляду – і відповідного направлення їх. А тому необхід-

ний — юрисконсульт. Майбутній прокурор суду повст. армії.

Референтури

Підготовка по придбанню для повстанчеських організацій гарматного, технічного, ~~та~~ санітарного майна, та заосмотрення їх грошима, вимагає утворення при Командуючому референтур: гарматного, технічного, ~~та~~ санітарного та господарчого, ці референти будуть кадрами ~~від~~ відповідних Управлінь заосмотрення повстанчеської армії

Генерал Хорунжий

~~Начальник штабу~~

23	Референт по Гарматним справам Буловка старшина	1	V
24	Референт по Технічним справам Буловка старшина	1	V
25	Референт по санітарним справам Буловка ~~сан~~т. старшина	1	V

Начальник Штабу

Д.Таємно.

Н А К А З

Головної Команди Військ У.Н.Р.

Ч...

" "Лютого 1921 року.

М.Тарнів.

§ 1.

В доповнення і розвиття наказу Головної Команди У.Н.Р.від 27 Вересня 1920 року Ч 055,для керування повстанчиськими військами на Україні і координірування їх працею,призначається Командуючий 4-ю Київською Стрілецькою дівізією Генерал-хорунжий ТЮТЮННИК.

§ 2.

Командуючий Повстанчиськими військами підлягяе в цій справі Головній Команді військ У.Н.Р.,котра направляе діяльність його директівами загального змісту.

§ 3.

Всі повстанчиські війська і партізани і вся повстанчиська справа передаеться в підлеглість Командуючого Повстанчиськими військами на Україні.

§ 4.

Ніхто з начальників військових частин,вищих з"єднань військ У.Н.Р.,інституцій,військових міссій та инше,не маe права провадити праці по організації повстань,висилки на Україну організаторів,маючої відношення до організації повстання літератури та инше.

§ 5.

При Командуючому Повстанчиськи військами,встановити Штаб згідно прикладаемих штатів.Для сформування цього Штабу виділити тимчасово цілком повстанчиський відділ з Генерального Штабу, недостаючу кількість співробітників Штабу,поповнити по погляду Командуючого.

§ 6.

Всі службовці виділині зі складу Генерального штабу залишаються на поепердніх посадах,одержують по них утримання,лічаться в командіровці і одержують добові по положенню.

Командіровані зі складу армії,можуть бути оставлені по їх бажанню на попередніх посадах,але задовольняються платнею по окладам посад зазначенних в штатах Командуючого повстанчиськими військами і добовими по положенню.

§ 7.

Командуючий і його штаб на всіх видах задоволення,знаходяться при Військовому Міністерстві.

§ 8.

Місто перебування Штабу Командуючого Повстанчиськими військами-при Головній Команді військ.

ДОДАТОК: Тимчасовий штат,Штабу Командуючого Повстанчиськими військами на Україні.

ЧЧ.	Назва посад і ранг.	кількість посад.	Клас	Платня в марках на місяц.	ПРИМІТКА.
I	Командуючий,Генерал.....	I	III	I8000	По займаемі посаді або як Нач.Генштабу.
2	Ад"ютант,обер старшина	I	УII	7200	
	Ш т а б.				
3	Начальник Штабу,булавний старшина.....	I	Iу	I5000	Генштабу.платня по попередній посаді або начальника від Управи центральних установ.
	Організаційно-оперативно розвідочний відділ.				

4	Начальник вїдділу булавний старшина...	I	УI	I0000	Платня по попередній посаді, або начальника відділу Центральних Установ.
5	Помічник: булавний старшина, або молодчий старшина.....	I	УIII	7200	
	Агітаційний вїдд.				
6	Начальник вїдділу, булавний або молодший старшина.....	I	УI	I0000	Платня по попередній посаді, або Начальника вїдділу Центральних установ.
	~~Загальний вїдділ~~ ~~Загально-господарчий вїдділ:~~ Господар				
7	Начальник вїдділу, молодший старшина	I	УI	I0000	Платня по попередній посаді, або помічника начальника вїдділу Центарльних Установ.
8	Діловод....	I	УII	7200	
	Канцелярістів:				
9	I-го розряду.....	~~I~~ 2		4200	Платня відповідна посадам в Центральних Установах.
I0	2-го розряду.....	~~I~~ 2		4200	
II	Кур"єрів.....	2		по3000	

ПІДСТАВА: Закон 5 Серпня I920 року.

Головний Отаман Військ У.Н.Р.

Звязкові пункти 3 чоловіка

2 звязк пункти на полевк [illegible]

В.О. Військового Міністра,
Генерал-хорунжий

2 один на Румунськ

по 3 чоловіка

проект

Штати

Штабу Командуючого повстанськими військами

№	Назва посад і ранг	Кількість осіб	Клас посади	Платня в гривнях	Пенсія в марках	Примітка
1	Командуючий повстанською ~~Армією~~ Генерал	1				
	Булавна					
2	~~Штаб~~-старшина до доручень	1	VI			
3	Адютант - молодша старшина	1	VII			
	Штаб					
4	Начальник Штабу Генеральна або булавна старшина 1)	1				1) Старшина Генерального Штабу
5	Адютант молодша старшина	1	VII			
6	Генерал-Квартирмейстер Генеральна або булавна старшина 1)	1	IV			
7	**Організаційно-оперативний відділ**					
	Начальник відділу Булавна старшина 1)	1	V			
8	**Розвідчий відділ**					
	Начальник відділу Булавна старшина 1)	1	V			
9	Помічник Булавна старшина	1	VI			
10	Молодша старшина	1	VII			

11	Звязок						
	Начальник відділу	1	V				
~~12~~	~~[illegible]~~						
	~~[illegible]~~						
	~~Булавна [illegible]~~	1	V				
12.	Агітаційний відділ						
	Начальник відділу						
	Булавна, або молодша старшина	1	V				
	Загальний Канцелярія						
13	Начальник Канцелярії						
	булавна старшина	1	V				
	Загальної інспекції підвідділ						
14	Нач. підвідділу бул. або молодша старшина	1	VI				
	Господарчий підвідділ						
15	Нач. відділу	1	VI				
	бул. або молодша старшина - - - - -	1	VI				
16.	Діловод - - - -	1	VII				
	Канцеляристів						
17	- - 1 розряду -	3					
18	- - - II "	3.					
19	Курьерів - -	2.					
20	Комендатура						
	Комендант молодша старшина	1.	VII				
~~21~~	Особи безпосередньо підлеглі командуючому						II особа з вищою юридичної освітою
21.	Юрисконсульт. II) ~~[illegible]~~ старшина, або Урядовець	1	V				
22	Референт по Господарчій булавна старшина	1	VI				

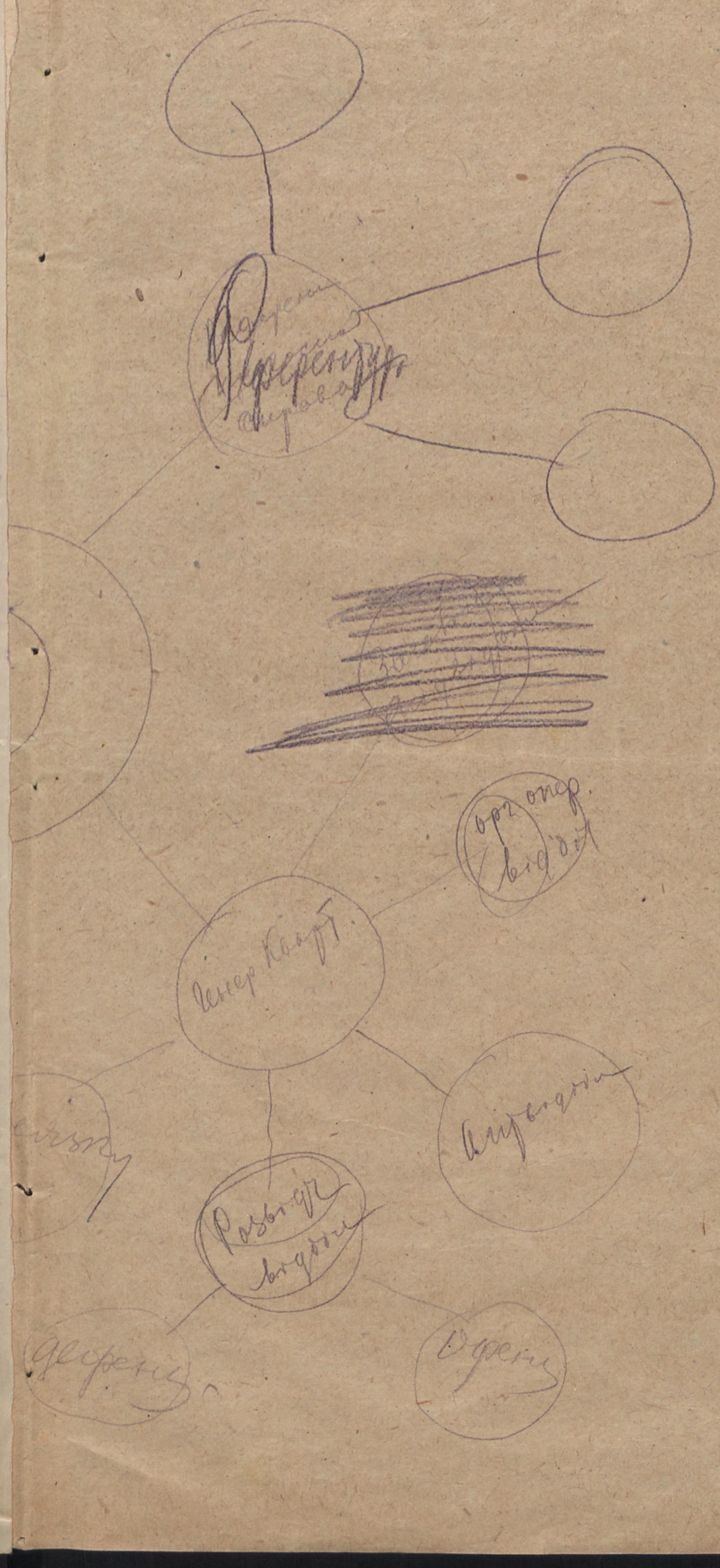

Положення про представництво Уряду У.Н.Р. при повстанчеських і партізанських ~~відділах~~ організаціях в запіллю ворога.

Загальне положення

Задача 1) Основна задача представництва Уряду при повстанчеських і партізанських ~~відділ~~ організаціях: а) допомогать керовникам повстань і партізанів ~~організацій~~ в ~~їх бойові~~ організаційні і бойові праці б) вкупі з керовниками провадить відповідну політичну працю серед співчуваючих нам народних мас в напрямку політики Уряду У.Н.Р. і вести розкладову роботу серед ворогів.

Для цього необхідно:

1) Тактовно і обережно але уперто шляхом агітації, користаючись авторітетом Уряду і Головного Отамана, намагатись ~~підпи~~ привести до підлеглости ~~всі~~ (централізовать) всі партізанські ~~відділи~~ і повстанчеські організації єдиному центру при командуючому данним районом, ~~ставлячи~~ (призначеним Голов. Отаманом) ставлячи раз у раз авторітет вищого командовання ~~вище~~ над підлеглими.

2) Провадить агітацію серед ~~большов~~ ворогів і ~~спів~~ нашого населення. Використовувать всі ~~момент~~ помилки і неуспіхи ворогів для діскредітації ~~керовників~~ ворожої власти ~~і їхніх~~ ворожих керовників.

3) Шляхом агітації серед населення ~~[illegible]~~ підняти населення до підняття авторитету нашої влади як можна найвище.

4) Виховувати населення ~~одної нашої держ~~ в державному духі, в необхідності ~~нашої~~ державної влади якою являється влада У. Н. Р.

6) Недопускати ніякої агітації направленої зі сторони.

7) Всі відозви і накази до населення мусять підписуватись Командуючим групою і представником Уряду У. Н. Р.

~~Інструкція~~ Положення по організації партізанської ~~боротьби~~ військ.

~~1. Метою партізанів є~~ а) організація в постійні військові відділи виступивши активно в оборону батьківщини населення б) хронічне обезсилення ворога в) допомога організації всенародного повстання і г) спільні ~~акції~~ з регулярною армією і повстанцями акції ~~під час рішучого бою~~ проти ворога

~~План~~ ~~План~~ організації.

1. Партізанський відділ уявляє з себе основну адміністративну і ~~бойов~~ тактичну одиницю партізанських військ. Сила його залежить від умов, в котрих відділу приходиться працювати, але ~~можна установить приблизно менші менше якими допустима та~~ практикою установлено, що ~~мінімальна~~ найменша ~~та~~ сила відділу мусить бути достаточна для знищення волостних адміністративних центрів і находящоїся при них озброєної ~~сили~~ охорони і ~~так~~ ~~сильна сила~~ більшими ці ~~сили~~ відділи допустимі величиною ~~ко~~ при котрі могли би ліквідуватись адміністрація повіту і збройна сила, котра находиться в повіті.

2. В склад відділу обов'язково має входити піхота і кавалерія — бажана однакова

кількість кінноточників і піших. Ідеалом єсть, коли відділ має і артілляріго. ~~нача~~

~~3. Із кількох ві окремих відді~~

Партизанська група

3. На чолі відділу стоїть командір відділу на правах командіра ~~бригади~~ окремої частини; при ньому мається штаб. Із декількох відділів складається партизанська група;

Партизанська група

4. сила групи мусить настільки великою, щоби при необхідности могла захопити любий губерніяльний центр і ~~тримати~~ знищить постійну залогу в ньому; війська групи обовязково мусять складатись з усіх родів зброї.

5. На чолі групи стоїть командуючий групою з правами командіра окр. дивізії; для управління при ньому мається штаб групи.

Партизанська армія

6. Всі партизанські війська складають партизанську армію, яка через командуючого партизанською армією підлягає Головному Отаману Військ У. Н. Р.

Коротка
Тактіка партізанів

Мета: хронічне обезсилення ворога, допомога організації всенародного повстання і спільні акції з повстанцями і регулярною армією для повалення ворога.

Оборончі ~~Пасивні~~ акції: схорона сил, звязок з сосідами, організація повстанців, розвідка, заготовлення запасів для переходу до активних подій. агітація

Активна праця: Руйнація коммунікації, знищення ворога, напади на ворожі військові і адміністративні центри ~~звязок~~ агітація

Організація: ~~Головний відділ~~; звичайний відділ; Головний відділ; партізанська група; партізанська армія.

Завідуючих пунктами — 2

Поміщників (обо. стороні) — 2

Кур'єрів — 4.

Зв. Вок

Представники при керуючих групами — 2.

Поміщників — 2.

Кур'єрів — 4.

Короткий наріс тактики партизанських атак.

I. Взаємостосунки між повстанськими загонами партизанів ~~та~~ або ~~встановлюються або~~ ~~встановлюються~~ ~~або~~ ~~до~~ ~~часткового~~ ~~до~~ ~~часткового~~.

~~II~~

~~Бойові операції відділів.~~

Маючи на меті ~~захоплення~~ ~~ціллю~~ ~~в повстанців~~ ~~партизанського~~ ~~ворога~~ ~~партизанів~~ ~~ворога~~ ~~партизанів~~ ~~ворога~~ ~~партизанів

5. Комендантові буде виявлено що повинні зберігати зброя або набої взагалі кількості, ~~незалежно~~ зокрема їх і вилучить зберігання місце де передано сторожу населення або голова виконкому і т.п.
~~Дізнатися~~ зброю і набої в господарстві ~~та~~ ~~не~~ так почувається недодавших ~~студентів~~ ~~вчителів~~ ~~учнів~~ місцевих.

6. Доскональне ~~вивчення~~ ~~своєї~~ свого району з боку ~~зручності~~ його доріг ~~та~~ ~~пунктів~~ ~~стратегічних~~ операцій. Утворити ~~на~~ ~~випадок~~ ~~переходу~~ ~~до~~ ~~активності~~ ~~переходу~~ ~~до~~ ~~активності~~ ~~переходу~~ ~~до~~ ~~активності

Доклад

До Пана Отамана Тютюнника.

Опинившись на терені Польщі, яко біженець з України і бажаюче допомогти в справі організації боротьби з большовиками, але не одержуюче нізвідкіля ніяких інформацій і розпоряджень, я 2 місяці тому назад і по цей час поставив собі на меті боротьбу з московськими насильниками — большовиками, способом організації селянських повстань, розпровсюджування анти-большовицької літератури і взагалі всего того, що могло-би їм шкодить. При цім, мною зроблено слідуюче:

1) Організація селянства: По цей час застали організовані селяне, частю, Проскурівською, Ушицькою, Летичевською і Калічницькою повітів, котрі по одержаню від організації відомостей й розпоряджень, організують невелику кількість селян, на завдані котрих лежить знищення знаходящихся в їх місцевости комуністичної організації, псування залізничних

доріг, а потім приєднуючися до головного отряду, тримаюче по можливости з ним й з окресними селами звязок і надсилаюче інформації о пересуненні й двіженю большовицьких військ. Організація, розпровсюджується на слідуючі пункти: Кам'янецький пов. — Куявська волость в голові котрої стоїть Голова Волосного Исполкому, селянин с. Куяви Ілько Куций, Смотричська — учитель с. Грицькова хорунж Іван Миронюк, Купинська — селянин с. Левади Каробчіївської Іван Катрич, Балинська — учитель м. Балина Козловський, Городокська громадянин м. Городка Верещинський, котрий служить Контролвором совітських кооперативів, Ушицький — Дунаївецька волость громадянин Петро Риба, Солобковецька громадянин с. Тинної Іосип Загржицький, Летичевський — Зіньківська, громадянин м. Зінькова Семен Левицький. Налажений звязок до Атамана Струка, через селянина с. Скітча Купинської волости Бриля на Меджибоже, Деражню й далі через Винницю, де єсть Українська й польска організації й до повстанців на Катеринославщину через учителів

с Зануча й Ріпинець Ориненської волости, Довжецьку і Кітайгородську волости на Брацлавщину і Гайсин.
На терені Польщі — Галиція, між Сатановим і Жванцем організовано 445 чоловік, з котрих 46 старшин й урядовців.

2) Відомості про розположення більшовицьких військ в районі Кам'янецького, Уманського й части Проскурівського повітів, була розташована 60 дівізія, котра зачала одходити в напрямку Херсонщини з 12 цього місяця й закінчила 18. На зміну одійшовшій 60 дівізії має прийти 6 дівізія (дика) з Брацлавщини, но по цей час не прибула і бойових більшовицьких частин в зазначених місцевостях немає. Разом з 60 дівізією одійшли останки 12 дівізії, котра була розбита повстанцями в Балтскім повіті і розформована в м. Дунаївцях. Залишились поки до зміни особі полетичні відділи, котрі несуть охорону кордону між Сатановим й Жванцем і знаходяться в Сатанові 25 чоловік при двох кулеметах (1 кольт і 1 максіма). Іванківцям

30 чоловік - 2 кулемети, в Гусятині 25 чоловік 2 кулемети, Мар'янівка і Гуків 75 чоловік - 2 кулемети. При кожнім з зазначених відділів єсть 5 кінних, для тримання живого звязку. В м. Камянці, по Шевченківському проспектові, в будинкові Акцизного Управління міститься Канцелярія Чека, а сумежно в двох будинках 400 чоловік червоних курсантів. Місцевої міліції 180 чоловік і решти 179 бригади. В повітах крім міліції: при Райпродколах по 20-25 чоловік червоного взводу, без кулеметів.

3) Про відношення населення до большовиків: так в загальних рисах, можемо сказати, населення страшенно обурено комуністичним ладом і реквізиціями, арештами священиків, учителів та селян. Було багато випадків коли селяни недопускали до арештів, а приїздивших по цій справі проганяли. Що до реквізиції, то багатьох селах селяне й по цей час не дали нічого. Приводжу такі приміри, 13 цього місяця 12 червноармейців приїхали в Скотиняни зи збожем, а коли

селяне одмовились дать вимагаючу кількість збожа, вони почали брать силою, випадком чого селяне озброївшись одкрили по них стрілянину і вигнали з села, ранено було при тім 3 червоноармейця. 19 квітня, на Левадську Цукроварню приїхало скілька красноармейців з метою вивезти цукор, по селяне взнавши о цім, зібрались в Пісочанскім лісі і одкривши стрілянину вивезти цукру не дали.

4) Організація повстанческого відділу: Для більш энергійної праці в напрямбу боротьби з більшовиками, по моїй ініціативі, було скликано вс Шидлівця зібрання котре відбулося 14 цього квітня. Головою котрого був зібраний Іван Бабіч, прибувший вс Шидлівці випадково з м. Тарнова, і поінформірував зібрання, що до загальної думкі Уряду, про повстання взагалі на терені України. Зібранем було ухвалено послать представників від організації до Керуючого всіми повстанчискими відділами Пана Отамана

Тютюнника в справах інформаційних, матеріяльних, зброї, звязків і дальніших розпорядженнь. Присутніми на зібранню були - Сотник Бабіч, Сотник Олександр Соцький-Гончар, Контрольор Акцизного Управління Микола Вишневський, громадянин м. Смотрича Петро Пасічник, хорунжий Кірічук, поручник Петро Ляшенко, учитель с. Грицкова, хорун. Іван Мирошак та інші. Осередком організації вирішено зібрать с. Сидорів Гусятинського пов. Галичина.

Рівночасно з тим, як було вирішено послать представників до Уряду ухвалено також навязати звязки з представниками Польскої влади, що зроблено через Комендантів Дефензиви 6 армії в Копиченцях.

Крім заснованої організації, в м. Гусятині маєтся районний агент Російської організації „Защити родины и свободы" Іван Висіприцький, котрий має велику кількість літератури й розпровсюджує й на терені

України. Що до цього, то по одержанню відомостей від польської влади о тім, що розпровсюджування російської літератури на терені України забороняється, а можуть лиш транспортувати, постановою зібрання 14 цього місяця було вирішено чинити перешкоди зазначеній російській організації й не допускати розпровсюджування літератури на території України.

Повідомляючи провище зазначене в докладі, прошу ласкаво Пана Отамана, від імені організації, дать загальні вказівки, що до повстання. Затвердіть офіціяльно вище згадану організацію і дать матеріяльну допомогу, позаяк до цього часу праця велась без всяких матеріяльних засобів. Таке становище гальмує дальнійшу працю в справі розпровсюджування літератури, зібрано відомостей, та посилку агентів. Представником для з'ясування цієї справи являється Пан Бабич.

Організатор: Районний Начальник Міліції, громадянин м. Камянця Бриць Шлоцак-Широкий

24 квітня 1921 року [illegible]

1 бер 1919 р.
18
17
16

1919 р. 1 березня

1919 року

1919 року

462

87

Штаб
Партизан Повстан.
Вісток У.П.Р.

Квітня 1921 р.

Ч. 136

Дт 2

До Пана Міністра
Внутрішніх Справ

Прошу невідмовити дати
адреси Ваших осіб, відомих Вам
і Ваших організацій на терені
України, яких треба зв'язати
з вітаковими організаціями.
Дати що треба уповно

вакуется Сотник Шушицький

Генерал хорунжий

Н-к орг відділу

Сотник Шушицький

Д. Ткаченко

88

Штаб

Партизанського повстан.
військ Н.Н.Р.

Д. Пані Міністра
Шляхів

7 Квітня 1921 р

Ч. 135

Прошу невідмовити дати
предявнику сего сотн. Ступиць-
кому адреси організацій залізни-
чників на терені України
Які штаб звіяне з бійц-

№ 22

Ковими організаціями

Сидор

Генерал

— Хорунжий

Начальник організаційного

відділу сотник [illegible]

Ал. Шидлівці

повіт Гусятин

Теодор

Кузик

для Бабича

Високопов. Пане Полковнику!

Шлю привіт і бажаю всякого успіху. Вибачайте, що звертаюсь до Вас з листом (не маю можливости персонально заїхать) і проханням. Але знаючи Вашу доброту, заранше тішу себе надією, що Вам не буде неприємно зробить добро для інтернованих. ~~З цим листом до Вас~~ Податель цього листа надсилається міністерством

для культурно-освітньої праці.
Моє прохання до Вас ~~заключа~~
і полягає в тому аби Ви наш
полков. по мірі можливо-
сти допомогти збаму в збо-
го праці.

З щирого пошаного до Вас

Генералкор [illegible]

П. Ботинку Ступніцькому

Додаткова заява.

В додаток до заяв: хорунжого Лук'яненко, урядовця Велівченко, урядовця Порпіленко і чотового Бондаренко повідомляємо ми робили і участвовали в повстаннях за допомогою справжніх українців і організацій.
Наприклад в м. Стеблеві істнує чисто Український кооператив, відомий не тільки в Канівськім повіті, а на всі Київщині, першорядний член Дніпро-Союза „Дніпро-Роська спілка". Мета його поліпшення добробуту населення, котрий обороту мав в 1919 р. 94 міліони, він помагав в повстанні ідейно і матеріяльно; на чолі котрого стоїть Овраам Гуріненко, бувший

Голова Земельної Управи повітової,
Канівського повіту, котрий в часи
повстанчесьго нашого було в травні
прошлого року, - з Стеблева вмісті з
нами відступав, Також Українізіро-
ван Сидірівський цукроварний завод,
де теж ми черпали допомогу при
повстанні. Крім організацій, де ми
дуже знайомі люди і по всяк час
маєм у них допомогу і як що треба
на дальші мати допомогу в орга-
нізації повстання, запевняєм що ні-
коли в допомогі нам не відкажуть,
є ще в нас певні українці в м. Стеб-
леві: Руденко Матвій, бувший засланець
на Сібірь за українство, котрий там
прожив 12 років і від часів революції
не мав ні одного повстання, Пантє-
лемін Майстренко дуже гарний
наш робітник, Сидирівці Охрім Ковтун,
Біївцях Старшина Неграш, бувший вій-
ськовий комендант Канівщини

Исаєк старшина Кисіль, і робітник студент Гордієнко Іван, Медвина Яременко Явтух, і м. Корсуна Жильнко Іван. Звинагородського повіту Почапинський цукровий завод з нашим робітником Лисенко (плантатор) с. Маринець Іващенко Іван, член Трудового Конгресу і Шліхта і с. Пидилівки учитель Семенко, с. Керелівки Мілокостий Яків учитель Буровикового хутора. Всі ці люди нам допоможуть при організації повстання на певно і ніколи нам не зрадять, — другим людям в їх помочі не ручаємся. До їх прибувати Вашим посланцям можна сміло, тільки треба указувати наші прізвища, на звинагородщині особенно Велівченко. Через їх звязок теж можно сміло мати. Словом при посередництві вище зазначених організацій і людей ми можемо підняти повстання на Канівщині і

Звинагородщині. Можемо мати командний, бозвий, технічний, матеріяльний і ідейний состав. В Таращанській повіті ми теж маємо звязки, де в нас небезпечні можемо прибувати українським діячам і одержувати інформацію про инші повстанчеські отряди: Жидівська гребля Остренко Іван, Ставища Бурдига Федір і в Ямпільці Савіцький Іван.

Урядовиця І. Велівчен
Урядовець Пдтенка
Чотовий Кондорено
Хорунжий Лукьяненко

У. Н. Р.

КОМАНДІР

4-ї

КИЇВСЬКОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ

ДІВІЗІЇ

"..... 19 р.

Ч.....

Д.-Армія.

Д. Тасмно Негайно

К-ру — дівізії

~~Для висилки на Україну в негайний термін потрібні від кожної дів~~

Для висилки на Україну необхідні негайно кількосот старшин і козаків здібних для організації і бою. Прошу в найкоротший термін скласти списки бажаючих їхать із доруч. Вам дівізії на Україну для праці з відповідними аттестаціями і передать по адресі: Тарнов Львівська ул. 246 — Генералу Тютюнику.

45 1 Запор. Водовин

46 2 Вол. Калин

47 3 Залізна Калин

48 5 Херсон. Ланцут

49 6 Стрілец Алекс

50 Окр. Кіш Водовин

51 Кулемерна Ланцут

52 Нач-тройку діаву Петроков

Policeme

§ 4.

Дело организации

Схема
плана організації
повстання на Україні

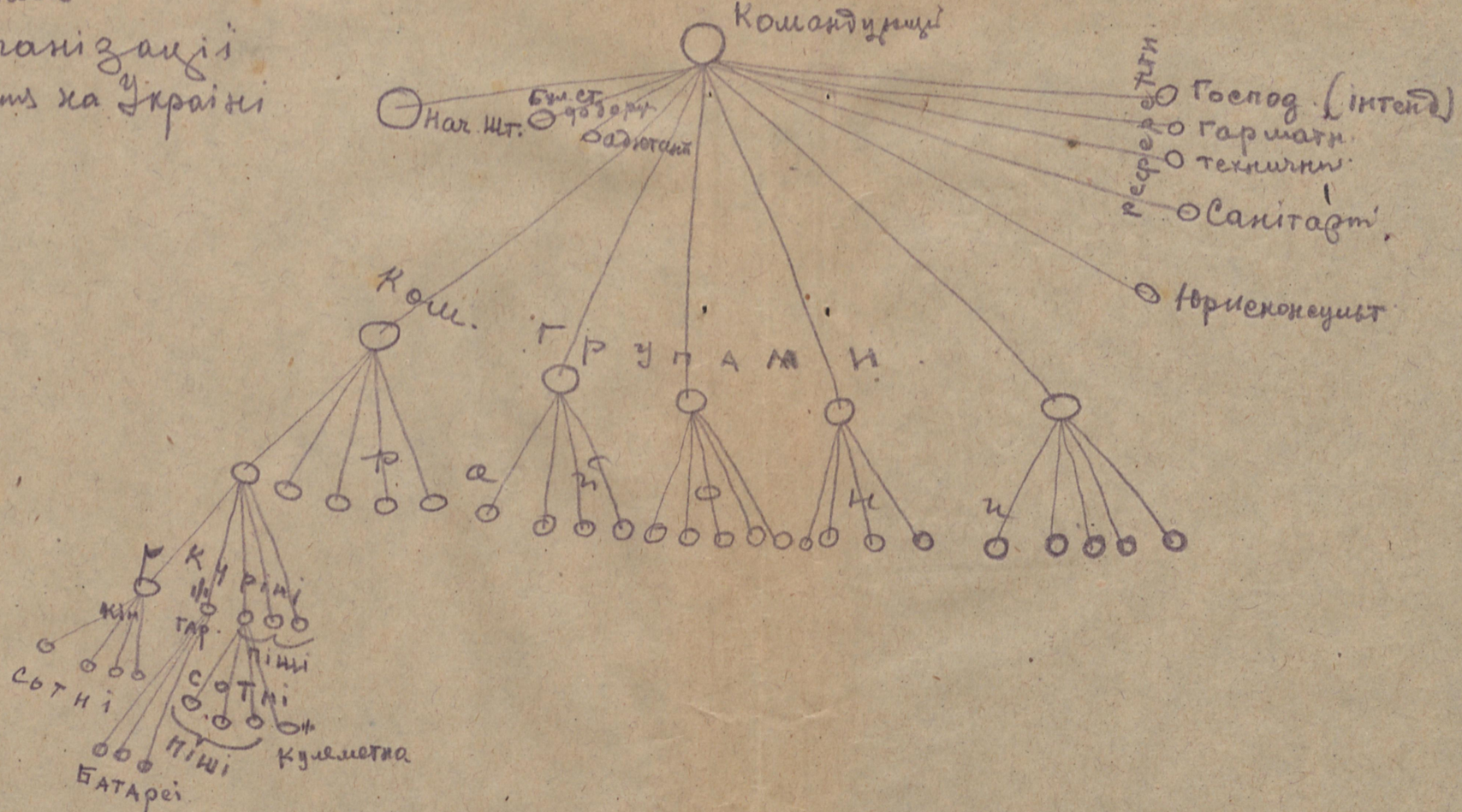

Схема
Організації штабу повстанського загону

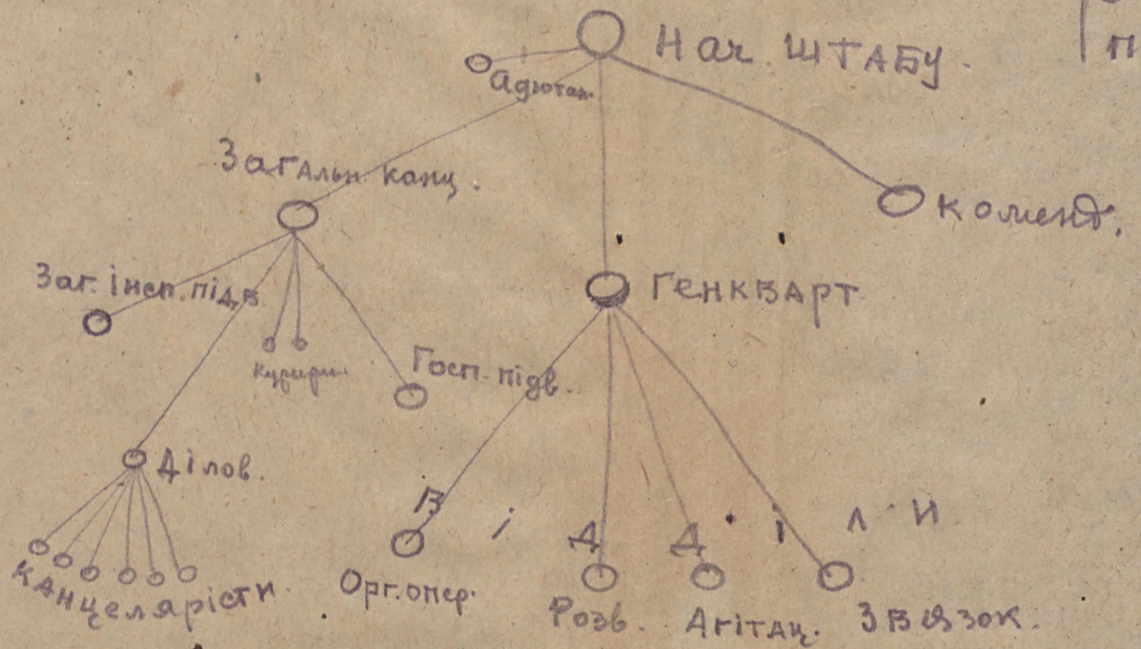

Вит. Ч. III / 22

97

Д. Тасмина

Командуючому Арміею

~~[illegible]~~

II

18 квітня б. р. мною були відправлені на Україні для організаційної праці по повстанню сотник Мельник і хорунжий Матвієв які були ~~[illegible]~~ ~~рекомендовані Полковником Долудом~~ мали відповідні аттестації.

~~Сотник~~ Зазначені старшини з'явились до ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ зв'язкового старшини при штабі VI армії польської без видання їм мною документів, мотивуюче це тим, що документи згублені; ~~і~~ крім того сотн. Мельник з'явився в нетрезвому виді. Обидве старшини повернуті мною назад в розпорядження полковника Долуда

З відкіля вони прибули.
Б особи ще згублені документи
можуть попасти до рук
осіб ворожих нам і будуть
використані ними у від-
повідний спосіб.
З огляду на ваполивість зазначе-
ного факту і можливих нас-
лідків прошу о призначенні
слідства по цій справі і
покарання винних.
Додаток: Зразки

Прошу надіслати, отримуючи
цю [illegible] Дослуда, видану
в тробі матрія і Дамерти
Масакі Есонова

98

м. Львів. Дня 19 квітня 1921 року.

П. Генералові Тютюннику.

Р а п о р т

Прибувші цього числа хорунжий Матвіїв і сотник Мельник заявили, що одержані від Вас папери вони по дорозі загубили. По їх словам, Ви наказали їх відправити на Херсонщину і видати їм гроші. Між іншим на купівлю цівільного одягу вони просили кожний по 7000 марок.
Зазначеним старшинам з огляду на вищезгадане виданий документ подорожі до Тарнова і назад, а також по 100 марок.
Докладаю також, що сотник Мелник прийшов до канцеляріі в нетверезому вигляді.

поручник Масаковський

Таємно.

Протокол Зібрання № 2
тайної повстанчеської організації.
на Волині

1921 року 9 березня в присутності осіб обміркувавши справу сучасного менту про тяжке становище наших родичів, братів и взагалі всього населення котре довший час знаходится в закутих кайданах большевицько-коммунистичної влади, через котру не мало мірних семейств знаходится в розигнанню не маючі ни якої змогі жити в свої рідні хаті при своїх родичах, а блукають по світу спасаючи свої души, котрих большовицько-коммунистичної чрезвичайкі до цього часу их відняти не могли.

Миж діти, сини, брати и батькі котри знаходимся в таких тяжкіх обставинах, примушени зібратись всі до одного, мусимо пожертвовати собою даби визволити із большовицько-коммунистичного ярма і кайданів своїх синів, братів і батьків.

Яку і винесли однословно постанову:

1/ Вибрати осіб. 1/ Керуючого організації
2/ Начальніка штабу організації і ад'ютанта організації на котрих покладается обов'язкі, хлопотати перед владою Польскої держави для дозволу, о можливості провести таємно на терені держави Польскої у районі Корецької волості організацію, котра б мала змогу

проводити в життя свою працю, о піднятю повстання, у повітах в занятих большовиками на Волині

2/. А також доручити хлопотання перед Українськім Урядом, о допомозі в разі необхідної потреби, як у матеріальном, так и. д. потребах необхідних для зазначеної організації.

3/. Керуючим зазначеної організації однословно вибран; Антон Флоріанович Лясковський. (Годі)
Начальником штаба цьеї організації Олександер Максіміліанович Павловський.
Ад'ютантом: Микола Ісідорович Біляк

Зазначенний протокол складяний у 4 примірниках.

Підпис усіх членів організації

Петро Сущевський.
Олександер Павловський
Казмір Зубрицкій.
Дмитрій Горбенко
Сигизмундъ Каменецъ.
Оксень Ярошукъ
Витоль Осташевскій
Іван Романовскій.
Антон Мусієвич
[illegible]

Микола Біляк.
Олександр Павловський
Василь Мельник
Бронислав Янковський
Павел Мельничук
Неварь Павелъ
Іван Дак
Іоаль Зубов
Сергій Вашук
[illegible]

Анатолий Мюллер

Зачер Наукотов

Д. Таємно.

101

Повстанчий Звіт до 18-IV-21 р.

Ч. 2. м. Львів.

Матлаченко перейшов кордон на Україну 3-IV-21 р. і повернувся назад в Гусятин 14-IV о.р. Подає відомости: Від Гусятина до Дунаєвиць можна установити станову лінію через села Свершківци, Скінча, Корончів, Зеленка, Дунаєвці.

— В цих районах нейшлося би до вас активних повстанців, але все це неорганізовано, немає зброї.

— Матлаченко просить зброї аби зробити налет на м. Камянець.

Дана задача: 1) аби проводилася організація сил і про це повідомлялося Головн. Повст. Штаб через пункт у м. Львові. 2) Заборонено неорганізовані виступи без наказу Повст. Штабу. —

3) Установити через ап. Ермолінци зв'язок з Повстанцями в Літинськім пов., про яких говорить Матлаченко, що вони є в лісах.

4) Установити станову лінію від Дунаєвиць до П. Уніці, Мошлива-Под., і Вапнярки.

— Матлаченко стверджує можливість передачі у всі ці пункти зброї і літератури, користуючись його знанням місцевости, відсутністю в повіті комуністичних сил, та приятельністю населення. Просить літератури для цих районів.

До м. Гусятина приходять селяне з глибоких тихових районів (Білої Церкви!) за сільцю - з якими можна б передавати літературу.

— Підкреслюється необхідність передаточного пункта в м. Гусятині. Відомости нові до Гусятина Матлаченко передасть через 6 днів.

Із розказів Матлаченко в цих районах є

гарний грунт до роботи по підготовці повстання, але немає кому працювати. Коли Матлаченко є певна людина, то [redacted] з ним необхідно послати одного старшину, який провів би організацію і учоти проти-комуністичних сил, та установив би певні станові шляхи, для передачі зброї, літератури і т. п.

Хор. Миколаєвич

Д. Тарнино. 102

Повстанчий звіт

до 24/IV-21 р.

ч. 3. Львів

Мапа 1:200.000

В половині Квітня в районі Вапнярка-Бампа були бої повстанців з частинами 12 і 60 комун. дів. (Не встановлено, хто керує операціями).

По власні ініціативі Уряду М.В.С. Бабича, Старшини 3 дів. Шлапака-Широкого Гриця, при участі старшини Киричуна Петра, Соцького-Гончара в с. Сидорові при кордонні на терені Польщі заложену повстанчу організацію, яка має звязок з Баром, Кам'янцем-Под, має своїх людей в с.с Залучье (свящ. і ур. Суліновський) Рипинці (учитель), Кам'янець (Турський, Соборна ул. ч. 8. Паром „Тат'ята". Послано звязки шукати Струка і на Катеринославщину. Через с. Скипча (с. Бриль) є звязок зі ст. Деражней і Межибіжом.

Для організації волостей є люде: Смотричської (Іван Мироник з с. Грицьково); Куевської (голова волостного ісполкома Ілько Куций); в Зіньковській (Левитський Пасій в Зінькові); в Городокській (Верещінський контрольор кооперативів)

Між селами Грицьковим і Корончієвом в лісі є 86 чоловік озброєних людей, що втікли від мобілізації і дезертири большов армії. Між ними є старшини.

Броди через р. Збруч, що немають охорони з боку большовитського боку в таких селах.

Шидлівці 2; Бондарівці 2, Голинищев 2, Зеленча 2, Збриж 1; Мар'янівка 2, Мисливці 2, Чернокозинці 1.

Ці броди відомі в організації в с. Сидорові.

Хор. [illegible]

Д. Тавлино. 103

Повстанчий Звіт до 4/V - 21 р.

Ч. 4. — м. Львів

Орган

Мапа 1:200.000 —

Село Овсянки, Берд. пов. по відомостям прибувшого поручника Лешова заклався повстанчий комітет повітовий. Голова ~~сот~~ пов. Кравченко (правдоподоб. хорунжий вопор. дів.), ~~[illegible]~~ старшина Копчун, (с. Біліловка), Лешів. — З'язаться можна через с. Соколець, біля ст. Козятин. у Попаді Тайнавської, панський будинок запитати Стельмаха сказати „З'явився до Ганки".

— Комітет нараховує 1500 чоловік озброєних, 2 кулімети „К" і „М", во коней, 16 сідел. Комуністи слідять за кіньми, тому відділ на чолі з Кравченком почав операції в складі во кінних і до піших. — 6-20.000 набоїв.

— Комітет має з'язки з усіми організаціями повіту. Комітет мав зробити повст. вибух в половині Березня с. р., але уже знає, що треба чекати наказу і чекає. Наказ ч. 1 комітету невідомий. —

— В самім м. Бердичеві комітет тримає з'язок з нач. пов. телефонної сіті п. Крищенко (Островська 11) — пароль „від Ганки".

— На Козятині з'язку немає. Бойко, як співробітник є у комітеті, але не установлено чи є „Бахмута".

— Паночка Левітська з якою тримає з'язок Бойко — „Бахмута" відома комітету, як своя людина. —

— В „чеко" в Київі, по чутках є свої люде. (слідчий) — з ней випущено 8 повстанців.

— Комуністи вписуються в повст. організації і спровокують їх. Приклад — розстріляно за 2 дні перед виступом в Березні м. ці штаб повстанця Пузоневича з 4 осіб, що в м. Козятині. —

Махно

Прибувший з Катеринослава п. Нестеренко вирушив 22/IV – кордон перейшов 30/IV. подав відомості про ворожі частини (звіт розвідч. ч. 11.) і про повст. „Зосіи Визволення України".

– Керує загоном „Брова". Кількість до 4-х тисяч чолов. з ніх до 1000 ч. кінотн., 24 кулім., набоїв по 150 шт на козака. Мав з'язок: 1/ з Махном (Бердянськ-Мелітоп.) чисто вітськовий, але немав контакту в питанні політичнім, що до центрів держави. Махно мав до 3-х тис. чолов., 2/ з Маслаком – цет-осаул кубанського війська з 800 коз. кубанцями розійшовся з 14 дів. розбивши її в березні місяці; зараз тримав з'язок з Бровою і Махном і мав на меті перейти на Дон і Кубань. – Бої веде з 6 дів. будемо в районі Орехов, Александровск, Полож. –

3/ з Бондаренком, – який мав 330 ч. „Чортова Сотня" оперує в Екатеринослав. пов. (с. Михайлівка). –

4/ з Левченком – Полтавщина – з'язок був до кінця березня. Зараз немав. встані відомості про нього, що відділ розбито; сам Левченко і де-хто з його старшин забиті. –

З'язатись можна з Бровою по адресі:
Екатеринослав, Гечелівка, Павлоградський пер. № 1.
Нестеренко Ольга (Псінка Олександра).
Шрифт А = В (тринадцять) і т. д. –

– Пор. Левченко? (лешів) і Нестеренко Олександр надіслані до П. Ш. в Тернів 4/V. 21 р. –

Надпоміч Кравчик
Хор. Михайлик

Додаток: Вмісто Левченко керує його людьми полковник Ревуцький зі своїм штабом. – (зі слов. Нестеренко)

Хор. Михайлик

104

Д. Тальмно

Повстанчий звіт до 11/V-921 р.

Ч. 5. М. Львів.

Мапа - 1:200000.

„17" Злучений полк Змінного Складу Комнезамів Київщини при Губвійськоміі" - Комнезамовчани дезертирували по домах, а полк поповнився українськими козаками і старшинами, які укрились в цьому полку, (від мобілізації) при открытім голосовано полк голосував за комуністів, аби його не вислали до Сибіри. - Полк тримав тісний з'язок з повстанцями Мордалевичем, Богатиренком і Струком через к-ра 1-го куріня Павлюка (дійсно сотник Осовський), який і прислав Шевченко сюди з відомостями і метою ободрити козаків в таборі. - Цей час Шевченко подав відомості (звіт розв. Ч. В.) і про повстанців: 1) Струк - в районі ~~[illegible]~~ Бородянки; 2) Мордалевич пов. Сквирський; Богатиренко - 150 голов. 5 куз. в районі сел Лучаго, ~~[illegible]~~ Ходорков. -

- В селі Саверці - селянин Кухорчук Петро - через якого можна найти відділ Богатиренка. - (В відділі його брат).

- По чутности в районі Знаменки, Бобринської оперують відділи Морусі і Соколовського (?) до 500 кінних. - Богатиренком вжиті заходи до налагодження з'язку з цими повстанцями. -

Подпоручник [illegible]

Д. Таємно.—

7.26

п. Гемрану

Повстанчий звіт
до 19/V-21 р.

1.8. М. Львів.—

Мапа/: 200.000.

Прибувший Діденко - Подає відомости:

1/ Кордон перейшов 5/V на Україну, повернувся 9/V з міста, а 14/V перейшов кордон в Польщу в м. Острозі. Налагодив з'язки від Славути - (Машиніст Вінченко працює на водокачці), Шепетівка (Ідемотрщин вагонів - Польовий), тут же (уч. Поліщук - Завід. Залізнич. школою), Козятин - (Поліщук машиніста Коровченко), Фастів - (Бондаренко - бувшого кондуктора син), - Мотовиловка - (Яценко - служ. в Упров. Правоб. жел.), Київ - (Ярошенко - голова У.К.П. він же член домов. ком. на Байковім кладовищі.) Там же (Самойленко - слесарь робить на „Сахаліні" і Машиніст Святенко - робить токарем середнього ремонту.)

— Всі ці особи в згаданих містах агітують за У.Н.Р. і провадять організацію серед желізничниками. Вони можуть передавати відомості через свої організації про ворога: пересування військ, внутрішні розпорядження, розпорядження по желізниці і т.и.

- Ці організації тремають з'язки з повстанцями і можуть їм допомагати технічними засобами.

2./ Сам Діденко лічно був в Отряді Гаєвого

Орлика і говорив з Мордалевичем. —

Про відділи ~~ці~~ відомости: Відділ Гаєвого — дійсне призвище Грицюк — оперує в районі Мотовиловка, Дідовщина. Має 3 старшини, 96 козаків, 25 коней, 4 вози, 1 двукожну. Козаки озброєні рушницями ріжних сістем. — Набоїв по 100-150 на чол., більшість з револьверами. Кулеметів 2 = один сіст. „Шоша" і „Максім". Відділ цей утворився давно і керував ним Богатиренко, якого зараз усунуто за грабунки у Селян.

— Біля 3/IV відділом було розігнано роту, що робила окопи між Мотовиловкою і м. Васильковим. В с. Мотовиловка забрано „Комнезамоне": — одного розстріляно, останніх випорано і відпущено. — Забрано міліціонера, який служить до цього часу в відділі. —

Відділ має резерви до 400-х сот. чолов., які сидять ще по домах. Ця кількість збільшується. —

Відділ має з'язок з Заводом (Гуральня) і має на меті забрати горілку. — Відділ оперує зараз в лісі. — Харчі одержує від селян, — які охотно допомагають. При наміті на технічну роту взято 3 лісоти совітських. —

Діденко прочитав і залишив в відділі Універсал Ради республіки. — Настрій козаків гарний. — Ненають уряду У.Н.Р. — Кон і зброю відділ добував у большовиків. —

3) — З Орликом — Діденко — з'язався через відділ Гаєвого. Оперує відділ в районі с. Лубянка і с. Стара Гута (40 в. від ст. Клавдієва)

Відділ має до 100 голов., але в резерві до 1000 г. — не тримає всіх при собі, бо тяжко скривати в лісу. Озброєн гірше чим відділ Гаєвого. — Набоїв має до 50 на голов. — 2 кулім. „Мис" і „Шоша". — Універсал оддав Ермику. Дух козаків гарний. —

4/ Мордалевич: — отрує в районі с. Криве, Корник, Сквирського пов.; Має 3 відділи до 300 г. разом. — З Мордалевичом говорив персонально. Він має гарний вражіння від інформацій і чекає наказів. Гарно віднісся до інформації о призначені одної особи, що об'єднає всі повстанчі відділи. —

5/ Дідично зробив з'язок з Полком „Комнезам" у Київі через старшину Ритамона. — (з с. Кіловка — Пень у Київі був комендантом ст. Попільня і пом. Сквірського Повіткома при владі У. Н. Р.) —

Чинбу [illegible]

Копія.

Відправляється с. Гаврилюк до Тютюнника

Протокол зізнань

Повернувшийся з України розвідчик-організатор Діденко Микола, посланого 5/IV-с. р. Шерохом Тютюнником в X і VII райони для об'єднання нелізничників і для зв'язку з повстанчими відділами в цих нес районах. При допиті показав: Кордон на Україну перейшов 7/IV-с. р. в м. Острозі. Прибув в район Шепетівки, Бердичів, Козатин, Київ. - Був в цих містах до 9/V с. р. і вирушив назад до повстанчого Штабу з докладом про працю. Кордон перейшов в Польщу 14/V с. р. в Острозі, де був затриманий постерунком № 1. і пропроваджений до Львова, де тримався в дефензиві до 18/V. Повільний - прибув до Евід II 19/V-с. р. -

19/V-21 р.
м. Львів.

Микола Діденко.

Допитував Михайлів [illegible]

Пєбно: Сотник Галаєв Павлюк

ЗАВДАННЯ Хорунжому Г о н т к о в с ь к о м у Грицю

Прибув 23/4 1921 року. Повернено 24.

1. Відправитись в село Бабчинці і провадити надалі організацію згідно наказу ч.I.

2. Расповсюджувати літературу в районі В а р н я р к а.

3. Ввійти в підлеглість Начальникові района, який має бути з посвідченням Партизано-Повстанческого Штаба при Головній команді військ У.Н Р за підписом Генерала Тютюнника.

ЗАВДАННЯ Поручнику К и т а й с ь к о м у Марку

Прибув 23/4 1921 року. Відправлен 24/4

Відправитись до З а б о л о т н о г о і передати наказ Ч.I і передати Заболотному наказ прислати свойого звяз,кового.

ч. 45
23/IV-21 р.

Т.в.о.Начальника
ЕВІДЕНЦІЇ II, Сотник

Дано 2000 т.п. і 10 карбов.

Сонц Гаєц

Дано 1000 т.п. і 10 000 сов.

Сонц Гаєц

Протокол зізнань

Повернувшогося з України хорунжого Гонтковського Гриця.

Служив останній час в Укр. армії до березня 1921 р. в Кордонім Корпусі. В березні місяці вирушив по власній ініціативі з Ланцута виїхав на Україну з метою пробратись в Ямпольський повіт і працювати на користь У.Н.Р. — Кордон перейшов в районі Гусятина і був в см. Муровані Курилівці, Куковка, Хоськівці, Н. Ольгадаєв, В. Ольгадаєв. Назад вирушив 16/V і кордон перейшов 21/V з метою поінформуватись і піти назад для праці.

23/V. 21 р.

Хорунжий [illegible]

Допитував [illegible]

1) Відправитись до Заболотнього і передати наказ ч. 1.

2) Передати наказ за

Протокол Зізнань

Повернувшогося з України поручника Кітайського Марка. —

Я служив в 3 пол. дів. до Липня 1920 р., а потім при Штабі Шаху Дівчої армії до інтернованя. Із Ланцута в березні місяці перейшов до повстанців на Україну. Кордон перейшов біля Гусятина і був в районах Коліївщини і до Мошлива до 15/V, коли вирушили до Польщі за інформаціями і вказівками. В селах Хомківці, Кокувка, Боровка, Бабчинці проводили організацію і аситацію. — За браком інформацій у нас і у селян нічого не удалося зробити. Але грунт гарний і можна проводити організацію. —

Літератури нашої в цім районі немав. — Кордон перейшов 18/V в районі Гусятина і прийшли до польської влади, яка переправила до Львова. — Отримавши інформації я хочу повернутися назад в район Мошлива для праці. — Кітайський —

28/V.

Дати пропуск Михайлову Петрові.

Д. Тавлино.

Повстанчий Звіт

до 24/V 21 р.

ч. 10. м. Львів.

Мапа 1:200.000.

По відомостям п. Нестеровського (п. М. В. С.) з Рівно в Житомирському пов. волості Пулинська і Баранівська зорганізовані під проводом Грибиня – вахмістр. рос. сл. нач. штаба „Лисиця" – псевд. кап. рос. сл. – Сили точно невідомо. Чекають наказ. З'язатися можемо через Нестеровського. –

– В Звяченському повіті гарний грунт для повст. праці. Необхідно послати старшин.

27–30/IV. ч. п. в Звяченському пов. закрешту вала 8 чоловік селян за участь в повстанні в 1919 р.

– Організації Совінкова опираються налагодити з'язки з повстанчими організаціями. Пункт Совінкова: Рівне – Несолів і полк. Самсонов – підпункти: Сарни – Голинець і Корець – Сколівський. –

II – Прибувший з Кам'янецького повіту з с. В. Коробчієв Музика (Вл. розв.) Подав відомості від 20/V: в селі Кузьв – Голова посевкома Куцин зорганізував 50 ч. з рушницями, 18 цинок набоїв. с., в с. Кунін – сел. Гуцал проводить організацію, в с. Яромірка сел. Лисенко – пров. орг., в с. Коробчієв – сел. ст. у. ор. Музика проводить організацію – має 100 ч. зі зброєю – розділені на 4 взв., при значні к-ри підстрим. З цими організаціями з'язатися можемо через Музику. – Музиці дані відповідні завдання (надіслані до штабу Київ) і подано назад. –

III. Прибувший Матлаченко передав, що в с. Германівка, Кам'янецького пов. проводить організацію старшин на Рацуцький – має 18 ч. з рушницями. – 7/V невідомий відділ забрав до 1000 пуд. цукру на Ярмолінецькім заводі. (слухи)

IV. Прибувші пор. Кітайські і хор. Гонтковський з с. Болчінець і околиць Ямп. пов. передають, що там проводиться організація.

мили, але за браком інформації з центра, за відсутністю літератури, відповідних людей не можна використати гарного грунту. —

Дана відповідна задача хор. Гантковському проводити організацію і підлічити тому, хто буде призначений. (копія задачі надіслана повст. штаб). —

Хор. Кітовську дана задача поїхати до Заболотного — передати наказ ч. 1 і літературу і наказ прислати свого представника. —

V. Газета „Большовик" від 24/IV (Київ) поміщає лист з Литовечини, в якому автор підкреслює, що в повіті ведеця „неавто-бланітна Петлюровська" робота, що в слухи після яких бував і не до сміху, що N дивізія (невло 8 кінна) пайшла в одній селі 17 пудів Петлюровської літератури. Комуністи не мають впливу і влада їх є лише в місті. —

VI. М. Шлапак привіз з Сидорова доклад від організатора повстанця Лемігівського пов. Харченко Семен Васильович (Сотник) (доклад надсилаємо). В докладі організації ні відомості: с. Стуфчинці уч. Старченко — 15 чол. зі зброєю, с. Давидковці 20 чол. зі зброєю, — керує Федір Щерба, с. Стічінці — 10 чол. рушниці і шаблі; — с. Бахмутовці — 20 ч. з рушницями. керує Кирило Шевчук, с. Дидвінці — 60 ч. зі зброєю керує селянин Орифієв, с. Монотолинці і с. Ушатовці — 40 ч. рушн. і шаблі, керує уч. Баранюк, с.с. Масіовці, Богданівці, Пирогівці, Колибань, Пархомовці, Копистин — 120 чол. організував сам докладчик Харченко, та селянин с. Давидковці Федір Щерба. — він все організовує зараз Бахматовецьку вол. Сухновецька вол. — 200 чол. керує старш. — Дубинович — Уповн. Большов. по заготовці збіжжя в повіті. — Войтовецька вол. — 500 чол. зі зброєю. організував Харченко — докладчик. — Всі організації зараз в пасивному аналі. — Тремають з'язок поміж собою. В другій вол. повіту проводиться організація. — Вживаються заходи

3.

Сотником Харченком до налагодження з'язку з цими організаціями — настрій селян гарний. — Селяне розуміють необхідність організації і боротьби з большевизмом. — Харченко працює у большевиків, яко агент повіт. Упродкома і має змогу розізнати і проводити роботу. —

Начальник Евід. II

Сотник [signature]

Михайлик

Старшина Евіденції.

Порядок денний:

I/ Справи організаційни Еведенції II
II/ Служба забезпечення та звязку з працею Ев.II
III/ Співзалежність та співпраця Ев II від сек..
офензиви з дрібностками та рефератами цієї секції

I/ Ад пункт I-й

Завданнем Евід. II есть:

а/ перероблення свого терену під поглядом військовим та політичним.. Завдання це виконується за допомогою пунктів розвідочно-виборчіх котрі роблятся в потрібні кількості по лініі границі та постійних пунктів зафронтовіх.

б/ вироблення інструкцій для пунктів та пляцувок

в/ еведенція сил неприятельськіх в цім терені.

г/ еведенція загальної праці з метою утворення умов для поліпшення праці пунктів та пляцувок.

д/ праця політично-агітаційна на переробленому терені.-

е/ вишколення людського матеріялу котрим має обслуговуватись евед. II.-

ж/ Організація канцелярії в погляді до канцелярії евід. I котра моглаби заосмотрювати всі пункти та провадити біжучі справи евід. II.

з/ утворення пашпортного бюро для евід II.-

і/ вироблення складниць зброї та амуніції а також матеріялів вибухових.-

к/ приготовлення інструкцій розвідочних та політичних.

л/ утворення этапів

м/ Конечне утворення життя польсько-українського Зреферованне цих справ в довудствах од котріх це залнжить.-

н/ Концентрації всеї справи в секції офензиви шеф секції несе всю відповідальність.

П о р я д о к д е н н и й:

I/ Справи організаційні Евеленції II

II/ Служба забезпечення та зв'язку з працею Ев.II

III/ Співзалежність та співпраця Ев II від сек..
офензиви з дрібностками та рефератами цієї секції

I/ Ад пункт I-й

Завданнем Евід. II есть:

а/ перероблення свого терену під поглядом військовим та політичним.. Завдання це виконується за допомогою пунктів розвідочно-виборчіх котрі роблять ся в потрібні кількості по лінії границі та постійних пунктів зафронтовіх.

б/ вироблення інструкцій для пунктів та плящувок

в/ евеленція сил неприятельських в цім терені.

г/ евеленція загальної праці з метою утворення умов для поліпшення праці пунктів та плящувок.

д/ праця політично-агітаційна на переробленому терені.-

е/ вишколення людського матеріялу котрим має обслуговуватись евед. II.-

ж/ Організація канцелярії в погляді до канцелярії евід. I котра моглаби заосмотрювати всі пункти та провадити біжучі справи евід. II.

з/ утворення паспортного бюро для евід II.-

і/ вироблення складниць зброї та амуніції а також матеріялів вибухових.-

к/ приготовлення інструкцій розвідочних та політичних.

л/ утворення етапів

м/ Конечне утворення життя польсько-українського Зреферованне цих справ в довудствах од котріх це залежить.-

н/ Концентрації всеї справи в секції офензиви шеф секції несе всю відповідальність.

Копія.

До Пана Головного Отамана Війська У.Н.Р.

Начальника Станції рапорт.

Маю за велику честь доложити,що 1 мая ц.р.я виїхав із Тарнова до м. Скали над Збручем відкі 3 мая ц.р.в ночі разом з мішконошами перейшов Збруч і дійшов до своєї станції Нігин.До Нігина я переходив через села Пекничани,м.Оринін,Кіселівку, Ерді,Дубинку,Великі - Хоряне,Думанів і Вербка,в цих селах селяне мене засипали питаннями чи дійсно що Батько Петлюра вже не існуе бо большовики випустили прокламації,що Батька Петлюру заарештовано і ніякого українського уряду в Польщі не має і козаків вже передали до Совдепії,а також стали питати коли їх визволять із під большовицького ярма,на це я взяв на себе смілість і дав ім таку відповідь,а саме:"що Батько Петлюра хвалити Бога живий і здоровий,як він так і весь Український Уряд день і ніч працює на користь українського народу,а що торкається до визволення їх то я сказав так: терпіли ви більше потерпіть меньше,коли і відки буде визволення то про це ніхто не знає але сказав ім що хутко буде тільки попередив їх що тепер треба бути дійсними синами України,щоби давали охотно як людей так і хліб, всі селяне окрім малої кількости Комбід сказали,що як тільки зачують, що вже їде Батько Петлюра всі старі і мали підуть на допомогу українському війську вигнати большовиків з України,всі селяне плачуть і молять Бога,щоби хутче прийшов Батько Петлюра.І травня робили большовики робітничі свято казали по селах промови що совдепія сидить кріпко і що ніякої України нема.В.м.Гукові,Оринині і Лянскоруні містяться большовицькі чрезвичайки,по селах над Збручем Береданці,Пекничани,Кіселівці, Ердях,і других 4 травня поставили в кожне село по 25 кінноточників із кірґіз і китайців.В Проскурівському повіті стоіть і совітський полк із галичан і Таращанська дівізія між ними есть і мад,яри.Із Московщини перекідають большовики свої війська на Україну,тил в большовиків голий, так що як мати добрих з 500 козаків і 4 кулемети то Кам,янець взяти можна в один день а цих чекістів всіх можна перерізати тільки треба мати гроші ріжних купюр,бо по над границею беруть красноармійці і всі вартові.Реквізіції робили дуже велики як збіжем так і худобою брали з хати крім сала,масла курей по 2 - 4,яець 10-15,селяне від цього дуже стогнуть.Залізничників в Кам,янці заарештовано багато,Нач.ст.Комисаренко за спекуляцію,завідуючий складом Демінський за українозаторство, підозріли службовці мають бути вислані на Мурман,в Гречанах Нач.ст.Кумельський теж заарештован за прихільність до України,службовці від Каменця до Гречан як я довідався більшість їх таємні комуністи,службовці прихільні до України повтікали і стоять зараз в скалі:Ананьевіч,Чайківський,Волинець учит.Драгобецький і др.б/Ув м.Скалі Комендант дав наказ 1.щоби ті які непринялии польського підданства покинули Скалу,цей ермін кінчався в 7 год.вечора 8/У а я виїхав о 2 год.по обіді до цього часу випадків з боку польської влади не було.Із Гукова большовицький комендант часто бувае в Скалі йому польська влада завжди дае дозвіл,приходять вони в Скалу без зброї.Українські мішконоши приходять в Скалу зо всіх сіл Кам,янецького і Ушицького повітів всі приносять збіжже і міняють на сіль,нарту,крам і ремень і було багато випадків що большовики відбірали від мішконошів вимінянний товар,на Україні в цей час цих продуктів не має.На мій погляд в цих місцях де я проходив озимина і яровина дае надію на врожай вище середній,велика кількість панської землі зовсім осталася незораною.Селяне сел: Руківа,Береданки, Пекничани,Оринінa,Кіселівка, ерда,Дубинки,Великих - Хорян,Думансво, Нігина,Черча,Ердкі просили мене передати їх велике прохання до Батька Петлюри,щоби прийнятя заходи ввійти на Україну до жнив,щоби большовики не встіли взяти нового врожаю.В Скалі відкрита власником із Черча п.Садовським і Свіроським контора по закупці збіжжа від українців мішконошів для б польської армії,а також і купують коні і іншу худобу.Тил в большовиків голий,агітацію провадити дуже добре,можна посилати певних людей,але треба їх снабдити ріжними грішми бо одному хочеться українських,другому царських,польських і гривень. По над Румунську границю стоіть кіннота Котовського і до 12 дівізій ріжного війська це по большовицьким відомостям.Залізничний рух від Кам,янця до Проскурова дуже слабий в неділю 2 - 3 потяга,недостаток палива, шмаровидла,нарти,а службовці пухнуть з голоду.

За начальника Ш-го Партиз. - Повстанческого відділу

До Партиз. -

"24" травня 1921 р.

№ 906

Нач. Ш-Партиз. Повстанческого відділу
головного Отамана

Нач. Загальної Канцелярії

118

Д. 71 б

Орг

Організаційне

звіти праці

119

Ранговий
4-го
Київського кінного
полку
Київської дивізії
Кравець-Силенко
1 травня 1924 р.
ч. 5.

Начальнику Партизансько-
повстанчеського Штабу при
Головній Команді військ У.Н.Р.

Рапорт

Доношу, що згідно Вашого
наказу цього числа відбув
в розпорядження полковника
Кузьмінського - до м. Львова.

Ранговий Кравець-Силенко

Вибор Силенко
Сидор

Нак. ч. 36 31

Д-1

Організаційний звіт.

На 1 червня 1921 р.

Правобережна Україна

Південна група. Про організацію населення на півдні відомості штабом одержуються тую.
Всім старшинам висланним в райони групи наказується зв'язатись з Генералом Гулим Штабом посланний організатор 3 і 4 району, передано уповноваження заболотному. на 5 район
Данні вказівки через залізничників в Одесу при чому всім наказується централізуватись коло Ген. Гулого.
Від Ген. Гулого з дня від'їзду ніяких відомостів не одержано.
За відомостями про організацію групи штабом посланий на Україну спеціально старшина

Північна група Організація селян проводиться дещо інтенсивно. В районі групи маються слідуючі організації: 1 Всеукраїнський повстанський комітет, повстанський комітет в районі Казятина, якому доручена організація 9 району
Комітет повст. Волині і Поділля

Крім того штабом в кождий район II групи посланні організатори, а в де які райони і Н-ки районів.

Прибувші на місця організатори і зв'язкові старшини доносять про самодіяльність населення. Послані Старшини для служби в частинах Червоної армії з метою в її рядах посіяти смуту і зорганізувати ворожі комуністам елементи. Наслідки їх праці є; ~~в одні із дійових дивізій і в~~ особливо помітно працю в частинах района м. Київа. Організація в червоні міліції допомагає нашим агентам при переходах через ріжні пункти. Штабом дані вказівки як організаторам і Комітетам як втягнути повсемістно міліцію в повстанські організації. Повідомлень ~~про~~ дальнійших працю серед спілкції пока немає.

Маються зв'язки з організаціями залізничників і телеграфістів ж. д.

В кождім районі штаб має певні зв'язкові пункти і своїх людей якіх в потрібним випадку посланний штабом може знайти, по указані адресі.—

III група Про організацію з групи одержанна відомості від Всеукр. Повстанкома і від посланного штабом п. Верменича,

Констатується факт самодіяльности

населення. На містах виникли повстанкоми в районі Гадяча і Константинограда і коло партізана Левченко, якому передано уповноваження Мар повст. Штабу на організацію 14 району Всеукраїнському Повстанкому і дальші вказівки відносно призначення т. в. о. Ком. Групи, а посланному Штабом Старшині наказано вияснити обличчя всіх організацій і партізанських ватажків ~~на~~ в районі III групи і звязати із. ~~Групи~~ Місцеві Організації особливо вирішено симпатизувати подчинки старшин.

IV Група З заснованими організаціями в Катеринославі і др. містах були звязки в штабі (пор Несмиренко) а так же ~~у~~ ~~є~~ вони безпосередньо ~~зв'язані~~ з Всеук. К. Через. Всеукр. Ком. дали вказівки і інформації відносно організації на містах.

V Група. Послані Розвідчики і організатори Відомостів від них пока не одержано.

Організаційний звіт

На І Липня 1921 року.

Правобережна Україна.

Південна Група: Нових відомостей про організацію населення на південні- шатбом не одержано. Всім старшинам, висилаемим в райони групи наказуеться обов"язково звязатись з Начальником Групи, але поки безрезультатно. Також немае ще жадних донесень від старшини-спіціяльно посланного на Україну за відомостями про організацію вищезазначенної групи. По останнім відомостям / ще неперевіренним / існуе нова повстанча організація під назвиськом " ПОБЕРЕЖАНСЬКА ПОВСТАНЧА ОРГАНІЗАЦІЯ"-прибрежна Дніпру, смуга Золотоношського і Переяславського повітів, котра утворена ще за часів Деникинщини і остаточно сконструірувана в кінці 1920 року. На чолі цієї повстанчої організації стоіть повітова рада, котра складаеться з/4 / чотирьох осіб;-составляющих одночасово і Штаб вищезгаданої організації.

Північна Гріпа. Нових відомостей про стан організації Північної групи шатбом ще не одержано. В кінці Червня місяця б.р. вислано в райони групи старшини зі спеціяльним завданням, що до роскладу совітської міліції, а потім до притягнення її до повстанчих організацій.

Від ІІІ, ІУ і У донесень про стан організацій теж не одержано.

За Червень місяць 1921 року партізано-повстанчим штабом відправлено на Україну 137 чоловік.

із них для розвідки вислано 4 чол.

для організаційної праці...124 "

і кур"ерів..... 9 "

Для організаційної праці вислани:

І/До центрального повстанчего Комітету - 3 чолод.

2/ До штабу І групи..... - 7 -"-

до І району..... - 7 -"-

" 2 " ..... - -

" 3 " ..... - - "

//////////

до 4 району ..... 4 чол.
" 5 " ..... - "

3/ До Штабу II групи вислано:-..... 26 чол.
" 6 району..... 41 "
" 7 " ..... 4 "
" 8 " ..... 7 "
" 9 " ..... 7 "
" I0 " .....2 "

4/ До Штабу III групи вислано:---------- I "
" II району ..... 7 "
" I2 " ..... 3 "
" I3 " ..... - "
" I4 " ..... - "

5/ До Штабу IУ групи вислано:---------- - "
" I6 району ..... 4 "

6/ До Штабу У групи вислано:..... I "

Відправлено курьерами:

I/ До центрального повстанческого комітету - I чол.
2/ До Штабу I групи..... - I -
3/ До Штабу 3 району..... - I "
4/ " " 4 " ..... " I "
5/ " " 5 " ..... - I "
6/ " " 2 групи ..... - 3 "
7/ " " 9 району..... - I "

Відправлено розвідчиками:

I/ До 6 району.---------- 3 чол.
2/ До 9 району ---------- I чол.

П а р т і з а н с ь к і з а г о н и :

////////// //////////

Ч по пор	До якого стосуються відомости.	Назва місцевости,-де оперує загон.	Склад загону і назва його.	Примітка.
I	8-IУ.	Район повітів: Гайсинського, Брацлавського, Немирівського, Літинського; по останнім відомостям між Уман"ю і Цвітковим.	Загін. От.ЛИХО Старшин - 28. Козаків-200-300 Всі кінні, озброєні.2 кулемета набоїв по 30-40 на козака і обозу 6 фір.	
	I8-УI.			
2	9/IУ	Харківщина, Старо-Більський Повіт.	Заг.От.Кармелюка. 60 кінних, 2 гармати і кулемети.	
3.	29/IУ	Район Черкас.	Заг.От.ГОЛОГО.	
	5/У	Канів.	Кількість загону не виявлена точно 50-I00 кінних. Останні відомости-I20 кінних. всі озброєні мають кулемети.	
	I/УI	Район Сміли, зараз на Канівщині.		
4.	9/IУ	Уманський Повіт.	Заг.От.ДЕХТЯРА. I00 чол.піхоти.	
5.	22/IУ	Катеринославщина, Павлоградський і Ново-Московський повіти, по останнім відомостям-на Полтавщині.	Заг.От.БРОВИ. До 3,000 піхоти I000 кінних, 27 кулеметів I50 набоїв на козака. Пізніщи відомости загін до 5,000 чоловік.	
6.	22/IУ	Район Бердянська і Мелітополя.	От. МАХНО. До 3,000 люду, докладніщих відомостей не має.	
7.	22/IУ	Район Александровська на Дніпру.	От.МАСЛАК. 800-I200 люд.-кубанців.	
8.	22/IУ	Катеринославський пов. с.с.Просяни, Михайлівка по останнім відомостям перейшов до большовиків після оголошення амністії.	Заг.БОНДАРЕНКО До 350 чол.	

9	25-У	Полтавщина, з району. Кобиляк вирушив на Зіньків Мир город.	От.Левченко. 160 козаків.
10	9-У.	Сквирський повіт і Радомисльський.	От.МОРДАЛЕВІЧ. 250-300 чол.шабель., поділені на 3 відділи.
11.	9-У	Сквирщина Мотовиловка Дідовщина.	Загін ГАЄВОГО. Старшин-3, козаків 96, Коней 25-4 фіри. Рушниці ріжних систем, 2 кулемета, набоїв по 150 на козака.
12	5-У	Район: Знаменка, Бобринської Останні відомости Кожанка-Фастів.	Загін Марусі СОКОЛОВСЬКОЇ до 500 кінних.
13.	9-У	Район Бородянки, доходить до Київа.	Загін О Р Л И К А. 100 коз. 2 кулемет., набоїв по 50 на козака.
14.	9-IУ	Загін ТРЕПЕТА. Золотоношевський повіт	склад не відомий.
15.	9-IУ	Загін От.ЧОРНОГО. Лохвицький повіт.	до 500 кінних / не перевірено
		Загін ПОЛОГО І-го	
16.	9-IУ	Чернігівщина по р.Десні.	Ряд дрібних загонів по 30-40 чоловік.
		От.ХМАРА / Чигир./	
17.	I-УI	Сміла, Бобринск. Холодний Яр Черкаський повіт.	400 козаків, всі кінні, добре озброєні і одягнуті мають до 10 кулеметів.
18	5-У	Загін КРАВЧЕНКО / Пугач/	
		Загін в районі Козятина і Бердичевському повіті.	до 60 козаків, частина кінних.
19	28/IУ	Загін От.ХМАРИ / Гайс./	
	I8-УI	Літінський, Ліповецький і Гайсинський. По останнім відомостям в районі Ольгопольського пов. з Заболотним.	Склад точно не виявлен. Маються кулемети.
20	2-У	От.ЗАБОЛОТНИЙ. Ольгопольський повіт остан-	

	ні	відомости-Ольвіопольсь-	до 3000 люд.із них частина
		повіт м. Саврань.	кінних.
21	одерж	Загін КОЗЛИКА.	
	30-У	Криворижський і Верхи	І8 кінних,І5 піших і на тачан-
		Дніпровські повіти.	ках 2 кулемета Максіма.
		Загін ПІДКОВИ.	
22.	28-IУ	Гранів Гайсинський пов	До І00 кінних і піших.
		Загін От.НЕСТЕРЕНКО.	
23.	"	Район Бобринця.	Відомостей брак
		Загін ЗАВЗЯТОГО.	
		Київський повіт с Чер-	І00 чоловік і І гармата.
		нихів.	
	одерж.	Загін ХРИСТОВОГО.	
24.	І-УІ	Полтавщина,Годячський	
		повіт.	Зараз до 50 чоловік.
		Загін От.ЖУРАВЛЯ.	
25	7-IУ	Лучинець,Шаргород,Кос-	250 чоловік,з них 50 кін.добре
		тюжани на Поділлю.	озброені,2 кулемета Максіма і
		Загін ТРЬОХДУШНОГО.	І л.
26.	7-У	Таращанський Повіт.	до 50 шабель.
		Загін От. С У К А.	
27.	28-	Ст.Рокітно/Канівщина/	до 50 шабель.
		Загін ЩЕРБАНЮКА /ч.д./	
28.	20-УІ	Новоград-Волинськ.	60 людей не всі озброені.
		Загін От.ЯРОГО.	
29.	5-У	с.Вел.Повстень.	до 60 чоловік при 4 кулеметах.
		Загін От.БОНДАРЧУКА.	
30.	І-УІ	Район:Сміла,Бобринська	До 300 коз.3 старш.загін кінний
		Холодного Яру,Черк.повіт	озброенні добре,8 кулеметів, набоів є досить / відомости певні/

Загін От.ЗАГОРОДНОГО.

31.	I-VI	Район Сміла, Бобринська Холодного Яру, Черкаськ. повіт.	До 500 козаків, озброенні добре шаблі і рушниці по комплекту, е I2 кулеметів.
32.	-"-	Загін От. ЧОРНОГО II с.Хоцьки, Переяславського повіту.	I30 козаків, озброенні рушницями -обризками, е кулемети./ загін належить до Побережанської повстан.організації.
33	-"-	Загін От.САВЧЕНКО./ Колиберда./ с.Жовнин і Веремієвка Золотоношського пов.	2I0 козаків, озброені рушницями іобризками, е кулемети. / Загін належить до Побережанської повстанчої організації./

НЕОБХІДНО.

На протязі Липня місяця 2I року вжити всіх заходів аби:

I/ звязатись зі всіма Начальниками груп і одрясать від них самі певні відомости про стан організації., для чого необхідно мати декілько чоловік-агентів для спеціяльних призначень що торкається обов"язкового зв"язку з групами.

2/ необхідно мати декілька чоловік інформаторів, котрі весь час малиб спромогу інформувать як групи, райони та попутно і населення про загальне положення на Україні і її майбутне.

3/ як найскорше призначити на не заняті ще до сього часу посади Начальників груп й районів.

4/ Відкриття пункту Ч-I в Копичинцях з 3 підпунктами.

5/ Переіменування пункту Ч-I в Тарнопілі на Ч-2 з 3 підпунктами.

6/ Переіменування пункту Ч-2 на Ч-3 і перенесення його до Кременця з 2 підпунктами.

7/ Відкриття пункту Ч-4 в Ровно з 3 підпунктами.

/ / / / / / /

8/ Відкриття пункту Ч-5 в Сарнах з 3 підпунктами.

В.об.Начальника І відділу,

Підполковник

Відомість
етапової секції.

На місяць Липень необхідно:

1/ Відкриття пункту № 1. в Копичинцях з 3 підпунктами

2/ Переіменовання пункту № 1. в Тарнопілі на № 2. з 3 підпунктами

3/ Переіменовання пункту № 2 на № 3 і перенесення його до Кременця з 2 підпунктами

4/ Відкриття пункту № 4. в Ровно з 3 підпунктами

5/ Відкриття пункту № 4.5 в Сарнах з 3 підпунктами.

Нач. Етапової секції

Сотник Галанд [illegible]

ванні к 1 липня

127

Всього вислано:

ч.ч. груп	призн. ком. груп.	призначено к-ків районів	вислано для організ. праці.	розв/фи-ків	Звязкових.	примітка.
1.	1.	2	43.	7.	12.	I група: ще не призначені кри 1 і 2 районів.
2.	~~1~~	~~4~~. 5.	121.	8	5.	Не призначен к-р групи, в 9 і 10 районах - к-ри т. в. о.
3.	1.	2	27	3	6	
4.	-	-	7	2	-	
5.	1	-	6	4	2.	

У.Н.Р.
Н.-Р. Штаб
Начальник
Матеріяльн. підрядок
29 липня 1921 року
ч 29.
М. Бостою

Доклад

Протягом липня місяця в дорученому мені підвідділі переведена праця такого змісту: 1/ Етапова секція. 1/ усталені комунікаційні шляхи на півдні через Волочиськ до Проскурова і на півночі через Корець в район Житоміра. Північний цілком забезпечений для провозу зброї до самого Житоміра. Через ці шляхи відправлено за липень місяць на Україну 122 особи /старшин і козаків, про чому де-хто з них пройшов до Київа, Кременчука, Катеринослава і повернувся назад. Крім цього етапова секція через весняний місяць тримає постійний звязок з пунктами і підпунктами через курсерів.

Секції снабжения і транспортова вели підготовчу працю до того, щоби в найближчому часі приступити до постачання Гуп районів і окремих повстанчих організацій зброєю. Для цього намічені пять пунктів для зосередження зброї по цей бік польсько-російського кордону в кожних склепах - в районах Скали, Гусятина, Подволочиська, Корця, Ракитного. Падані

відомости про кількість необхідної на перший випадок зброї /пять писяч рушниць, сорок кулеметів, десять писяч ручних гранат, один мільон триста пятьдесять писяч набоїв/. Представлен також доклад в справі транспорту зброї з міст видачи до наших склепів і потім дальше по Україні до центрів наших організацій. В цьому відношенню є уже оден певний шлях, по якому зброю можна підводити до Штабу.

В найближчому часі по матеріяльному підвідділу передбачається така організаційна праця: 1/ Затвердження штатів пунктів і підпунктів; 2/ обїзд пунктів і підпунктів старшинами матеріяльн. підвідділу та II відділу для інструктірування і виявлення працездатности пунктів і підпунктів. До цього часу в праці Штабу з пунктами помічається де-яка розпорошеність; 3/ Вибор місця склепів зброї і зосередження на них потрібної кількости зброї; 4/ Усталення комунікаційних шляхів в глибину України як для проходу окремих осіб, так і для провозу зброї; 5/ Снабження районів і груп зброєю; 6/ Налагодження постійного звязку з Командуючими Групами, а також в міру потреби з Командуючими районними і іншими повстанчими організаціями.

Підполковник Кузьмин

Зв. 14/VII

У.Н.Р.
Н.-П. Шт.
Начальник
Матеріяльн. підвідділу
14 липня 1921 року
ч. 12
М. Постою.

Доклад

В найближчому часі, не пізнійше 1-го серпня б. р. матеріяльний підвідділ передбачає таку організаційну працю:

1) Утворення трьох нових пунктів в Копичинцях, Кременці, Сарнах з підпунктами в Кудринцях, Скалі, Гусятині, Жумську, Кунів, Блезові, Сковидовичі, Кисорічі.

2) Перенесення істнуючого пункту з Дубна до Рівного з утворенням нових підпунктів в місцях найбільш сприяючих досягненню поставленої мети;

3) Утворення 4-х склепів заосмотрення районів і груп в Скалі, Підволочиську, Гусятині і Сарнах (в районах станцій)

4) Поповнення цих склепів рушницями, кулеметами, набоями, гранатами підривними матеріялами та передача всього цього в розпорядження начальників районів та начальників загонів;

Начальникові 1-го відділу

5) Налагодження постійного і певного звязку зі всім істнуючими повстанськими організаціями на Україні, а також зі всіми закладеними та закладаємими нами організаціями.

Підполковник Кузьменко

130

Звіт про діяльність учотної секції Пов.-Парт. Штабу з 1го по 15 липня 1921 року.

Звіт 14/VII

Протягом часу з 1го по 15 липня 1921 року учотною секцією виявлено такі партизанські загони: Чуприни, Дервіша, Чорної Бороди, „Андрія", Дерещука, Гризло в 7 і 8 районах II гр.; загони Лисиці, Верпахівського (б. Мордалевича), Волошина в 9 районі. Одержані відомости про загін Струка (10р), про розпорушення більшовиками загону Гаєвого, про пересунення загонів Хмари Гайс. і Марусі (9р), про перехід до більшовиків партизана Пугача. Виявлені повстанчі організації Гайсинська і Уманська.

Щож до дальнійшої діяльности учотної секції, в якій повинен бути ~~фактичний~~ підрахунок фактичних сил партизанських загонів і повстанчих організацій, треба зазначити, що при такій системі одержання необхідних для секції відомостей — головним чином від випадково прибуваючих осіб, що не можуть подати докладних даних, ці відомости в більшости не є повні і точні. Про де-які партизанські загони можна скоріше довідатись із преси ніж в Учотній секції Повст.-Партиз. Штабу. Таке ненормальне явище може бути усунено тільки шляхом налагодження постійних і регулярно-функціонуючих звязків, без чого ніколи не може бути повного й правдивого учоту своїх сил.

Плян діяльности секції з 15 по 30 липня полягає в дальнійшому зібранню відомостей про повстанчі й партизанські організації на Україні.

Нач. Учот. Секц. Галата.

Звіт 14/VII

з 1 по 14 липня 21 р.

Нових відомостей про стан організаційної праці на Україні за період з 1 по 14 липня не одержано, по причині, зазначеної в звіті на 1 липня.

За цей же час почалась організація контрольних пунктів, аб-то: відкриття контрольного пункту ч 1 в Копичинцях, переіменовання пункту ч 1 в Тарнополі на ч 2, переіменовання пункту ч 2 на пункт ч 3 і перенесення його до Кременця, відкриття контрольного пункту ч 4 в Ривно і ч 5 в Сарнах, для чого визвані спеціальні люди для призначення на посади Начальників вищезазначених пунктів.

Справа, що до налагодження зв'язку з групами і районами теж в стадії організації. Визвані відповідні сили, котри розпочнуть свою працю через де кілька днів.

Необхідно до кінця липня: обов'язково призначити на 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 і 22 райони, а також на 4 групу командирів районів і групи.

Відомість
Станової секції за Липень.

Всього за місяць організаційною секцією відправлено на Україну 122 особи

із них для постійн. праці 111 осіб.
і яко курєри —"— 11 осіб

Для пост. організ. праці вислано:

1.) До 3 району —"—"— 2.
2) До штабу II групи —"—" 2.
3) До 6 району —"—" 97.
4) До 8 району —"—" 1.
5.) До 9 району —"—" 2.
6) До 10 району —"—" 1.
7.) До 3 групи —"—" 1.
8) До 11 району —"—" 3.
9) До Центр. повст. комітет —" 2.

111.

Курєрів вислано.

1) До 4 району 1
2) До 5 району 1.
3) До 7 району 3.
4) До 9 району 1.

5.) До 11 району — 1 курєр.
6.) До центр. повет. комітет — 1 курєр.
7.) До 8 району — 3 курєра
11.

Із висланих одержані відомости, що дійшли до місця призначення.

із висланих до 3 району — 1 курєр, і котр. повер.
" " " 6 району — 80 — " —.

Повернулося, невиконавши завдання по ріжним причинам

із висланих до 6 району — 13 осіб.
" " до III групи — 1. "

Із висланих в попередніх місяцях, одержані в Литві відомости, що до місця призначення дійшли

До штабу I групи про 7 осіб
" 4 району " 1 "
" 5 " " 1 "
" 6 " " 2 "
" 11 " " 1 "
До центр. повет. комітету " 2 "

За минулий місяць виявилися хибу стану контр. пунктів:

1.) Не надсилались своєчасно донесення про стан організаційних пунктів

2.) В донесеннях, керовники пунктів за-дуже „переконструвались" так що донесення були неповні напр: „мало звязок", не зазначаючи, який власне відомости про звязок.

3.) На пунктах, та підпунктах, для більше сервозного відношення до діла і для інструктирування, необхідні вказівки на місці, а не папірцями. Рахую необхідним, після заснування нових пунктів, одному з старш. орг. відділу, та розвідочного відділу, обїхати всі пункти.

4.) Що до стану самих пунктів та підпунктів необхідно урегулювання справи штатів, та планні

5.) Необхідно більш точно зізвувати компетенцію „станової" секції, що до контр. пунктів

У.Н.Р.
П.-П. Штаб
Начальник
Організаційн. відділу
31 липня 1921 року
ч.
М. Постою

Доклад.

Загальна ситуація на Україні за убіглий місяць відзначилась збільшенням незадоволення широких верств населення проти окупаційних сил Московщини та їх системи панування. Оскільки повстанчий рух охватив самі широкі верства населення України свідчать розкриті большевиками повстанчі організації в Київському Арсенові та посередь залізничих робітників. Сільське населення, оповіщене кромандутне загальне повстання, чекає нетерпляче цього дня і приходиться вживати енергійних заходів, щоби удержати його від неорганізованих сепаратних виступів. В кінці червня і на початку липня большевиками розкритий Центральний Повстанчий Комітет в Київі та Комітет в Катеринославі. Для пролізування дальшого розкриття організацій на місцях вислані курьєри з завданням порвати стаді звязуючі нитки і встановити нові звязки:

Начальникові Військового Керування.

Протягом місяця висилались також нові начальники районів в ті місця, де ще ці організації не утворювались. Висилались безперервно курьєри до істнуючих уже Штабів з директивами і інформаціями.

Опит показав, що для повного і всебічного переведення завдань Штабу істнуючі два пункти контрольних в Тернополі і Дубному являються не вистарчаючими, через що утворено три нових пункти — в Копичинцях, Кременці, Сатнах з підпунктами.

Зважаючи на брак зброї у населення приступлено до утворення склепів зброї на Польсько-Російському кордоні, а також усталення певних комунікаційних шляхів для транспортування зброї зі склепів в глибину України.

Окремо по секціям зроблено нижче зазначене: Організаційна секція: Вислано на Україну 122 особи (старшин і козаків) з якої кількости чотирнадцять осіб повернулись не виконавши завдання, решта направилась в такі осередки: а) до Штабу 2-ої групи 2, б) до Штабу 3 групи 1, в) до Центрального Повстанчого Комітету 2; г) до 2-го району 3, д) до 3-го району 2, е) до 6 району 97, ж) до 8 району 1, з) до 9-го району 2 і) до 10 району 1, к) до 11 району 3; вислано курьєрів: а) до Центрального Повстанчого Комітету 1, б) до 4 району 1, в) до 5 району 1, г) до 7 району 3, д) до 9 району 1, е) до 11 району 1, ж) до 8 району 3. З числа висланих прибули до місця призначення: а) до Штабу 1-ої групи 7, б) до Центрального Комітету 2, в) до 3-го району 1, до 5-го району 1, до 6 району 82, до 11 району 1.

Етапова секція: усталено етапові шля-

ні на півдні через Волошськ до Проскурова і на північі через Корець в район Житомира. Північний шлях цілком забезпечений для провозу зброї до самого Житоміра. Через ці шляхи відправлені всі особи, які зазначені вище.

Секція Снабжения і транспортова вели підготовчу працю до того, щоби в найближчий час приступити до постачання груп і районів зброєю. Для цього намічено пять пунктів зосередження зброї по цей бік Польсько-російського Кордону в районах Єкали, Гусятина, Підволочиська, Корця і Ракітного. Подані відомости про кількість необхідної на перший випадок зброї (пять тисяч рушниць, сорок кулеметів, десять тисяч ручних гранат, триста тисяч пятьдесять набоїв) Подан також доклад в справі організації транспорту зброї в глибину України.

На черезі перед відділом стоїть така робота: 1) закінчення організації штабів груп і районів на місцях; 2) звязання всіх партизанських загонів і введення їх в підлеглість начальників районів; 3) звязання всіх районів поміж собою, з групами і груп з П.-П. Штабом; 4) підвищення працездатности підпунктів і пунктів шляхом переміни в персональному складі їх; 5) зосередження зброї в складах на кордоні; 6) усталення комунікаційних

шляхів до центрів всіх пяти груп, як для проходу окремих особ, так особливо для цю-возу зброї; 7) Снабженіє районів і груп зброєю.

Організаційний звіт

На 1 Серпня 1921 р.

Липень місяць відзначився на жаль великой шкодой для повстанчого українського руху. Поширення партізанського і повстанчеського руху на Україні, що весь час турбувало большовиків, примусило їх вжити більш рішучих заходів для припинення цього явища, так перешкоджаючого нормальной праці на Україні, себ-то, викачивання вселяких житьових засобів на Україні.

В решті цих зусіль большовикам пощастило відкрити існування Центрального Всеукраїнського Повстанчеського Комітету і вони проізвели разгром його, заарештував богато членів цього Комітету в Київі і на Катеринославщині. Останні члени Комітету примушені були тимчасово припинити свою працю і заховатись. Як наслідок цього був зірван звязок як між повстанчими організаціями на місцях і керуючим центром на Україні, так і між центром і П. П. Штабом. З боку останнього вживаються заходи, аби налагодити цей звязок, для чого викликаються з таборів люди, особо для цього призначені, частина котрих вже відправлена на Україну, друга ж частина буде відправлена в початку Серпня місяця. Поруч з цім, висилались кур'єри до Штабів районів з інформаціями, дірективами і літературой. Приступлено до розгортання сіті контрольних пунктів і підпунктів, згідно раніш затвердженної схеми. Розробили проект заснування прикордонних складів для зброї, яка має бути переправляєма в глибину України для повстанців, а також спроектовані етапові шляхи для цього.

З окрема (~~для цього~~) по секціям за Липень місяць виконано:

В організаційной секції:

Всього за відчотний місяць секцією відправлено на Україну 122 особи.

з них для постійної праці – 111 особ.

" яко кур'єри — 11 осіб.

Для постійної організаційної праці вислано:

1. До 3 району ..... 2.
2. До Штабу II групи ..... 2.
3. До 6 району ..... 97.
4. До 8 району ..... 1.
5. До 9 району ..... 2.
6. До 10 району ..... 1.
7. До III групи ..... 1.
8. До 11 району ..... 3.
9. До Центр. повст. Комітету ..... 2.

Разом ... 111 осіб.

Кур'єрів вислано:

1. До 4 району ..... 1.
2. До 5 " ..... 1.
3. До 7 " ..... 3.
4. До 8 " ..... 3.
5. До 9 району ..... 1.
6. До 11 району ..... 1.
7. До Центр. Повст. Комітету ..... 1.

Разом — 11 осіб.

Дійшло до місця призначення:

із висланих до 3 району – 1 кур'єр, котрий повернувся.
" " " до 6 району – 80 чол. – —

Повернулось не виконавши завдання по ріжним причинам:

із висланих до 6 району — 13 осіб.
" " до III групи — 1 ".

В Липні м-ці одержані відомості, що вислані в попередніх м-цях дійшли до місця призначення:

1. До Штабу 1 групи ..... 7 осіб.
2. До 4 району — 1. "
3. До 5 району — 1 "
4. До 6 району — 2 особи
5. До 11 району — 1 особа
6. До Центр. Повст. К-ту — 2 "

Для несення служби звязку між П. П. Штабом і Штабами груп та районів на Україні, виришено використати малолітніх козаків, яки перебувають в таборах. Перша партія із 4 Київської дівізії, вже відправлено на Україну; друга партія із 3 стр. дівізії викликається і тем буде туди направлена по прибуттю.

В учотній секції:

Провадилась біжуча праця по виявленню кількістю партізанських загонів і повстанчих організацій на Україні, та складу їх.

В етаповій секції:

1. Усталені етапові шляхи: на півдні через Волочиськ до Проскурова і на північ через Корец в район Житомира.
2. Приступлено до відкриття контрольних пунктів №1 в Сарнах, №3 – Кременці і №5 в Копичинцях з їх підпунктами.
Підготовлено до пересування контрольного пункта №2 з Дубно до Ривного.
Всі ці пункти распреділені по групам, з метою, аби кожний даний пункт обслуговував свого приділену йому групу.

В секціях снабження і транспортової:

Велась підготовча праця до того, аби в найближчий час

приступити до постачання групи і районів зброєй. Для цього намічено пять прикордонних пунктів з'осередження зброї по цей бік польсько-українського кордону, а саме: в районах Скали, Гусятина, Підволочиска, Корца і Ракітного.

Зроблен обрахунок необхідної на перший час зброї (пять тисяч рушниць, сорок кулеметів, десять тисяч ручних гранат, триста пятьдесять тисяч набоїв.) Разроблена організація транспорту, зброї в глибіну України.

В м-ці Серпні необхідно виконати:

В організаційній секції: 1) Закінчити організацію Штабів групи і районів, призначивши начальників 2, 4 і 5 групи, і начальників 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 і 22 районів, заповнивши також їх штаби.

2.) Налагодити сталий і певний звязок між Партізано-Повстанчеським Штабом і Україною, аби була змога одержувати певні і своєчасні відомости про стан організації, кількість і склад партізанських загонів та повстанчеських організацій, без яких відомостей не можна зробити тяжких висновок при обрахунки наших сил на Україні.

3) Звязати всі партізанськи загони і ввести їх в підлеглість Начальників районів; звязати всі райони між собою і групами, а групи з Партізансько-Повстанчеським Штабом.

4) Провести в життя Штати контрольних пунктів та підпунктів і урегулювати питання з платней персоналу їх.

В етапівой секції: 1) Закінчити остаточно улаштування всіх 5 контрольних пунктів з їх підпунктами, відкривши 3 нових пункта, а на вже існуючих зробити де які зміни в їх персональному складі.

2) З метою урегулювання внутрішнього життя, контроля праці і виявлення здатности персоналу на пунктах і підпунктах — необхідно командіровати для об'їзду пунктів і ревізії на місцях не ріже одного раза на місяць, старшину зі складу

матеріального підвідділу, надавши йому для цього відповідні інструкції.

3) Усталення комунікаційних шляхів до центрів всіх пяти груп від відповідного контрольного пункта, як для проходу окремих осіб, так особливо для провозу зброї.

В секції снабження:

1) Як що буде одержана від польської військової влади прохаєма зброя, - з'осередити її в складах на кордоні.

2) Цієї зброєї снабжати групи та райони.

Начальник I відділу
Генерального Штабу, підполковник Корнякіє

Організаційний звіт

на 1 Серпня 1921 р.

Липень м-ц відзначився на ~~великий~~ жаль великой шкодой для повстанчого Українского руху. ~~В той час коли дрібні організації по селам~~ невпинно ~~поширювали свою працю, вищи провідники~~ Поширення партизанского і повстанчого руху на Україні, що весь час турбувало большевиків; примусило їх вжити більш рішучих заходів для припинення цього з'явища так перешкоджаючого їх нормальной праці на Україні себ-то викачивання всяких житьових засобів з України.

В решті цих зусілль ~~[illegible]~~ большевикам пощастило відкрити істнування Центрального Всеукраїнского Повстанчого Комітету і вони произвели разгром його, заарештував богато членів цього Комітету в Києві і на Катеринославщині. Останні члени комітету примушені були тилочасово припинити свою працю і заховатись. Як наслідок цього був зірван зв'язок як між повстанчими організаціями на місцях і керуючим центром на Україні так і між цим центром і П. П. Штабом. З боку останнього вживаються заходи, аби налагодити цей зв'язок, для чого викликаються з таборів люди особо для цього призначенні, частина з котрих вже відправлена на Україну. Друга частина ~~[illegible]~~ буде відправлена в початку Серпня м-ця

поруч з тим

Висилались курьери до Штабів районів з інформаціями, директивами, литературой.

Приступлено до розгортання сіті контрольних пунктів і підпунктів згідно ~~вж~~ раніш затвердженной схеми.

Розроблен проект ~~улаштування~~ заснування прикордонних складів для зброї яка має бути переправляєма в глибину України для повстанців; а також спроектовані етапові шляхи для цього.

З окрема по секціям за липень м-ц виконано:

В Організаційній секції

Всього за відчотний місяц секцією відправлено на Україну 122 особи

З них для постійної праці 111 осіб

— Яко курьери 11 —

Для постійної організаційної праці висилано:

1) До 3 району — 2.
2) — штабу II групи — 2
3) — 6 району — 97
4) — 8 району — 1.
5) — 9 —"— — 2
6) до 10 району — 1
7) — 3 групи — 1
8) — 11 району 3
9) — центр. повст. комит. 2

111.

Курьерів вислано:

1) До 4 району — 1.
2) — 5 —"— 1
3) — 7 —"— 3.
4) — 8 —"— 3.
5) до 9 району — 1.
6) — 11 —"— 1.
7) до ~~центр~~ централ. повст. комітету 1.

11.

данти пункта обслуговував тільки свою приділенну йому групу.

В Секціях снабження і транспортовой велась підготовча праця до того, ~~щоби~~ аби в найближчий час приступити до постачання групп і районів зброєю. Для цього намічено пять прикордонних пунктів з'осереджання зброї по цей бік польско-українского кордону а саме: в районах Скали, Гусятина, Підволочиска, Корця і Ракітного.

Зроблен обрахунок необхідной на перший час зброї (пять тисяч рушниць, сорок кулеметів, десять тисяч ручних гранат, триста пятьдесят тисяч набоїв)

Розроблена організація транспорту зброї в глибину України.

~~Не~~ В м-ці Серпні необхідно виконати:

В Організаційній секції ~~„Призначити Начальників~~

„ ~~„ групп і н-ків~~

~~районів.~~ 1) Закінчити організацію Штабів групп і районів, призначивши начальників 2, 4, 5 групп і н-ків 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 районів а також заповнивши їх штаби.

2) Налагодити сталий і певний зв'язок між П. П. Штабом і Україной, аби ~~своєчасно~~ була змога одержувати

Дійшло до місця призначення

Із висланних до 3 району — 1 курер — котр повернувся
— — — 6 району 80 —

Повернулось не виконавши завдання по ріжним причинам

Із висланних до 6 району — 13 осіб
— III групи — 1 —

В Липні м-ці одержані відомости, що висланні в попередних місяцях дійшли до місця призначення:

До Штабу I групи про 7 осіб
— 4 району — 1 —
— 5 — — 1.
— 6 — „ — — 2
— 11 — „ — — 1.
до центр. повст. комітету 2.

(*) Для несення служби зв'язку проміж п.п. Штабом і Штабами групп та районів на Україні вирішено використовувати малолітніх хлопців яки перебувають в таборах. Перша партія із 4 Київск. дівізії вже відправлена на Україну; друга партія із 3 дівізії викликається і теж буде туди направлена.

(*)

В Учотній секції: провадилась біжуча праця по виявленню кількості партизанских загонів і повстанчих організацій на Україні та складу їх.

В Етаповій секції: 1) Усталені етапові шляхи: на півдні через Волочиск до Проскурова і на півночі через Корець в район Житомира.

2) Приступлено до відкриття контрольних пунктів №1 в Сарнах, №3 Кременці і №5 Копичинцях з їх підпунктами. Підготовлено до пересування контрольного пункта №2 з Дубно до Рівного.

Всі ці пункти розпроділені по группам, з метою аби кожний

~~відомости~~ певні і своєчасні відомості про стан організації, кількість і склад ~~партизанських~~ загонів та повстанческих організацій; без яких відомостей не можна зробити ніяких висновок при ~~обрахунках~~ обрахунках наших сил на Україні.

~~2)~~ 3) Зв'язати всі партизанські загони і ~~введення~~ ввести їх в підлеглість начальників районів; звязати всі райони між собою і группами, а групи з П. П. Штабом.

4) Провести в життя Штати контр. пунктів та підпунктів і урегулювати питання з платнею персоналу їх.

В Етаповій секції 1) Закінчити остаточно улаштування всіх 5 контрольних пунктів з їх підпунктами, відкривши 3 нових пункта, а на вже істнуючих зробити де які зміни в їх персональному складі.

2) ~~Для~~ З метою урегулювання внутрішнього життя, контроля праці і виявлення здатности персоналу на пунктах і підпунктах необхідно командирувати для об'їзду пунктів і ревізії на місцях не ріже раза на місяць старшину зі складу матеріального підвідділу, надавши йому для цього відповідні інструкції.

3) Усталення коммуникаційних шляхів до центрів всіх пяти групп від відповідного к. пункта, як для проходу окремих осіб, так ~~і~~ особливо для провозу зброї.

Як що буде одержана

В секції снабження — 1) ~~з'осередити~~ ~~одержану~~ від польської військової влади прохаємо зброя з'осередити її в складах на кордоні.

2) Цією зброєю снабжати групи та райони.

По табелі терміновий донесень

Організаційний звіт

До 15 Серпня 1921р.

За термін з 1 по 15 серпня в Організаційному відділі провадилась праця:

1/Улаштовувались нові постерунки офензиви з їх підпунктами.

2/.Вжити заходи що до поширення звязку з Україной, для чого з таборів прибула нова партія малих хлепців для направлення на Україну. як зв'язків

3/ Приступлено до улаштування прикордонних склепів зброї для потреб партизанським загонам і повстанческим организаціям для чого до 15 серпня керовники праці на постерунках мусили розшукати відповідни мійсця для цих склепів.

4/ ПРоведена ревізія діяльності постерунків офензиви ч. ч. 4 і 5

З окрема по секціям:

В Організаційной секції:

За період з 1 по 15 серпня нових відомостей про стан организації як на півдні, так і на півночи =України= не одержано. Цей час був уделен виключно перевірки дійсності і степені разгрома де котрих повстанчих организацій, зазначенних в звіті на 1 серпня б. р. Для цього були висланы відповідні люди, частина котрих вже повернулась, а більшість ще в мандрівкі, виконуючи покладенні на них завдання. До приходу їх не уявляється можливим мати ті чи інши данні.

До 1 вересня для організаційной секції залишається закінчення тих завдань, яки зазначенні в звіті на 1 серпня.1921р.

В УЧОТНОЙ секції провадилось переслухання прибуваючих з України осіб, та учот і регістрація партизанських загонів і повстанческих организацій.

В ЕТАПОВОЙ секції провадилась праця по улаштуванню 3-х нових постерунків офензиви в Сарнах, Кременці і Копичинцах. Але ця праця затримувалась весь час: перш всього через відсутність грошей, як для платні співробітникам пунктів, так і для необхідних витрат,

зв'язанних з улаштуванням цих постерунків . Друге – через затримку в надсилці на постерунки від польскоі влади відповідних наказів та інструкцій , що до розпочаття праці постерунками ; і крім того неналагодженностью взаімовідношень між польскими а украінськими старшинами , співпрацюючими на постерунках .

Для прискорення справи як найскоршого улаштування відкриваемих постерунків перш всього потрібна негайна відправка на ВСІ постерунки потрібних грошей, без яких праця на пунктах зовсім замірае.

Начальник Організаційного відділу
ГенШтабу Підполковник Корнякі

В секції етаповой провадилась праця по улаштуванню 3х нових постерунків офензиви в Сарнах, Кременці і Копичинцях. Але ця праця затримувалась весь час: перш всього через відсутність грошей ~~для~~ як для платні співробітникам, так і для необхідних витрат зв'язаних з улаштуванням цих постерунків. ~~А~~ Друге через затримку ~~від~~ в надсилці на постерунки від польскої влади ~~як~~ відповідних наказів та інструкцій і крім того неналагодженностью взаємовідношень між польскими і українскими старшинами співпрацюючими на постерунках. Для прискорення справи ~~з~~ як най скорш ~~ого~~ улаштування відкриваємих постерунків перш всього потрібна негайна відправка на всі пункти потрібних грошей, без яких праця на пунктах зовсім замирає.

Організаційний звіт

до 15 Серпня ц. р.

За термін з 1го по 15го Серпня в Організаційном відділі провадилась праця:

1) Улаштовувались нові постерунки офензиви з їх підпунктами.

2) Вжити заходи що до поширення зв'язку з Україною, для чого з таборів ~~викликана~~ прибула нова партія малих хлопців для направлення на Україну.

3) Приступлено до улаштування прикордонних склепів зброї для потреб партизанским загонам и повстанческим организаціям для чого к 15 Серпня ~~н-ки пост~~ керовники праці на постерунках мусили розшукати відповідні місця для цих склепів.

4) Проведена ревізія діяльності постерунків офензиви ч. ч. 2 і 4.

З окрема по секціям:

В організаційній секції:

В учотній секції провадилось переслухання прибуваючих з України осіб та учот і реєстрація партизанських загонів і повстанчих організацій.

~~В матеріальному підвідділі~~

~~Секція етапова: з 1-го Е по 15 Серпня прибуло з України ...~~

~~Відправлено на Україну~~

За період з 1 по 15 цього Серпня нових відомостей про стан організації ~~як~~ на півдні, так і на півночі не отримано. Цей час був уділен виключно перевірки дійсности і степені розгрома де котрих повстанчих організацій, зазначених в звіті на 1 серпня б. р. Дня цього були вислані відповідні люди, частина котрих вже повернулась, а більшість ще в мандрівці, виконує положене на них завдання і до приходу їх не представляється можности мати ті чи инші данні

До 1 вересня ~~завдання~~ для організаційної секції залишаються закінчення тих завдань, які зазначені в звіті на 1 серпня 1921 р.

По табелі терміновий донесено

Організаційний звіт

До 15 Серпня 1921р.

За термін 31 по 15 серпня в Організаційному відділі провадилась праця:

1/Улаштовувались нові постерунки офензиви з їх підпунктами.

2/.Вжити заходи що до поширення звязку з Україной, для чого з таборів прибула нова партія малих хлопців для направлення на Україну. як зв'язків.

3/ Приступлено до улаштування прикордонних склепів зброї для потреб партизанським загонам і повстанческим организаціям для чого до 15 серпня керовники праці на постерунках мусили розшукати відповідни мійеця для ціх склепів.

4/ ПРоведена ревізія діяльності постерунків офензиви ч. ч. 4 і 5.

З окрема по секціям :

В Організаційной секції:

За період з 1по 15 серпня нових відомостей про стан организації як на півдні , так ина півночи =України= не одержано . Цей час був уделен виключно перевірки дійсності і степені разгрома де котрих повстанчих организацій, зазначенних в звіті на 1 серпня с. р. Для цього були висланы відповідні люди, частина котрихвже повернулась , а більшість ще в мандрівкі, виконуя покладенні на них завдання. До приходу іх не уявляється можливим мати ті чи інши данні.
До 1 вересня для організаційной секції залишається закінчення тих завдань, яки зазначенні в звіті на 1 серпня.1921р.

В УЧОТНОЙ секції провадилось переслухання прибуваючих з України осіб , та учот і регістрація партизанських загонів і повстанчих организацій.

В ЕТАПОВОЙ секції провадилась праця пр улаштуванню 3-х нових постерунків офензиви в Сарнах , Кременці і Копичинцах . Але ця праця затримувалась весь час : перш всього через відсутність грошей , як для платні співробітникам пунктів , так і для необхідних витрат ,

зв'язанних з улаштуванням цих постерунків . Друге – через затримку в надсилці на постерунки від польскої влади відповідних наказів та інструкцій , що до розпочаття праці постерунками ; і крім того неналагодженностью взаімовідношень між польскими а українськими старшинами , співпрацюючими на постерунках .

Для прискорення справи як найскоршого улаштування відкриваемих постерунків перш всього потрібна негайна відправка на ВСІ постерунки потрібних грошей, без яких праця на пунктах зовсім замірає.

Начальник Організаційного відділу
ГенШтабу Підполковник Скоропадський

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ЗВІТ

На I вересня 1921 року.

На протязі часу з I серпня по I вересня 1921 року I-й відділ був занятий працей що до перевірки стану організацій на Україні, а також по, можности, степені разгрому де-котрих повстанчих організацій, зазначених в попередньому місячному звіті.

Не дивлячись на всі ті перепони, яки ставить большовицька влада,- організація населення провадиться ще з більшей енергією. Особисто ця праця помітна в II, III і IУ групах, звязок з котрими налагоджен майже вповні; в той час як донесення і інформації, що до організації I і У груп, за їх дальність поступають дуже туго, а тому всі зміни в організації, степень поширення її не завжди відомі своєчасно відділу. За цей же час послідовали призначення Командірів II і IУ груп, що значно полегшало справу організації в вищезазначених групах.

Що до степені разгрому де котрих повстанчих організацій -то в настоящий мент штаб має звязки лише з де-котрими із представників цих організацій; ця справа зараз знаходиться в стадії перевірки, а тому установити степень цих фактів поки що не представляється можливим.

З окрема по секціям за Серпень місяць виконано:

по організаційної секції:

Всього за відчотний місяць секцією відправлено на Україну 22 чоловіка.

З них для постійної організаційної праці-14 чол.

до II групи - 3 чол. до 9 району - 2 чол.
до 6 району - 3 " до III групи -3 ".
до 7 району- 3 "

Висланс курʼєрів:

до II групи - 2 чол. до 8 району - 2 чол.
до 7 району - 2 " до III групи- 3 ".

Із висланих в попередні часи повернулось не виконавши завдання - 2 чол.

Одержано відомости, що дійшли до місця призначення:

із висланих до I району - I чол.

із висланих до 6 району - 3 чол.

із висланих до 9 району - I чол.

із висланих до III групи -I чол.

по етаповоі секціі.

В серпні місяці зосновані нові етапови пункти /постерунки офенз/ № I в Сарнах, № 2 - Рівно, № 3 - Кременці / переменован із № I на № 4 в Тарнополі/ і № 5 в Коничинцях.

Зосновані нові підпункти в Мисорічах, Сновидовичах, Шумську, Куніві, Скалі і Кудринцях.

Постерунки офензіви на при кінці місяця вже распочали працю по розвідці, налагодженню етапових шляхів для переодправки людей літератури і в майбутньому зброі.

Налагоджени також нові етапови шляхи: на Шепетівку, Бердичев, Старокостантинів, Київ і Бар.

Праця на пунктах та підпунктах поки що мало успішна; по перше -пункти лише недавно, за браком грошей, распочали свою працю друге- це відсутність потрибної кількісти людей для обслуговання пунктів і третье- відсутність технічних засобів звязку та руху.

по учотноі секціі.

проводилась біжуча праця по виявленню кількісти партізанських загонів та повстанчих організацій на Україні та складу іх.

по матеріальному підвідділу:

Підшуківались місця склепів для зброі на кордоні для переодправки ії на Україну, але ця праця совпала з улаштованням нових постерунков офензиви і переміщенням персонального складу на вже існуючих пунктах, тому підшукання ціх місць для склепів не встигло закінчитись в Сарні, но що повинно бути закінчиним на початку Вересня місяця.

В місяці Вересні необхідно виконати:

В організаційноі секціі: I/ Перевірити бойви сили повстан-

чих організацій 6 району.

2/ Закінчення завдань секції, зазначених в організаційному місячному звіті на 1 серпня 1921 року.

по етапової секції:

1/ Розшук відповідних етапових ліній для отправки зброї.

2/ Продовження етапових шляхів для отправки людей і зброї.

. . . . . .

по матеріальному підвідділу:

. . . . . .

Розшук відповідних місць для складів зброї, і по улаштуванні їх, скупчення в них зброї і переодправка її на Україну, згідно раніш виробленому пляну.

Начальник І-го відділу
Генерального Штабу
П І Д П О Л К О В Н И К Скортахів

Начальник організаційної секції
П І Д П О Л К О В Н И К

Організаційний звіт
на 1 вересня 1921 р.

На протязі часу з 1 серпня по 1 вересня б. р. I-й відділ був занятий працей що до перевірки стану організації на Україні, а також, по можности, степені разгрому де-котрих повстанчих організацій, зазначених в попередньому місячному звіті. Не дивлячись на всі ті перепони, яки ставить большевицька влада організації населення, провадиться ще з більшою енергією. Особисто праця організації помітна в 2, 3 і IV групах, з котрими звязок партизансько-повстанчеським штабом налагоджено вповні, в той час, як дописання і інформації з III і V груп, за дальністю, поступають досить несвоєчасно. За цей же час послідовали призначення командірів II і IV груп, що значно полегшило справу організації в вищезгаданих групах. Що ж до степені разгрому де котрих повстанчих організацій — то в настоящий момент — штаб має звязки тільки з де котрими із представників цих організацій; ця справа зараз находиться в стадії перевірки, а тому установити степень цих фактів поки що не представляється можливим.

З окрема по секціям за Серпень м-ц виконано:

О організ. секції

Всього за відчотний м-ц секцією відправлено на Україну 22 чол.

з них для постійної організаційної праці — 14 чол.

до II групи — 3.	до 9 району — 2.
до 6 району — 3.	до III групи — 3.
до 7 району — 3.	

Вислано курієрів:

до II групи — 2 чол.	8 району — 2.
до 7 району — 2	до III групи — 2.

Із висланих в попередні часи повернулось невиконавши завдання — 2 чол.

Одержано відомости, що дійшли до м-ця призначення:

із висланих до 1 району - 1.
" до 6 району - 3.
" " 9 " - 1.
" до III групи - 1.

Станова секція

В серпні м-ці заснували нові станові пункти (посторунки офензіви):

№1 в Сарнах, №2 - Ривно, №3 - Кременці (переіменовано із №1 в №4 в Тарнопілі) і №5 в Копичинцях.

Засновані нові підпункти в Кисоричах, Сновідовичах, Шумську, Куніві, Скалі і Кудринцях.

Посторунки офензиви на при кінці м-ця вже распочали працю по розвідці, налагодженню станових шляхів для переодправки людей та літератури. ~~та приступлено к розшуку місць для складів зброї~~.

Налагоджені також нові станові шляхи:
На Шепетівку, Бердичів, Староконстантинів, Київ і Бар.

Праця на пунктах та підпунктах, поки що мало успішна; по перше пункти лише недавно, за браком грошей, распочали свою працю, друге - це відсутність потрібної кількости людей для обслуговання пунктів, - і третьє - відсутність технічних засобів руху і звязку.

Чотна секція

проводилась біжуча ~~справа~~ праця по виявленню кількости партізанських загонів і повстанческіх організацій на Україні, та складу їх.

В м-ці Вересні.

Необхідно виконати:

В організаційної секції:

1). Перевірити готови мли повстанчих організацій 6 району.

2) Закінчення завдань ~~організ~~ секції, зазначених в організаційному звіті на 1 серпня б.р.

по становій секції

1.) Розшук відповідних місцевостей для складів зброї.

2) Налагодження станових літій для одправки зброї.

3) Продовжування станових шляхів для одправки людей і зброї.

Організаційний звіт (орг. секції)

на 1 вересня 21р.

На протязі часу з 1 серпня по 1 Вересня Білого 1921 року організаційна секція була занята виключно працею що до перевірки стану організацій на Україні, а також, по можности, степені розгрому де котрих повстанчих організацій, для чого, як було зазначено в попередніх звітах, ~~було~~ були вислані спеціальні люди.

4.) На Київ проз ст. Комарівці, село Янушківці, що коло Вешнці

5.) На Бар- проз с. Смотрицьку Слобідку і село Слобідку Горчицьку.

6.) Праця на пунктах, та підпунктах, поки що мало успішна.

По перше пункти лише недавно, за браком грошей распочали свою працю

Друге - це відсутність потрібної кількости людей для обслуговування пунктів

Третє - відсутність техн. засобів руху і звязку.

7.) На будучий місяць предбачається:

1) Розшук відповідних місць для складів зброї"

2) Налагодження етапов. ліній для одправки зброї"

3) Продовжування етапових шляхів для одправки людей і зброї".

Нач. Ст. секцій

Сотник [illegible]

Відомість

Статової секції за Серпень м-у 1921 р.

1.) За м-ць Серпень Статовою секцією відправлено на Україну 22 чоловіка

із них для пост. організаційної роботи 14.

до II групи — " 3.
до 6 району — " 3.
до 7 району — " 3.
до 9 району — " 2.
до III групи — " 3.

Вислано курьєрів — " — 8.

до II групи 2.
до 7 району 2.
до 8 району 2.
до III групи 2.

2.) Із висланих в попередні часи повернулось невиконавши завдання 2.

3.) Одержано відомости, що дійшли до місця призначення

із висланих до I району про 1.
до 6 району " 3.
до 9 району " 1.
до II групи " 1.

4/ а/ В серпню місяці засновані нові етапові пункти /. постерунки офензиви/.

№ 1 в Сарнах, № 2 в Рівно № 3 в Кременці (переіменовані із № 1 в № 4. в Тарнопілі) і № 5 в Копичинцях.

б/ Засновані нові підпункти в Кісоричах, Сновідовичах, Шумську, Куніві, Скалі і Кудринцях.

с/ Постерунки офензиви на при кінці місяця вже расточали працю по розвідці, налагодженню етапових шляхів для череодправки людей та літературі та приступлено к розшуку місць для складів зброї"

5./ За Серпень налагоджені нові етапові шляхи

а/ На Шепетівку проз села Бодаївку і Коломно

б/ На Бердичів проз села Курчищі, Просіка, Мокляки, Яблонець, Суха Воля, Зеленчиця, Дашенка, Паромовка, Коритчице і бутір Козак

в/ На Старо-Константинів проз с Боровиця, і Авратино.

Матер. підвід.

Зроблено Підшукувались склепи для зброї на кордоні для перевідправки її на ~~тоо~~ Україну, але ~~за~~ ця праця совпала з ~~організац~~ улаштуванням нових посторунків орензиви і переміщеннем персонального складу ~~старих~~ на вже істнуючих, тому підшукання цих місць для склепів не встигло закінчитися в Сепрні м-ці і зазна- ~~буде обов'язк~~ ченні ~~зброя~~ склепи для зброї будуть обов'язково улаштовані на протязі Вересня м-ця.

З Улаштуванням же цих склепів мусить початись ~~концентрування~~ скупчування в них зброї і перевідправка її на Україну згідно

разработанному плану.

Організаційний звіт
Станової секції за Вересень місяць 1921 р.

1/ За місяць проз ріжні пункти вислано на Україну 28 осіб

а/ із них для постійної організаційної праці

до 3 району — " — 2.
" 4 району — " — 1.
" 5 району — " — 5.
" 6 району — " — 6.
" 7 району — " — 1.
" 8 району — " — 1.
" 9 району — " — 3.
" 10 району — " — 2.
" 12 району — " — 1.

22.

в/ курсів до 9 району — " — 2.
до 8 району — " — 2.

4.

с/ з літературою

в район II групи — " 1.
" " III групи — " 1.

2.

За висланих в Вересні мусі на Україну, відомостій, чи дійшли до місця призначення ще не одержано.

За висланих в попередні часи, одержали відомости, що дійшли

до 3 району за 1.
" 5 " " 2.
" 6 " " 4
" 9 " " 1.

2/ При етапової секції улаштована перехідня станція для прибуваючих і відбуваючих на 12 ліжок. Мається 5 постельних комплектів, - решта ліжок, поки що голі.

3/ Відправлено проз Етапові пункти біля 10 000 примірник агітаційної літератури. Література вся доставлена до місць призначення.

4/ На протязі місяця закріплювалась організація постерунків. Навязувано стосунки з особами прихильними до нашої справи, як по цей бік кордону так і по той бік

Прокладен новий етаповий шлях по північної частині Волині до Андрійович проз села Андійовка, Кишинський Млин, Зубковичи, Чмиль, Семаковичи, Баранівка, Андійовичі

В звязку з тим, що один етаповий шлях на Жмеринку в минулому місяці був зруйнований, в цьому місяці прокладено новий етаповий шлях

проз цїж мійсця і продовжений до Летичіва.
Закладений також етаповий шлях до Ярмолинець
проз Сатанів, Скотинич і Городок.

5./ Всіма пунктами доставлено богато документів для
паспортового бюро

6./ При кожному постерункові підшукані склепи для
переховання зброї і разроблен плян переодправки
цей зброї на Україну

Минула праця показала, що найбільш інтенсивна
праця провадиться на 2 пунктах - це Рівенському
і Копичинецькому. З огляду на те що засобів для
задовольнення всіх потреб пункту не хватає, було-б
більш користним зменьшення постерунків і таким
чином збільшення засобів цїх двох пунктів, як
матеріально, так і персонально.

Нач. Етап. служби
Сотник Гатолій

Організаційний звіт

На I Липня 1921 року.

Правобережна Україна.

Південна Група: Нових відомостей про організацію населення на півдні- шатбом не одержано. Всім старшинам, висилаемим в райони групи наказуеться обов"язково звязатись з Начальником Групи, але поки безрезультатно. Також немае ще жадних донесень від старшини-спіціяльно посланного на Україну за відомостями про організацію вищезазначенної групи. По останнім відомостям / ще неперевіренним / існуе нова повстанча організація під назвиськом " ПОБЕРЕЖАНСЬКА ПОВСТАНЧА ОРГАНІЗАЦІЯ"-прабрежна Дніпру, смуга Золотоношського і Переяславського повітів, котра утворена ще за часів Деникинщини і остаточно сконструірувана в кінці 1920 року. На чолі цієі повстанчоі організаціі стоіть повітова рада, котра складаеться з/4 / чотирьох осіб;-составляющих одночасово і Штаб вищезгаданоі організаціі.

Північна Гріпа. Нових відомостей про стан організаціі Північноі групи шатбом ще не одержано. В кінці Червня місяця б.р. вислано в райони групи старшини зі спеціяльним завданням, що до роскладу совітськоі міліціі, а потім до притягнення іі до повстанчих організацій.

Від III, IV і V донесень про стан організацій теж не одержано.

За Червень місяць 1921 року партізано-повстанчим штабом відправлено на Україну 137 чоловік.

із них для розвідки вислано 4 чол.

для організаційноі праці...124 "

і кур"ерів..... 9 "

Для організаційноі праці вислани:

1/До центрального повстанчего Комітету - 3 чолол.

2/ До штабу I групи..... - 7 -"-

до I району..... - 7 -"-

" 2 " ..... - -

" 3 " ..... - - "

//////////

до 4 району ..... 4 чол.
" 5 " ..... - "

3/ До Штабу II групи вислано:-..... 36 чол.
" 6 району ..... 41 "
" 7 " ..... 4 "
" 8 " ..... 7 "
" 9 " ..... 7 "
" 10 " ..... 2 "

4/ До Штабу III групи вислано:---------- I "
" 11 району ..... 7 "
" 12 " ..... 3 "
" 13 " ..... 3 "
" 14 " ..... 3 "

5/ До Штабу IУ групи вислано:---------- 3 "
" 16 району ..... 4 "

6/ До штабу У групи вислано:..... I "

Відправлено курьерами:

1/ До центрального повстанчеського комітету - I чол.
2/ До Штабу I групи..... - I -
3/ До Штабу 3 району..... - I "
4/ " " 4 " ..... " I "
5/ " " 5 " ..... - I "
6/ " " 2 групи ..... - 3 "
7/ " " 9 району..... - I "

Відправлено розвідчиками:

I/ До 6 району.---------- 3 чол.
2/ До 9 району ---------- I чол.

Партізанські загони:

//////// ////////

Ч Ч по пор	До якого стосуються відомости.	Назва місцевости,-де оперує загін.	Склад загону і назва його.	Примітка.
I	8-IУ.	Район повітів:Гайсинського,Брацлавського,Немирівського,Літинського;по останнім відомостям між Уман"м і Цвітковим.	Загін От.ЛИХОГО Старшин - 28. Козаків-280-300 всі кінні,озброєні.2 кулемета набоїв по 30-40 на козака і обозу 6 фір.	
2	9/IУ	Уарківщина,Старо-Більський Повіт.	Заг.От.Кармелюка. 60 кінних,2 гармати і кулемети.	
3.	20/IУ	Район Черкас.	Заг.От.ГОДОГО.	
	5/У	Канів.	Кількість загону не виявлена точно 50-100 кінних.Останні відомости-130 кінних.всі озброєні мають кулемети.	
	I/VI	Район Сміли,зараз на Канівщині.		
4.	9/IУ	Уманський Повіт.	Заг.От.ДЕХТЯРА. 100 чол.піхоти.	
5.	22/IУ	Катеринославщина,Павлоградський і Ново-Московський повіти,по останнім відомостям-на Полтавщині.	Заг.От.БРОВИ. До 8,000 піхоти 1000 кінних,27 кулеметів 150 набоїв на козака.Пізніщи відомости загін до 5,000 чоловік.	
6.	22/IУ	Район Бердянська і Мелітополя.	От. МАХНО. До 3,000 люду, докладніщих відомостей не має.	
7.	22/IУ	Район Александровська на Дніпру.	От.МАСЛАК. 800-1200 люд.-кубанців.	
8.	22/IУ	Катеринославський пов. с.с.Просяни,Михайлівка по останнім відомостям. перейшов до большовиків після оголошення амністії.	Заг.БОНДАРЕНКО ДО 350 чол.	

9	25-У	Полтавщина, з району Кобиляк вирушив на Зіньків Миргород.	От.Левченко. 160 козаків.
10	9-У.	Сквирський повіт і Радомисльський.	От.МОРДАЛЕВІЧ. 250-300 чол.шабель., поділені на 3 відділи.
11.	9-У	Сквирщина Мотовиловка Дідовщина.	Загін ГАЕВОГО. Старшин-3, козаків 96, Коней 25-4 фіри. Рушниці різних систем, 2 кулемета, набоїв по 150 на козака.
12	5-У	Район: Знаменка, Бобринської Останні відомости Кожанка-Фастів.	Загін Марусі СОКОЛОВСЬКОЇ до 500 кінних.
13.	9-У	Район Бородянки, доходить до Київа.	Загін О Р Л И К А, 100 коз., 2 кулемет., набоїв по 50 на козака.
14.	9-IУ	Загін ТРЕПЕТА. Золотоношевський повіт	склад не відомий.
15.	9-IУ	Загін От.ЧОРНОГО. Лохвицький повіт.	до 500 кінних / не перевірен
16.	9-IУ	Загін ПОЛОГО I-го Чернигівщина по р.Десні.	Ряд дрібних загонів по 30-40 чоловік.
17.	I-УІ	От.УМАРА / Чигир./ Сміла, Бобринск. Холодний Яр Черкаський повіт.	400 козаків, всі кінні, добре озброєні і одягнуті мають до 10 кулеметів.
18	5-У	Загін КРАВЧЕНКО / Пугач/ Загін в районі Козятина і Бердичевському повіті.	до 60 козаків, частина кінних
19	28/IУ	Загін От.УМАРИ / Гайс./	
	18-VI	Літінський, Ліповецький і Гайсинський. По останнім відомостям в районі Ольгопольського пов. з Заболотним.	Склад точно не виявлен. Мають кулемети.
20	3-У	От.ЗАБОЛОТНИЙ. Ольгопольський повіт остан-	

		ні відомости-Ольвіопольсь- повіт м. Саврань.	до 3000 люд. із них частина кінних.
21	одерж 30-У	Загін КОЗЛИКА.	
		Криворижський і Верхи Дніпровські повіти.	18 кінних, 15 піших і на тачанках 2 кулемета Максіма.
		Загін ПІДКОВИ.	
22.	28-IУ	Гранів Гайсинський пов.	до 100 кінних і піших.
		Загін От. НЕСТЕРЕНКО.	
23.	"	Район Бобринця.	Відомостей брак
		Загін ЗАВЗЯТОГО.	
		Київський повіт с Чернихів.	100 чоловік і 1 гармата.
	одерж.	Загін ХРИСТОВОГО.	
24.	I-УI	Полтавщина, Годячський повіт.	Зараз до 50 чоловік.
		Загін От. ЖУРАВЛЯ.	
25	7-IУ	Лучинець, Шаргород, Костюжани на Поділлю.	250 чоловік, з них 50 кін. добре озброєні, 2 кулемета Максіма і 1 л.
		Загін ТРЬОХДУШНОГО.	
26.	7-У	Таращанський Повіт.	до 50 шабель.
		Загін От. С У К А.	
27.	2[illegible]-	Ст. Рокітно/Канівщина/	до 50 шабель.
		Загін ЩЕРБАНЮКА /ч.д./	
28.	20-УI	Новоград-Волинськ.	60 людей не всі озброєні.
		Загін От. ЯРОГО.	
29.	5-У	с. Вел. Повстень.	до 60 чоловік при 4 кулеметах.
		Загін От. БОНДАРЧУКА.	
30.	I-УI	Район: Сміла, Бобринська Холодного Яру, Черк. повіт	до 300 коз. 3 старш. загін кінний озброєнні добре, 3 кулеметів, набоїв є досить / відомости певні/

		Загін От.ЗАГОРОДНОГО.	
31.	I-VI	Район Сміла, Бобринська Уолодного Яру, Черкаський повіт.	До 500 козаків, озброєнні добре шаблі і рушниці по комплекту, є 12 кулеметів.
32.	-"-	Загін От. ЧОРНОГО II с.Уольки, Переяславського повіту.	130 козаків, озброєні рушницями -обрізками, є кулемети./ загін належить до Побережанської повстан.організації.
33	-"-	Загін От.САВЧЕНКО./ Колиберда./ с.Ковнин і Веремівка Волотоношського пов.	210 козаків, озброєні рушницями обрізками, є кулемети. / Загін належить до Побережанської повстанчої організації./

НЕОБХІДНО.

На протязі Липня місяця 21 року вжити всіх заходів аби:

1/ звязатись зі всіма Начальниками груп і одрясать від них самі певні відомости про стан організації., для чого необхідно мати декілька чоловік-агентів для спеціяльних призначень що торкається обов"язкового зв"язку з групами.

2/ необхідно мати декільна чоловік інформаторів, котрі весь час мали спромогу інформувать як групи, райони та попутно і населення про загальне положення на Україні і її майбутнє.

3/ як найскорше призначити на не заняті ще до сього часу посади Начальників груп в районів.

4/ Відкриття пункту Ч-І в Копичинцях з 3 підпунктами.

5/ Переіменування пункту Ч-І в Тарнопілі на Ч-2 з 3 підпунктами.

6/ Переіменування пункту Ч-2 на Ч-3 і перенесення його до Кременця з 2 підпунктами.

7/ Відкриття пункту Ч-4 в Ровно з 3 підпунктами.

/ / / / / / /

8/ Відкриття пункту Ч-5 в Сарнах з 3 підпунктами.

В.об.Начальника І відділу,

Підполковник

Партизанські загони на Україні, відомости про яких маються в Учотній секції Повстанч. Штабу на 1 липня 1921 р.

До якого часу стосуються відомости	Назва місцевости, де оперує загін.	Склад загону і назва
		1. Загін от. Лихо
8.VI 18.VI	Район повітів Гайсинського, Брацлавського, Немірівського, Літинського; по останнім відомостям Лихо між Уманню і Цвітковим.	Нач. штабу - Олінник. Старшин — 28; козаків 200-300 люд. всі кінні, озброєні, 2 кулем. Шоша є й инших сист.; набоїв по 30-40 на козака, обозу 6 двір.
		2. Загін от. Кармелюка
9.IV	Харківщина, Старобільський повіт.	60 кінних, 2 гарм. і кулемети
		3. Загін от. Голого.
29.IV 5.V. 1.VI.	Район Черкаси Канів. Район Сміли. Зараз на Канівщині	Кількість загону не виявлена точно. 50-100 кінних. Останні відомости подають: 120 кінних; зброя - рушниці і кулем.
		4. Загін от. Дехтяря.
9.IV.	Уманський повіт.	100 людей піхоти.
		5. Загін от. Брови.
22.IV.	Катеринославщина. Павлоград. Ново-Москов. Правий берег р. Самари. По останнім відом. Брова вирушив на Полтавщину.	До 3000 піхоти; 1000 кінних; 27 кулем. по 150 набоїв на коз. Пізніші відом. — загін Брови має до 5000 люд.
		6. Загін от. Махно.
22.IV.	Район Бердянска Мелітополя.	До 3000 людей. докладніших відом. немає.
		7. Загін Маслака
22.IV.	Район Олександровськ на Дніпру.	800-1200 козаків Кубанців
		8. Загін Бондаренко (Чорт. Сот.)
22.IV	Катеринославський повіт. село Просяна Михайлівка. По останнім відом. перейшов до більшовиків після оголошення амністії.	До 350 людей.

До якого часу стосуються відомости	Назва місцевости, де оперує загін.	Склад загону і назва.
		9. Загін от. Левченко.
25.V.	Полтавщина; з району кобеляк вирушив на Зіньків Миргород.	160 козаків.
		10. Загін от. Мордальвича.
9.V.	Сквирський пов. с. Корнин, Криве.	До 300 козаків; поділені на три відділи.
		11. Загін. Гаєвого
9.V.	Сквирський повіт Мотовіловка, Дідовщина	Старшин - 3, козаків 96, коней 25; 4 воза. Рушниці ріж. сист. 2 кул. 1 макс. 1 шоша; набоїв по 150 на козака
		12. Загін. Марусі Соколовської.
V.	Район Знаменки Бобринської, останні відом. - район ст. Кожанка (фастів).	Біля 500 шабель. (не перевірено.)
		13. Загін Орлика
9.V.	с. Лубянка і с. ст. Гута (40 верст від ст. Клавдієвка). Київськ. пов.?	100 козаків. 2 кулем. 1 шоша, 1 люїса, набоїв 50 шт. на коз.
		14. Загін от. Трепета.
9.IV. одерж.	Полтавщина Золотоношеск. повіт	Z (склад не відомий)
		15. Загін отамана Чорного.
9.IV. одерж.	Полтавщина Лохвицьк. повіт.	До 500 кін. (не перевірено).
		16. Загони Голого I.
9.IV. одерж.	Чернігівщина по р. Десні	Ряд дрібних загонів по 40-30 людей.
		17. Загін от. Хмари (Чигир)
1.VI.	Сміла, ст. Бобринськ Холодний Яр. Черкаськ Повіту	400 козаків; всі кінні. Добре озброєні і одягнені. Кулеметів 10 шт. (певно).
		18. Загін Кравченко (Пугач).
5.V.	Козятин, Бердичівський повіт.	До 60 козаків; частин кінних.

До дня о-ри Київщ. Обл. Ради.	Назва місцевості, де оперує загін.	Склад загону.
	19. Загін от. Хмари (Тайс.)	
28/IV 18.VI одерж.	Район повітів Літинськ. Липов. Тайсинськ; от. відр. Хмара в районі Ольгопольськ. пов. з Заболоть.	Склад точно не виявлено 100–500 людей. є кулемети.
	20. Загін от. Заболотного	
2.V. 28.IV. 31.VI	Ольгопольськ. пов. останні від. Ольгіопольськ. містечко Саврань	До 3 тисяч козаків; під час боїв до 10–12 тис. (по повідомл. з села)
	21. Загін Козика	
За бої; одерж. 30.V.	Кривоозерськ. і Первомайськ. повіти.	18 кінних, 15 піших на начальн. 2 кулем. маш.
	22. Загін Підкови	
28.IV.	Район Тайсинськ пов.	До 100 кінних і піших.
	23. Загін от. Нестеренка	
IV.	Район Бобринця	? ?
	24. Загін Західного	
5.V.	Київськ. пов. с. Черніхів.	100 козаків, 1 гармата.
	25. Загін Христового	
одерж. 1.VI.	Полтавщина Гадяцьк. пов.	Загін до 50 коз.
	26. Загін от. Жабчина	
7.IV.	Мурашки, Шаргород, Копійчано-Поділля.	25 молодих; з них 50 кінних; добре озброєні, 2 кул. маш. і гарматка.
	27. Загін Трьохдушного	
V.	Таращанськ. пов.	До 50 шабель
	28. Загін от. Сука	
V	Ст. Рокитно (Київщина)	До 50 шабель
	29. Загін Щербаківка ? ч.г.	
20.VI.	Новоград. Вол.	60 людей, не всі озброєні
	30. Загін от. Ярого	
5.V.	Село Вел. Повітень (?)	До 60 чоловік. і 4 кулемети.

До дня о-ри Київщ. Обл. Ради.	Назва місц. де оперує загін	Склад загону.
	31. Загін от. Бондарчука	
1.VI.	Район Сміли Бобринськ. Холодного Яру Черкаськ. пов.	До 300 коз. з старої Загін-кінний. озброєні добре до 3 кулем. набої є досить.
	(відомості певні)	
	32. Загін от. Загородного	
1.VI. ~~1.VI~~	Район Сміли ст. Бобринськ. Холод. Яр. Черкаськ. пов	До 500 козаків; озброєні добре; шаблі, рушниці. 12 кулеметів.
	33. Загін от. Горного	
1.VI.	с. Хоцьки Перечеславськ пов.	130 козаків, озброєні руш. обрізками, є кулемети.
	Загін належить до „Побережанської повст. організ.	
	34. Загін Савченка (Кам'янець)	
1.VI.	с. Жовкин і Вереміївка Золотоніш. пов.	210 козаків, озбр. рушн. і обрізи. є кулемети.
	Загін належить до Побережанської Повст. організ.	

161

Відомість

статової секції за Червень мц 1921 р.

Всього за місяць статовою секцією відправлено

137. чол.

із них для розвідки вислано = 4.

Для організаційної роботи 125.

курєрів — " — " — " 8.

Для організаційної роботи вислани:

1) До центр. повстанчого комітету — " — 3.

2) До штабу I групи — " — " — 7.

до 1 району — " — 7.

" 2 " — " — "

" 3 " — " — "

" 4 " — " — 4.

" 5 " — " — ".

До штабу II групи 26.

До С району 4.

" 7 " 4.

" 8 " 7.

" 9 " 7.

" 10 " 2.

До штабу III групи 1.

11 району 7.

12 " 3.

13 " "

14 " "

До штабу IV групи "

16 району 4.

До штабу V групи 1.

Відправлені курєри

1/	До	центр.-повст.	комітет.	1. к.
2/	"	штабу	1 групи	1 "
3/	"	"	3 району	1 "
4/	"	"	4 району	1 "
5/	"	"	5 району	1 "
6/	"	"	II групи	3 "
7/	"	"	9 району	1 "

Відправлені розвідчики

1/	До 6 району	3.
2/	" 9 району	1.

Начальникові етапової секції

Сотник Галайда Поляк

Поручн. Демчук
" Ковальчук
" Бабій
Хор Золотько.

4 Київська дивізія
таб. Олександров.
Сотн. Михайліченко
Хор Левчан
" Бобченко
" Яременко
" Гуля.

6 Стрілецька

Корк: Олексіїв
Хор Левака Микола
— Півторацький

Кулеметна дивізія
пор. Гаудрінг Аркадій
" Козак Олександр
Хор Роскокоха Мартин
" Бутченко Йосип
" Пуйтис Антін

Н-к 1 відділу
Сотн. Ступницький

Список Старшин яких належить негайно визвати до Тарнова.

1 Запоріжська дівізія

таб. Вадовиці

Полковн. Троцький Ігор
Сотник Болдирів Олександр
" Дьяченко Віктор
" Самійленко Степан
" Мосієнко Іван
Поручн. Рубан Олександр
Хорун. Світличний Олекса
" Мороз Корній
" Вінник Микола
10. " Порядко Антін

2 Волинська дівізія

таб Каліш

Підполк. Демків Чайківський
Сотник Гудзів
" Георгієвич
Поручник Салтановський
" Словучинський
" Рутченко.

1 Запорізька Ваговиця

1х. Легін Яків
сот Декан Олександр
сот Шегель
" Рідченко Володимир
Підп. Писанюк Лука

Сотн Крегер Юрко
Підп. Савченко Грицько
Поруч. Бондаренко Віктор
" Кречковський Володимир
" Лисенко Іван.

сот [illegible]

Список осіб з таборів.

до Тарнова

З Залізна Каліш

I Хор. Козаренко Петро
Пор. Косенко Михайло
" Козлів "
" Назаренко Іван
" Гончар (пр. з дивізії)

Хор Топор
" Кушніренко
Пор Іваніцький
" Веревянченко
Лукашевич.

6 дивізія Александрово.

Сотник Самсутін Петро
Поручн. Скопець
Хор Левака Микола
Хор Турок Михайло
Підпол. Олексіїв Віктор

1 Кулеметик Петроків

Сотн. Кириця Йосип
" Губа Никифор
Пор Юхимець Василь
" Неміровець Гриць
" Зінченко Іван

165

1) Кузьменко

2) Якубовський в Ланцуті

3) Кручешок

4) Кузьменок

5) Ланчук

6) Паньковецький

7) Паньковецьки

8) Мишкан

9) Зубченко.

Dow. 6-tej Armji
FRONTOWA STACJA KONTROLNA.

WAŻNE TYLKO DO PLACÓWEK!

L.: .....

Dnia ..... 1920. Opłata ..... mk.

Przepustka za linję demarkacyjną Nr. .....

P. ..... zamieszkał .....

w .....

ma prawo przejść poza linję demarkacyjną w kierunku na .....

.....

Ważne na dzień .....

L. 515—432. 7. V. 1920. 6000.

166

Сотник Поляків-Галайда До Пана Генерала ТЮТЮННИКА

9. Травня 1921 року

ч. 87

М. Тарнів

Наказ т. 2857

Вх. т. 153
11. V

Рапорт

Цього дню, згідно Вашого придпису

до міста Львів в разпорядження Підполк.

Кузьмінськаго відбув

Сотник Поляків-Галайда

167

Штабу 4 Київськ. Дивізії
Сотник Галанда Полаків
4. Квітня 1921 р.
ч. 01
м. Тарнів

Начальникові Партизано-Повстанчеськ. Штабу при Головній Ком. військ У.Н.Р.

Рапорт

Згідно приднису нач. шт. дивізії цього дня в Касне розпорядження прибув.

Сотник Галанда Полаків

Вх. ч. 139
11.V

2 Волинської дівізії
Поручник Гришко
18 червня 1921 р.
ч. 57

До Начальника Київської
Дівізії

Рапорт.

Генерал-Хорунжий Галкін, від'їзджаючи в Ваше розпорядження записав де-кілько старшин Волинської, за котрих докладав Вам, пане Генерале. В тому числі записаний був і я, але до сього часу не викликаний. Полковник Стефанів докладав Вам, пане Генерале, за мого брата Полковника Гришко, Запорізької дівізії. Я і мій брат бажаємо одержати які-небудь призначення в самому найблизчому часі

Поручник Гришко.

Штаба 10 бригади
4
Київської дивізії
Підполковник Пирогів
5 травня 1921 р.
728
м. Тарнів.

Начальникові Партізансько-повстанчестого Штабу при Г. К. В. У. Н. Р.

Рапорт

Згідно припису Комбрига 10 свого дто в Ваше розпорядження прибув.

Підполковник [signature]

Вх. ч. 146
11.V

Сот. Тищенко
5 стрілец. дівізії
11 червня 1921 року
ч. 10
м. Тарнів.

170

До П. Генерал Хорунжого
Тютюнника

Рапорт

Доношу, що цього числа прибув у Ваше
распорядження від сот. Шепеля

Додаток: лист

Сот. Тищенко

27

171

Ройов. 40 кур. 6 дів
Воєйко Левко
ч. 29
м. Тарнів.
[illegible] 1921 р.

Н-ку Штаба Повстанч. Війск
У.Н.Р.

Наказ ч 49

Рапорт.

Доношу що 15 липня цвого року я був командірован нач. дівіз. в м. Варшаву в Ліквідаційну Комісію до пана сотника Ващенко, котрий направив мене в Ваше роспоряд-дення.

Ройов. Л. Воєйко.

27

172

У.Н.Д.
Штаб Тилу
Армії
Ч. 188
19/VI 21 року
М. Тарнів

Начальникові штабу
при Г. К. В. У. Н. Д.

Наказ ч. 49

Дапорт

Доношу що цього числа
я убув до місця
праці

Сотник Шулаїв

Дивізійний Священник Генералу Тютюн-
4ої Київської Дивізії нику
„19" Червня 1921 р.
ч. 89
м. Тарнів

Доношу що цього числа
відбув в місце призначення.
прошу о видачі добових за 17, 18, 19 червня

Протоієрей М. Маршинський

Накарпуд

Д1

Бунчужний
Зелений Дмитро
21 стр. кур. 3 заводів

ч 5

18 червня 19[illegible]
м. Тарнів

Начальнику штабу командуючого повстанческих військ У. Н. Р.

Рапорт

Доношу що по власному бажанню з хорунжим Вітпівським прибув в Ваше распорядження.-

Бунчужний Зелений

Наказ ч 49

175

Сотник В. Фурман Сосюк
1-го Гайдамацького Кошового
Отамана Сірко
куріня
Низових Запорожських
Козаків
„17" червня 1921 р.
№ 1
м. Тарнів

Генералу
Тютюнику
Рапорт.

Свого члена прибув у Ваше распорядження, з Болгарії.

Сотник [signature]

Нак № 49

176

Сотник І. Фурман-Сосюк
1-го Гайдамацького Кошового
Отамана Сірко-
куріня
Низових Запоріжських
козаків
17 червня 1921 року
ч. 1
м. Тарнів

До нач. Генерала
Тютюнника

Наказ ч 49

Рапорт

Сього числа прибув у
ваше распорядження

Сотник І. Фурман Сосюк

177

Сотник
Желіхівський Микола
1-й Гайдамацький Кошовий
Отамана Сірка
куріня
Низових Запорожських
Козаків
17 червня 1921 р.
ч. 1
м. Тарнів

До Пана Генерала
Тютюнника

Рапорт

Сього числа прибув у
Ваше распорядження з
Болгарії

Сотник Желіхівський

Наказ ч 49

Д 1

178

Ур. М-ва Зак.
справ
Клавдії Дубівни

Пана Генерал-Хорунжого
Тютюнника

18 червня 1921 р.

Ч. 1.

Доводжу до Вашого пане Генерале відома, що 18/VI прибула в Ваше роспорядження й сьогодні ж відправляюсь по призначенню.

К. Дубівна

Наказ № 99

П.П.Ц.

Начальник IV відділу

18 Червня 1921 року

Генералу-Хорунжому

Т Ю Т Ю Н Н И К У

Р А П О Р Т

Сього числа прибув із службової командіровки і вступив в виконанне своїх обовьязків.-

Начальник Відділу:

180

Підполковник
Добротворський
6 Червня 1921 року
м. Торнів

Начальникові Партів.
Повст. Штабу

Рапорт

Цього числа відбув в службову командіровку до м. Львова

Підполковник Добротворський

Наказ 3 ч 49

181

Підполковник

Добротворський

18 Червня 1921 р.

м. Тарнів

Начальникові Повет.

Партіз. Штабу

Рапорт

Цього числа прибув із службової командіровки до м. Львова

Підпол. Добротворський

Наказ ч. 49

Ж 1

Урядовець
4-го
Київського кінного
полку
В.ФІЛІПОВСЬКИЙ

20 червня 1931 р.

ч. .

м. Тарнів.

До п. Генерала ТЮТЮННИКА.

Рапорт

Доношу, що сього числа прибув в Ваше розпоряджен-
ня.-

Урядовець Філіповський

Молодчей Старшина
19 стрілецького куріня
3ої дорізної Дівізії
Хорунжій Думанський

м. Тарнів

~~7 1~~
19/VI 21 р

Начальнику Штаба Порт.
Повстанческих військ УНР.

Рапорт

Доношу що цего числа
прибув в Воше роспоряжен-
ня від привлєна на повет-
ня, також зімною козак
тогоже куріня Іосип Слоба-
дянюк. В додаток персональна
посвітку за ч. 52 від 17го
червня приставляю

Хор. Думанський

184

Хорунжій
3го Кінного Полку
3ї Ясельної Дівізії
Кракiвського
219.
9 червня 1921 року

48 §17

Пану Генералу Тютюнникові.

Рапорт

Доношу що цього числа я з 2 старшинами 2ї Волинської Дівізії Швачком Євгеном і Урядовцем Войченком Антоном прибув і чекаю дальніщих распорядженнь.

Хорунжий Кракiвський

Додаток: посвідки на проїзд. 2. / за ч. 3721. і 3921.

185

Ч 15.-

9/5-921 р.

м.Тарнов.

Генералу ТЮТЮНИКУ.-

Р А П О Р Т.

Доношу що цього числа я прибув з м. Львіва згідно придпису Полковника Кузьмінського в Ваше роспорядженья.-

Урядовец Мандоловенко

186

Підхорунжий
Віктор
3 залізної стр. дивізії
ч. I
1921 року 20 червня

Начальнику головного штабу
Повстанчеських військ.

Рапорт.

Доношу до вашого відома що я підхор. Вікторів прибув з підхорунжим Кузьмським в Ваше розпорядження.

Підхорунжий Віктор
підхорунжий Кузьмський П.

Д1

187

Командіра
1 кулем. бригади
Сотник Кириця
18 червня 1921 р.
ч. 84.
м. Тарнів

Начальникові Штабу
Повстанських Військ У.Н.Р.

Наказ ч. 49

Рапорт

Доношу, що сього числа прибув в Ваше роспорядження, будучи надісланим з м. Львова за одержанням необхідних вказівок. Докладаю, що в Львові чекають мого приїзду троє старшин, прибувших зі мною

Сотник Кириця.

188

Вп. п. Генералу Тютюнникові

Наказ ч. 28 і 54

1

Рапорт

Доношу що сего числа прибув в Ваше розпорядження.

Чорний Василь
Чот.

Тарнів
3/V 921

ч. 1

Вл. ч. 1/9
11. V

189

Наказ 2

по Пп. Штабу

„ Серпня 1921 р.

(По Цівільному керув.)

§

Для об'єднання всіх росіян, проживаючих на Україні і для політичної організаційної праці серед них утворюю при ~~П.П.Ш.~~ Цівіл. керув. доручення мені Штабу Референтуру Меншостей.

§

Прибувшого в моє розпорядження

Головного Прокурора Ген. Хор Мошинського
~~призначаю~~ зарахувати на всі види за-
доволення ~~при~~ при Штабі з 10 Арії 1921 р.
Підстав Рапорт Ген. Хор Мошин Ч 9.

§

Прибувшого

180

К-р
1 зап. бріг.
19 Червня
ч. 18

Наказ ч 49.

Генералу Тютюнникові

Рапорт

Доношу, що в Ваше
розпорядження прибув

Полковник Мишанів

191

Підстаршина
4го
Київ'кого кін
полку
Микола Стахів'кий
1 травня 1921 р.
ч. 2
М. Тарнів

Начальнику Партізанс'ко-Повстанч.
штабу при Г. К. В. У. Н. Р.

Рапорт

Доношу, що ц'ого числа я відбув в службову командіровку до м. А'ліве в роспорядження полковника Кузьмінс'кого

підст. М. Стахів'кий

Наказ ч. 36 ЕЗ

192

Влас Хорущук
Степан Грищенко
З заліз. стр. дівізії
ч. 41.
12/VI 1921 р.
м. Тарнів

Начальнику Штаба
Головнокомандуючого
Парт. повст. війск
У. Н. Р.

Рапорт

Доношу що згідно
распорядження к-ра 3. стр.
дівізії цього числа при-
був в Ваше распоряд-
ження
Додаток персональне

Наказ № 49

посвідчення ч. 48.

Іван Харитин Гетьменко

Молодчий старшина
3-го Кінного полку
3-й Залізної
Дивізії
Пантюк

19 червня 1921 р.

Наказ ч. 49

Начальнику Штаба Партізанских Повстанческих військ У.Н.Р.

Рапорт

Доношу що цього числа прибув в Ваше распорядження. Додаю що документ виданний на мене і других стар

гнин находиться в дорученнім Вам
штабі, котрий передав пор. Селець-
кий, котрий уже виїхав

Пор Гнатюк

Юнак. Хорунжий
сп. юнацької школи
3 зал. стр. дівізії
Володимир Кулинський
Ч.
19/VI 21 р.
м. Тарнів

Начальнику штаба головного командуючого
партіз. повст. військ У.Н.Р.

Рапорт.

Доношу, що згідно распорядження
командіра 3 зал. стр. дівізії цего
числа я прибув в Ваше распорядження

Юнак Хорунжий Кулинський

Наказ № 49

195

Поручник
Міхайло Міхальський
17-го Червня 1920 р.
№ 11

До п. Генерала Бютютина

Рапорт.

Доношу, що цього числа я прібув в Ваше распорядження.

Поручник Міхальський

Наказ № 49

Штабу
6-ої сер. дів. ВІ
Сотник Самуїлів
18 червня 1920
ч. 24
м. Тарнів

Наказ ч. 49.

п. Начальнику Штабу
Повстанч. відділу
У.Н.Р.

Рапорт

Доношу, що цього
числа прибув в Ваше
розпорядження

Сотник Самуїлів

К-р. 2 сотні
47 стр. курінь.

пор. Скопець

18/червня 1921 р.

ч. 28
м. Тарнів.

Наказ ч 49.

п. Началанику Штаба
Повстанч. відділу Ч.Н.Р.

Рапорт.

Доношу що цього числа прибув в Ваше розпорядження

пор. Скопець

198

Парт.повстан.штабу
при Гол.Ком. військ

Сотник ВАЩЕНКО

5 " травня 1931 р.
" ч. 11.
м. Тарнів.

ПАНУ ГЕНЕРАЛУ ТЮТЮННИКУ

Р А П О Р Т .

Сього числа я повернувся з командіровки до м. Варшава.

С о т н и к Ващенко

Вх. ч. 144
11.V

Наказ ч. 218.32

199

У.Н.Р.
Штаб Шилу
Дармії
ч. 176
19/II 21 року
М. Тарнів

Начальникові Штабу
при головній команді
Війська У.Н.Р.

Рапорт

Доношу що сього числа
я прибув в Ваше
распорядження.

Сотник Шерхаїв.

200

Старшина
4го Кінного Київського
полку
16/5 - 21 року
м. Тарнів

Генералові Тютюнни

Рапорт

Доношу, що я
сього числа, прибув з
бойчужним Статусом
в Ваше розпорядження

Сотник Дуткевич

Наказ 38 §4
Пр. Нач. Штабу
Підпол. [illegible]

201

Штаба
Парт. повст. військ
Ц. Н. Р.
При Головн. К-ді
Сот. Смутницький
13 Травня 1921
Ч 36.

До Пана Генерала
Тютюнника

Рапорт

Сього числа відїзжаю
в службову командировку до
м. Александрів

Сотн. Смутницький

Канц. Ч. 3883

202

Сотн. Тищенко Начальнику Штабу

ч. 14

16 Червня 1921 р.

м. Тарнів.

Наказ

Д1

Рапорт

Доношу, що я сього числа разом з поіменованими на звороті цього Старшинами відбув, про що прошу повідомити К-рів частин.

Сотник Тищенко

Спис.

1. Сотник Тищенко 10. хор Швачко.
2. " Фрича
3. хор. Ковбасюк
4. -"- Ворона Сотн. Тищенко
5. -"- Павлик
6. -"- Кошар
7. пор. Ярошук
8. Ур. Войченко
9. хор Круковецкий

203

Поручник Лешків

Головн. Повст. Штабу

військ У.Н.Р.

12 Червня 1924

Тарнів.

Начальнику Штаба

Рапорт

Доношу, що, згідно

данним мені вказів

кам, я цього числа

відбув

Поручник Лешков

Молодш Стар
30 кур 10 пішбрг.
Хор. Мовчан.
Червня 14 го 1921 р.
Ч. 35
М. Торна.

Наказ

Начальнику Штаб г. Плотниця

Рапорт.

Згідно розпорядження г. Житомира 31 і
Козаки „Евграфій Гена, Степан Щербак, і
Олекса Кучер" прибули в Ваше розпоряд-
ження. Посвідчення під ч. 1659, 1666, 1665, 1660.

Хор. Мовчан.

204

205

Молодш. Стар.
30-го Кур. 10-го п. бр.
Хор. Мовчан
3 рвня 1[illegible]
Ч. 3
м. Горлів

Начальнику шт. г. Тютюнника

Рапорт

Згідно розпорядження Вашого я і Козаки „Євграфій Ченц Степан Щербак і Олекса Кучер відбули до м. Львів цього числа.

Хор. Мовчан

206

Хорунжий
II
Стрілецької бригади
Запорізького
[illegible]
[illegible]
Ясинчук
4 червня 1921 року
[illegible]
[illegible]

Начальнику Головного Пов-
лтанчеського штабу військ У.Н.Р.

Рапорт

Згідно наказу Начальника штаба дивізії я цього числа прибув в Ваше розпорядження

Хорунжий Ясинчук

207

Корунж. Лишенко

ч. 10

16 червня 1921 р.

м. Тарнів

Генералу Тютюннику

Рапорт

Цього числа згідно вашому наказу відбув до м. Львова.

Кор. Лишенко

Д1

208

Штабу
1-ої Запорожської дивізії
Сотник Мамонтів
Червня 16-го дня 1941 р.
ч. 43
м. Тарнів

Начальнику Повстанчеського Партизанського штабу військ У.Н.Р.

Рапорт

Доношу, що згідно Вашого наказу, цього числа відбув на Україну

Сотник Мам

209

Командир
38 курсу
Вестр. бригаду
17 Червня 1921 р.
Ч 24

Наказ Ч 49

Генералу Тютюнику

Рапорт

Доношу, що в Вашім
распорядженні курсів.

Сотник Шейнт.

Хорунжий
Ївра Вішнівський
3ої залізної стрілецької
дівізії.
Ч. 18
18го червня 1921
м. Тарнів

Наказ 749.

Ласку штабу К-го повстанчеських військ У. Н. Р.

Рапорт.

Згідно распорядженя К-ра 3ої зам. стрілецької дівізії прибув в Ваше распорядженя додаток персональне посвідченя, Ч. 47.

Хорунжий Вішнівський.

Хорунжий
3. Залізної дівізії
Кузь Микола
18 червня 1921 р.
ч. 21

Наказ ч. 49.

Начальнику Штабу повета
Сільських військ У.Н.Р.

Рапорт

Доношу що згідно розпорядження Начальника 3-ї Залізної дівізії я цього числа прибув в Ваше розпорядження.

Додаток: Персональне посвідчення під ч. 46.

Хорунжий Кузь

212

Писар
Товкач Петро
„16" Червня 1921 р.
7
м. Тарнів

П. Генералу Тютюнни-
ку.

Рапорт

Доношу, що цього числа
відбув до м. Львова, згідно
Вашого наказу.

Писар [illegible]

213

Наказ 2834

Рег. п. Генералу Тютюнникові

Рапорт

Доношу що сего числа відбув в поїздку

Гарнів

6/V 921

22 час.

Чорний Вас[illegible]

7.2

Вх. 7.150

11.V

214

Рекомендую сотн.
Леонтьева, Татарина
из Крыма

[illegible]

7/IV

1-му [illegible] Дорогобужскому

Виктор Викторович

Савинков

Штаб 44 дівіз. Житомир
Ч-р Дів. Дубовий обр.
К-сар Кручинський Михайло
Начштаб Кассіор.
I Богунська бр. Божко
Полки 387, 388, 389.
Кавдіозіон. Петренко
2 тарощ. бригада
3 Новоград Северська
389 полк в Ізяславі

1000
1500
200

2700

Штаб 44 дівізії Житомір.
Ко-р Дів Дубовой оф.
К-сор Кручинскій Михайло
Нач Штаба Кассіор.
1 Пошск. бр. Пожско
полки 387, 388, 389.
Кавдівізіон Петренко кр. оф.
2 таращанская бр.
3 Новоград. Северская.
389 полк стоїть в
Ізяславі.

Село Мікіміно

Особий відділ I відділу Північної Кордонної Охорони Київської військової Округи

Ізяслав Восиком

Петровський

Політрук

Романенко.

Збірка Збр. В

Збірка В

В рай

217

Село Мікіміло
Особ. відділ I відділ
Північної Кордонної
Охорони Київ. військ.
Округи.
Ізяслав Восики
Петровски
Пілігрук
Романенко
Имая в Ізяславі
була мобілізація УПТ
Оф. до 40 р. — але
недужию.

Шепетовка от.
Грекус.
Козатин 141 етап

12 Советская Дівізія

Штаб Дівізії м. Проскуров

Командір Дів. Ревва убитий

місяць тому назав біля

вапнярки повстанцями

зараз Ком. Дівіз. т. Некра-

сов.

Штаб 35 бригади ст. Шепетовка

В бригаде 194, 195, 196 батальо

Штаб 195 баталіона с. Перерос-

лов.

Ком. 195 бат. Белевский ах. р. Ор.

Ком. I роти Кривошеев

Ком. 2 роти Цветков

В роте 3 млад. офицера
При ротах Політруки
При взводах особ. отдели
Кормление: видают на
руки сухія овощи.

219

18/IV 21 р.

Пане Зеленкевіч!

Розбалакавшись з недавно прибув=
шім на Запорітте сотником
Дишлевим я узнав що ви живі і
зараз у Львові. Довгенько ви
були в „командіровці". Певно і за=
були про Богунівців. Ох мало
нас зісталося старих мало.
Але помаленьку збираємось
до купи до свого рідного гніз=
да. Має скоро приїхати
Махонько. А як підемо
на Вкраїну то певно і всі
сберутся. Пришкандибає
Цілюрік, приплететься
Вася Харченко і знову
будемо помаленько працюва=

ти на карість Запорітту
Чі не пріхали ви до нас, до
Богунівського куріня? Ви ж
старий богунівець навіть
старійший. Справді плюньте
на все та прїттайте до
нас. Мальцов до нас не
касається у другої бригаді,
шкодить вам не буде, і вза=
галі ви до нього ні якого
„касательства" не будете
мати. Батанне коман=
діра куріня і усіх старшин
зібрати Богунівців які ро=
зійшлися по всіх частинам
армії і потроху ми сбера=
ємо. Курінь наш не дивля=

місь на четвертий рік існування сохранив свою назву і не разу не зганьбив імені Богуна. Я маю до вас невелике прохання. У Львові певно можна здобути портрет полковника Богуна. Виберіть кращий та пришліть, це потрібно для того щоб намалювати великий портрет для куріня. Скільки буде це стоїти я з подякою поверну. Подумайте, згадайте старі часи, Київ, Полтаву, Ромодан Харків, Олександрівськ і пришліть скоріше до нас Поки що кінець листа

по адресу: „Wadowice. Tabor internowanych Zaporożsca dziwisia 3 brigada Boguniwsci batalion. Barac № 13. ppr Tarnawscomu.

Пішіть те я чекатему в найблизчому часі

Поважаючий Вас

Хорунжий А. Тарнавський

221

m. Tarnów.

ul. Lwówska № 24b

w. p. Kapitanu Stupnyckomu

передати хорунжому Зеленкевичу.

Справа III

Відділ Організаційний

Діло ч 3

Партізансько-повстанчеського Штабу
Персональні листування про прибуття і вибуття
осіб

На 1921 рік

4 Червня 1921 р. 25 Львів.

До п. Генерала Тютюнника

Доклад.

1) Сьогодня пор. Ковалевський мені сказав що в нього має бути Тімченко з величезними протекціями французів для того щоб відправити його до Київа для якоїсь ~~справи~~ праці. Ковалевський уважає що прийдеться його послати до Київа, але необхідно зараз же послати нашого чоловіка, щоб за ним прослідкував, чи обезвредив... Тімченко буде тут затриманий декілька днів. Він мабуть іде від французів для розвідки а може і для инших цілей. Тімченко говорив з Галайдою. Між иншим Тімченко сказав, що Заярний працює з Мензуренком і навіть обіцяв Галайді передати рапорт до нашу. Прошу вказівок відносно Тімченко

2) Прикладаю копію Телеграми о тому що большовики відкрили нашу організацію і мабуть через те, що допоміг цьому Бистрицький. Вживу заходів, аби його обезвредити, або ліквідувати.

3) Надсилаю Вам п. Хімічуна, котрий належить до Шарородської організації, котру було захотіли Савінковці і вже везли цього

пала до Варшави Савеньнову, але тут ми їх перехопили. З початку п. Хименчук говорив нам як Савеньновець, а потім зізнався що він українець і що їх опутали Савеньновці. Необхідно всеж таки його повірити - він служив в 3 дивізії і поки що особливих організаційних завдань я гадав би не давати. Необхідно цю організацію перевірити на місті а тому необхідно надійного чоловіка надіслати до цієї організації в найкоротшому часу.

4) Відносно надсилки на Україну Літератури доклад надішлю, але до цього докладаю що досі майже ми і надсилали Літературу, бо ті кому Вона давалась для відправки, залишалась в великій більшості тут в Эвідуації II. От і тепер п. Романченко досить велику кількість літератури понесла до Козятина і Києва, а дід остатів. До Жмеринки Летичева надсилаємо взагалі всіма хто відправляється від нас.

5) Пістолей поляки абсолютно не дають.

6) Список старшин передано Ковалевському.

Підпоміж Кузьминович

Підп. Кузьм...
від Г. М.

1) про Шпичака
2) про подвох прогулюючих
Ч. 6

224

Зразок

Підполковнику Кузьмінському.

1) Тимченко є злочинець і його необхідно раз на завше обезвредить, щоби не мішав наші праці. Цю мою думку і прохання передайте пор. Ковалевському.

2) Передайте пор. Ковалевському моє категоричне прохання раз на завше установить порядок що на Україну пропускаються люде і література тілько через нас. А із цього витікає, що всякі Бистріцькі, Тимченки, Волинці і инші провокатори і аферісти, хоч би вони мали протекцію і дозвіл від самого Велезевула, мусять бути позбавлені можливо усіх віл не проводить працю і жить в Польщі. В иншім разі не можна ручаться за те, що організація не буде спровоцірована. Савінков робить на Україні проти нас і про це я пишу рапорт Головному Отаманові.

3) Полковник Отмарштейн їде до Львова і має виробить проєкти організації повстанчої централі і її відносин до експозитури Ген. Штабу Польського. Допоможіть йому в

в його праці. З ним їде підп. Добротворський.

4) Квартірєром висилаю і взагалі справу перевозки і улаштовання штабу висилаю Павла Ступніцького. Допоможіть йому людьми які маються у Вас.

5) Наш доклад про реорганізацію штабу по чотирьом галузям: I) Військове керування, II політичне, III економічне і IV транспорту, прийнятий і до Львова уже переїде повна централя повстання і все що до праці на Україні буде зосередковано в моїх руках.

[signature]

5/VI 21 року.

Високоповажний п. Генерале.

Прошу вибачити пане генерале, що я звертаюся до Вас приватно і безпосередньо: по першу ще є не офіційний доклад, бо він є не опрацьований достаточно і я хочу просити Вас, аби Ви мені дали „приватну" критику і оцінку, бо другого авторитетного більше нема нікого, а по друге це є мої особисті персональні міркування, які не мають за собою нічого „другого." –

До приїзду п. Отмарштейна, я ніяких проектів, що до „Оперативної" справи проектів не обмірковував, щоб не образити компітентного його вуха, а лише намітив де-які точки що до справи організаційної", але побічно торкнутись лише постілки, поскільки я собі уявляю поділ цеї праці оперативно – а – організаційного реферативів, які в майбутньому розділяться на I орг. і II опер. Управи Ставки (не штабу).

Я перше покажу схематично, а тоді буду пояснювати:

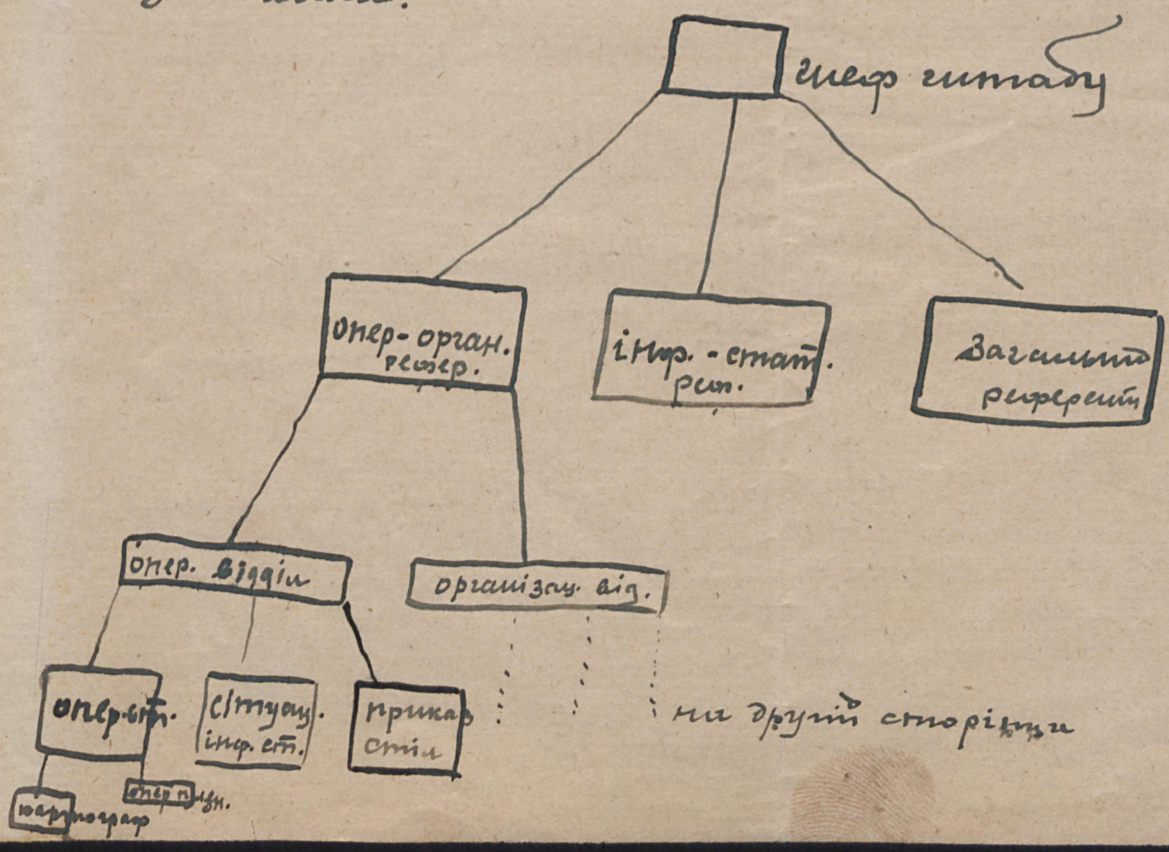

Організ. відділ

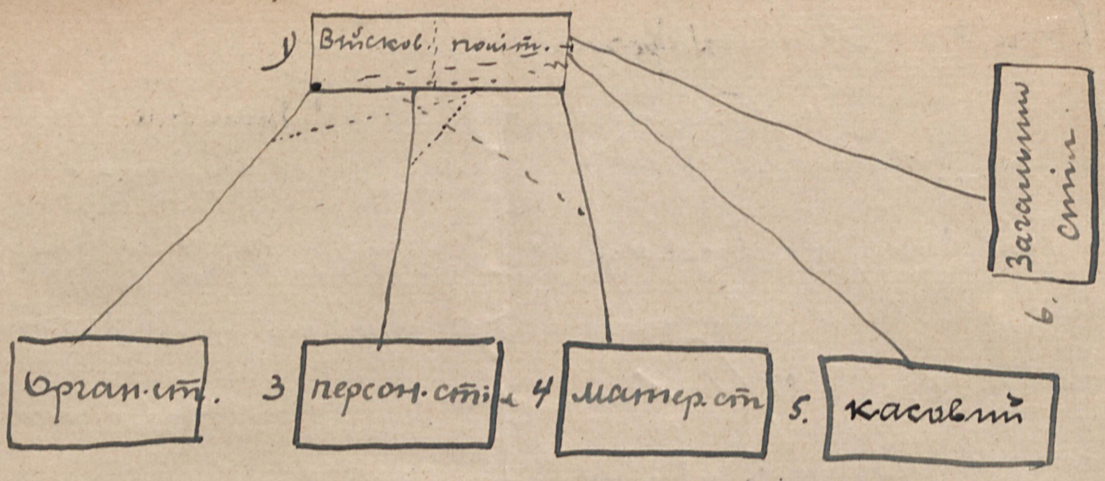

1) Праця організаційного відділу поділяється на військово-організ. і політ. організ.

а) Військово-орг. справи військ. орг. характеру.

в) Політ.-орг. = пропаганда і відготовка відповідної політ. ситуації на Україні да паралельно військ. політ. організ. яко домагаючи повстанчим штабам

2) Стіл організац. = і є обіймаюч. а. і в в орг. відноси. контрпункти, штаби, звязки і т. ї

3) Стіл персональний: а) Списки поділяємо на старш. і козачі

в) діла розвідчиків загальні з одмітками (послугов.). с) Евіденц. картки для осіб відправл. на розвід. працю і окремо на організаційну.

d) Загальна книга відправляємих е.) Загально реєстр прибуваючих

g) Вишуківання способу доставки осіб із таборів та взагалі серед еміграції

4.) Стіл матеріальний а.) Теоретічний разрахунок потрібних і ігнорування на учот для цього існуючих річей: одягу, зброї і харчів.

б.) Вишуківання засобів, добуття і засобів доставки цих річей

в) Організація відп. центр. пунктів для складів, як на терені польщі так і на Україні

г.) і окрема справа з Кооперацією (x)

Хоча цьому я особливого значіння не надаю.

5.) Стіл касовий 1.) Грошові операції текущі
2.) Грошові опер. будучі: бюджети
3.) Ревізія книг та рахунків.

Примітка: На стіл касовий покладається також комбінації по збільшенню зазначеного бюджету фіжними засобами: біржа і др.

6.) Стіл загальний: біжучи операції: Паспортова справа, переодягання, зброя для відбуваючих., хімія: ріжні яди. і т. ї.

Про цей доклад я вже балакав з пор. Ковалевським і він змін ніяких не дав, майже погодився. Я обстоював, аби організац. відділ був обсажений виключно Українськими старшинами -; ковал. спершу хотів, аби на кожному столі було 2: один польський, один Український, а опісля погодився, що в орг. відділі буде лише один: в персональному столі, бо він каже, що тоді буде полегшана справа добуття людей. З останньої позиції збити ніяк не вдалося.

Сегодні має приїхати Фльорик із Варшави і привезе дозвіл офіційний на переїзд штабу до Львова Ковалевський просив, аби скорше приїзжали квартирьєри: для канцелярії вже кімнати скоро будуть звільнені.

Що до осіб яки будуть вести справу касову, то Ковальский просив передати Вам, аби як найскорше була намічена така людина, бо тут треба не тільки чисти руки та уміння вести книжки, а уміння комбінування розумного, щоб

збільшувати асігновані гроші. Я абсолютно нікого не рекомендую – бо це вже велика відповідальність, але скажу, що я знаю з гарного боку: (яко ділового) в 11 бригаді поручника Ільвіцького. Він був в останні часи господарем Якут., а тепер здається комендантом штабу 11 бригади. Я зі ним разом працював в кооперативі. В кожному разі для справи ревізійної, то він цілком би підійшов, бо в ревізійному відношенні орган. відділові будуть підлягати всі грошові справи пункти і др.

Що до організації політичної на Україні, то я абсолютно нічого не можу сказати: ця справа настільки сложна, що я до вибору особи нічого не можу сказати, бо по перше не цілком поділяю погляду що до ґрунті усі організації, бо я сторонник, або військової організації (парт), або національний.

Після Вашого відїзду відношення Ковалевського зовсім змінились і коли не зіпсуються вони ким небудь другим, то можно буде працювати.

Всі люди яки прибули до 4/VI (ост. парт. 6 г.) = відправлені. З Дубенського пункту повідомлення що вже перетнув ще не одержав.

Дістав я у Ковалевського в останній час 30 цигарок: „действіє" проз 2 год. і склянок 8. = через 6 годин. Жалко що мало. Вживу всіх заходів, аби збільшити.

Сотник Галанцевич

4/VI 921 р.

Тільки що ~~до~~ я їздив з пор. Ковалевським і дивився нове помешкання – 4 кімнати в центрі – трохи неудобно в справі конспірації, для праці добре

Галанцевич

на Травня.

Організаційний звіт.

4

Правобережна Україна

Північна група. Організація селян провадиться досить інтенсивно. В районі групи маються ~~от~~ слідуючі організації 1, Всеукраїнський Повст. Комітет, Повстанський Комит. в районі Казятина, якому доручена організація 9 району Комітет Повст. Волині і Поділля, Крім того в кожний район II групи послані організатори а в де які і н-ки районів.

~~Прибувші~~ на місця організатори і зв'язкові доносять про самодіяльність населення.

Послані ~~Старшини~~ для служби в частинах Червоної армії з метою в її рядах посіяти смуту і з'організувати ворожі комуністам елементи, ~~про~~ Наслідки їх праці є в Київі, в одній із дійових дивізій яка розгортована в районі Проскурова.

Організація в Червоній міліції ~~на Поділлі~~ помагає нашим агентам при переходах через ріжні пункти Штабом дані вказівки організаторам і Комітетам як виявити повсемістно міліцію в повстанські організації. Повторимо ~~в цього~~ прохід праці Середміліції ~~приводу~~ поки немає

Маються зв'язки з організаціями залізничників, Київа, Фастова Казятина, ~~Одеси~~, Катеринослава, ~~Полтави (южная)~~ Кременчуга ~~а також~~ получить вказівки ~~в штабі організатор~~ ~~Ст. Бахмач~~.

~~В свою чергу~~ Залізничника працюють разом з ~~залізничними~~ телеграфістами.

~~В районах~~ В кожнім районі штаб має певні звязкові пункти і своїх людей, яких в потрібним випадку посланний штабом може знайти, по указанні адресі. ~~(Взагалі організація в II групі іде найкраще)~~.

Південна група. Про ~~працю~~ організації населення на півдні відомості штабом одержуються дуже тугo. Всім висланним в районі групи старшинам наказується звязатись з Ген. Гулим.

Штабом посланний організатор 4 району дано уповноваження Заболотному (5 район) посланні вказівки через залізничників в Одессу. При чому всім централізуватись на Ген. Гулого.

З штабом

Ніяких відомостів в штабі від Ген. Гулого з дня відїзду немає.

За відомостями на Південь штабом посланний

спеціально старшина.

Лівобережна Україна

III Група. Передано Уповноваження Н-кові групи. І нач-кові ~~твст. Левченко на~~ 14 району. Маються Зв'язки через Всеукр. К-т з ком. групи і безпосередній з Н-ком 14 району. На Полтавщині так-же почувається активність і самодіяльність населення. Єсть проти большевицькі організації які з'організовані по ініціативі окремих осіб на містах. Через парт. Левченко з ними налагоджується зв'язок.

IV Група. З заснованими повстанськими організаціями в Катеринославі маються Зв'язки. Дані вказівки як проводить організацію на всьому районі. ~~Через повст. організ. Передати наказ Партіз. Отам брові.~~

V Група. Послати розвідчики і організатори. Відомостей від них пока не одержано.

~~Висновок. Праця по організації при тих мізерних засобах як в грошовім відношенню так в відношенню постачи людей проваджується~~

Організація ~~повстанських~~ селян на шерені України для боротьби з большовиками проваджується ~~дуже~~ успішно приймаючі на увагу мізерні засоби і труднощі які ставлять поляки при требовані людей з таборів.

Самодіяльність населення і організації на містах дають значну ~~допомогу~~ поміщують працю виставлять пробою ~~Шробові як в сам~~ людей.

Най краще стоїть справа організації в II групі де в ~~рай~~ кождім районі є повіт організації і звязкові пункти за II групою іде III група ~~де насел~~ з відомостів одержаних від Лещенко повіт організації маються в районі всіх значних міст. З ~~призначенням~~ організованим центром ~~Кра~~ групи є надія всі організації звязати і дати їм отноманітний характер.

~~Гірше стоїть справа в I IV~~ В IV групі справа з прибуттям представника ~~від~~ із Кошерницкова налагодилась.

Гірше стоїть справа орг. в I і V груп.

В I групі через ~~бездіяльність~~ відсутність центра і Ком. групи

230

Доп. курси.

27 тр. Львів?

г) Перефразовано „Свідоцтво"

ч) Про работу

Тайно. 231

27 травня 1921 р.
Львів.

До п. Генерала Тютюника.

4

Доклад.

1) Просят Вас поляки обовязково прибути до Львіва на Неділю 29/V для обговорювання і вирішення цілої низки принціпових питань. За працю ніби то беруться дуже энергійно...?

2) Одно з головних питань висовується — це переформування нашої Эвіденції і переїзд Вам до Львова.

Переформування Эвіденції полягає в тому що Вона поширюється значно в 4 відділи і на чолі відділів Загального і Эвіденційного стають польські старшини, а наші їм підлягають. Поки що організаційний і оперативно інформаційний остаються за нами під контролем мабуть самого Ковалевського.

З переходом до нової організації нас цілком обмежують в своїх справах, себто від них нічого не може бути укрито.

3) З висилкою старшин справа остається так цих 30 на яких я держав список будем витягувати з Таборів. Других 30 старшин необхідно як найскорше вибра

вибрати щоб в найближчому часі відкрити школу розвідчих старшин. і третє це 40 людей, можуть бути старшини – підстаршини – козаки та жінки, призначаючи для постійних курьєрів з районами і групами. Ці люди повинні бути смишлені – толкові, ловкі, та чесні – відповідні звязкової службі на ворожому терені. ~~Списки~~ Вибір їх я гадав би теж зробити через Нач. Ген. Штабу.

На мою думку для приспорення вибору як розвідчих старшин, так і звязкових необхідно перевести через спеціального курьєра до Начальників дівізій.

Списки як на перших так і на других з зазначенням якої частини і м. табору необхідно надіслати сюди як найскорше.

4) Цілком довірочно. Ковальський сказав що Начальн. Довуд. має кілька проєктів ліквідації наших таборів. Між иншими єсть і такий – щоб з нашої армії сформувати кілька піших і одну кінну дівізію „козачих" ~~на~~ і ввести їх в склад польської армії. Службу цієї дівізії будуть нести на кордоні – Сев. Рос. і України, а далі бунт. Желіховський та инш. „ – На мою думку це самий підходящий проєкт. –

Видно що поляки чимись трохи схвильовані в Наші справі і хочуть ніби то як найбільш приятельські поставитись до нас.

Підпол. Кузьмінський

Dot. M.
Tage 3 ...?
5/VI 2 ?

232

п. Генералу Тютюнику

Орган В.

Мордановичу

Доклад

Згідно Вашого наказу я в перших числах квітня мав вирушить на терен Північної Групи з відділом сот. Карою, котрий був призначений командуючим Північною Повстанчеською Групою. Недочиковавши прибуття зі Львова сот. Карою я 8 квітня вирушив на Україну. Завдяки складнішим обставинам надані Вами мені директиви були зруйновані і я мусив в справі організації створити свій плян, пристосовуючи його до загального методу організації повстання. Я вирушив з метою створити в середній полосі Групи ½ Житомир, Бердичев, Козатін, Вінниця ½ звязкових пунктів, а також для надання інформації і директив уже істнуючім організаціям. У місцевих діячів в Острозі я отримав адреси певних людей і вперше виїхав в Житомир, де звернувся до Хорунжого Кулеметної Дівізії Меуша, котрий мав звязки з повітом і уже до мого приїзду вів організацію на селах. Хорунжий Меуш познайомив мене з поручником Долінкевичем, котрий працює в Губерніяльному Воєнкоматі. Поручнику Долінкевичу я дав завдання зборати ріжні матеріяли, відомості і большевицьку

для штаба Групи. В Житомирі в Воєнно-маті, в штабі 44 Дівізії працює багато старшин котріх я в майбутньому мало на увазі використати. Із Житомира я мав нагоду виїхати потягом до Бердичева, де мені не вдалось нічого зробити, завдяки тому що там було заарештовано і вивезено до Росії гімназіста 8 кляси Бердичевської гімназії Корецького, який стояв на чолі організації. З Бердичева я відправився в Корованецьку Цукроварню (25 верст від Бердичева) де мені пощастилось здибатись з п. Цибенко відомим організатором повстання в 1919-20 році на Волині. На цукроварні я залишив почти половину взятої мною літератури, з проханням розповсюдити на Київщині. Пан Цебенко веде організацію бойового відділу з метою в відповідний мент виступити. В його распоряжені мається 2 кулемета Максима і 50 рушниць, - бракує набоїв. Із Корованецької цукроварні я на фірі виїхав до Вінниці. Інформації і директиви дав п. Мельниченко (повіт. Народня Управа).

Перед відправкою на Україну 7 квітня в районі Прауловщини я викинув озброєний відділ на чолі з сотником Петром Стахівим (псевдонім Могила) в кількости 10 чоловік. Уже в останній час я мав відомости що цей відділ в перших числах травня був в районі Старо-Константинівка.

21 Квітня я вперше повернувся з України до Острога де здибав п. Тімченка. Отримавші відомості що він приїхав із Тарно

нова, я звернувся до нього, маючи на увазі одержать деякі інформації. Він мені зауважив що жадніх інформацій він мені дати не може зараз і що згідно Вашого наказу він має мені передати від Вас деякі розпорядження на терені України. Далі п. Тімченко мені зауважив що одержав від Вас повноваження на організацію Північної групи, про що я чув і від деяких місцевих Українських діячів. Цей факт мене страшно здивував, через те що я вважаючи на попередні наші стосунки, працювати з ним як з Комгрупи не зможу. Мені нічого не залишалось робити, як опять вирушити на Україну для продовження начатої мною роботи. Двадцять сімого квітня я з селянами села Косвкова Ізяславського повіту вирушив з метою пробратись до Козятина. Це мені дуже легко удалось і уже 1 травня я був в Козятині де звернувся до пана Бойка. Після розмов з ним я зрозумів що мені далі так працювати не можна, а треба вернутись до Вас для одержання директив відносно утворення Центра Північної групи. Пробувши на Козятині до 4 травня я вирушив назад до Острога. Під Ізяславом мене було заарештовано вмісті з селянами Красноарм. 389 совет. полка, але удалось утікти. В Острог я прибув 9 травня і

завдяки останім переживанням я почув себе остаточно хворим. Тімченка опять я застав в Острозі. Він мені зауважив що має від Вас директиви що до дальшої роботи, чекає грошей і має вирушити на Україну. До того приїздив в Острог Мінзаренко, котрий якоби являється репрезентантом Групи у Львові. Після цього я через місцевіх людей виявив що Тімченко розпочинає черезову авантюру.

Вбачаючи це все я поринув виїхав до Вас за одержанням директив і докладу.

Хор. Зафіт

5/VI – 921 р.

м. Тарнів

Наказ

Партізанським Військам У.Н.Р.

Ч. 1.

Організаційний

§1.

На всій теріторії України істнують два типа організацій, борющихся за визволення батьківщини від Московських окупантів:

1) Партізанські відділи, які весь час активно борятся з ворогом і терорізують його і

2) Повстанчеські організації, які тим часом заховуються пасивно, організовуються для Всенародного Повстаня (посполите рушення) і чекають про мент піднятття Повстання Наказу.

§2

Партізанські відділи рахуються як частина Війська Укр. Н. Р. Не звязують себе з яким би то небуло районом теріторіально. Для захоплення склепів зброї, нападів на більші міста і гарнізони Партізанські відділи об'єднуються по наказу Командуючого групою і після виконання завдання росходяться по ріжним районам.

§3

Для більш успішного провадження організ. Всенародного Повстання і борьби з ворогом вся теріторія України поділяється ~~на~~ теротеріально на пять ~~груп~~ Партізансько-Повстанчеських Груп: I Група правобережжя включає теріторію обмежену лініями: на південь Чорне Море, на ~~Схід~~ по р. Дніпро до Черкас включно на північ від м. Черкаси через Шполу — Ново-Архангельськ до Ямполя, на захід по р. Дністер до Чорного Моря.

II Група правобережжя — на південь північна границя I групи, на захід — від м. Ямполя по Дністру ~~до Збруча~~ ~~на Збруч на північ до Острога~~ На північ — північна границя України до Дніпра. ~~через Корець — Озеряни до Речіци~~, на Схід від ~~Речіци~~ пів. границі України по Дніпру до Черкас.

III Група — на захід від ~~м. Речіци~~ північної границі України по Дніпру до Кременчуга, на південь — від Кременчуга до Константинограда, на північ — ~~від Речіци через Новоград Сєвєрський~~ північна границя України до Львова, на ~~захід~~ Схід від

Львова до Константинограда

IV. Група: лівобер. на південь — Азовське море на захід — від Кременчуга по Дніпру до Чорного моря на північ — від Кременчуга через Кобеляки — Константиноград до ~~Тара-сова~~ до на схід від ~~Старобельська~~ границі України, на схід — ~~від Тарасова до Таганрога~~ Східна границі України по північні

V. Група: лівобер. на північ — від Львова ~~через~~ ~~Стар~~ ~~Закол~~ границі України до ~~Ліски~~ східної на Схід від м. Ліски ~~до~~ по східній границі України Тарасова, на південь від Тарасова до Константинограда і на захід від Константинограда до Львова.

Групи в свою чергу поділяються на райони при чому: в склад I групи входять райони від 1 до 5 включно в склад II групи від 6 до 10 включно, в III групу — від 11 до 15 включно, в IV групу від 15 до 19 включно в V групу від 20 до 22 включно.

§ 3.

Всі партизанські відділи і повстанчеські організації на терені групи підлягають своїм командірам груп, які одержують накази від Головного Отамана Військ У.Н.Р. через Партизансько-повстанчеський Штаб при Головній Команді Військ У.Н.Р.

§ 5.

Строго розділяючи себе від повстанчеських організацій, які готовяться до Всенародного ~~Ополчення~~ повстання, Партизанські відділи формуються і поповнюються: селянами, які на подозрінню большовиків і не можуть спокійно працювати в організації на місці, із Старшин і козаків Армії У.Н.Р. які залишились від Армії при переході її за Збруч, ~~Дезертирами~~ перебіжчиками Червоної Армії і інші.

Партизанські відділи мусять бути дуже подвіжні, без лишніх обозів. Рухомість відділу в день до 70-80 верст.

Короткі короткі

Наказ Ч. 1.

Партізанським відділам ~~[illegible]~~ на Україні

А. Організаційний

1). Загальна ситуація:

Большовицьк-окупаційне військо на Україні, завдяки інтенсивної праці партізан, а також організованности селян — роспадається. Поширюється з кожним днем дезерція, що заставляє комуністів комплектовать окупаційні Армії элементом ~~російським~~ міжнародним (Китайці, Латиші, Горці, Велікорси і ріж.)

В звязку з готовящимуся всенародньому повстанню в деяких частинах уже запонувала паніка і при першому рухові повстанців 60% армій большовицьких будуть небоєздатні.

2.) Загальне завдання:

Партізанські відділи мусять не переставать інтенсивно працювать ~~в своїх~~ по знищеню ворожих відділів і торбувать ворога нальотами на містечка і міста за весь час організації Всенароднього Повстання.

Комплектуються із селян, які своєю працею навели подозріння большовиків і не можуть працювать по організації на селах, бувшими козаками і старшинами Армії У.Н.Р., які залишились при переході Армії за Збруч, дезертирами із Червоної Армії і взагалі тим элементом, який не може бути на місці і прислідується окупантами.

Начальники Пор. відділів допомагають в організації повстанців на селах. Відбита у ворога зброя і инші військові майно ~~у во~~, яке лишне для складу отряду ~~[illegible]~~ передається Н-кам Повстанчеським районів на місцях, Н. в якому розі не підбуровать повстанців до окремих виступів, бо для цього буде даний окремий наказ.

~~[illegible]~~

3. Частичне завдання: Партізанські відділи мусять бути ~~формов~~ ~~високо нр.~~ строго дисциплінованi, з єдиною волею Начальника.

Спосібність пересування відділів мусить бути як найбільша, а тому заранії звільнитися від лишніх обозів. Партізанські відділи не мусять бути тиротеріальний, і тому повинні бути готовий в кожну хвилю по наказу перекинутися в новий район хотіть би за декілька сот верст.

Б. Операційний

Партізанські відділи являються окремими від Повстанчеських організацій боєвими одиницями, як частини регулярної Армії У.Н.Р. і повинні точно ~~[illegible]~~ і непохитно виконувать всі завдання зверху.

З приводу предбачаючих в скорому часі серйозних операцій для вигнання окупантів з України — Наказується:

§1

~~Партизанським відділам оперуючим в районі повст.~~

До засновання на терені України Штабів Груп Партизанські відділи тримаючи між собою тісний зв'язок і кордінуючи свої операції одержують вказівки безпосередньо ~~від Головного~~ Штабу Партиз. Повст. Військ при Нач. Ком. Військ У.Н.Р. З менту засновання Штабів Груп негайно ввійти в підлеглість Командірів Груп і від них одержувати оперативні завдання, які будуть передаватися Штабом Партиз. Повст. Військ. Через Штаби Груп тримати зв'язок з Гол. Штабом.

В виконанню вищезазначеного ~~негайно~~ парт. ~~повст.~~ відділам оперуючим в районі Херсонської і Катеринославської губерні (до Дніпра) ввійти в підлеглість Командуючого I ~~повст.~~ групой Гол. Хор. Гулого-Гуленко.

§2

Оперуючим в районі Київської, Подольської і Волинської губерні ввійти в підлеглість Командуючого II групой Підполковникові Мордалевичу.

§3.

Оперуючим в районі Полтавської і Чернигівської губ. ввійти в підлеглість Командуючого III групой Підполковника Левченко.

§4.

Штаби вищезазначених груп істнують на терені України і одержали відповідні інструкції і завдання.

§5

Що до Пар. відділів, які оперують в інших районах, то їм керуватися зазначеним в §1, коли в тих районах будуть засновані Штаби Груп ввійти їм в

в підлеглість.

§ 6.

Для успіху майбутнього ~~сер~~ Всенародного Повстання накузується всім Партизанським відділам:

а) Терорізовать Совітську Владу і її відділи на містах постійними наїздами і знищенням.

б.) На цілі верстви розбирать залізницю по магістралі постійної і ваганої Совітської комунікації (особливо Кієв-Одесса, на Північ від Київа і в районі Черкас)

в) Нищить телеграфну і телефонну лінію, забирать телеграфні і телефонні апарати і довести до абсолютної потері звязку по дротам, ~~[illegible]~~ що наведе на окупантів велику паніку.

Всі комунікаційні містки через річки і ярі повинні бути спалені або зірвані.

§. 7

Виконання пункта 6 цього наказу дасть можливість при Всенародньому Повстанні (в самому короткому часі) без труда знищожить всю окупаційну ~~[illegible]~~ Російську Армію і забрати все те майно, яке у нас награбовано. Всіма силами стараться не дать нічого вивести із майна з України на Московщину.

Склад ~~отряду~~ пар від не може бути великий а коли набирається багато охотників, то відділять ~~в дру~~ в слідуючі відділи.

Сила ~~отряду~~ пар від повинна бути така, щоби в потрібну пору можна було б нанести ~~вре~~ порозку ворогу, але коли треба відділ мусить без задержки рухати по всій території України, обминаючи повітові місця де єсть значні гарнізони, щоби дарма не в'язуватися в бої, а скорше дійте до указаного пункту.

v особами попров Парт-повстанчеськими шробами.

21. 4

Партізанський звіт. Парт повст. штабу

По відомостям які одержуються від представників повстанчеських організацій, на Україні з початком весни, кількість партізанів значно збільшилась, людьми які підлягають загальній мобілізації, козаками відставшими від Армії У.Н.Р. і инш. елементами незадоволеними Комуністичним Урядом

I група. ~~Оперує~~ Отаман Заболотний (до 100 табель 200 багн.), робить наскоки на Комуністичні Урядові Установи винищує окремих діячів. Користується симпатіями населення Балтського і Ольвіопольського районів.

Пос

Отаман Гризло (200 табель 1000 багн.) оперує в районі Новомиргорода – Умань, Голованівська нищить невеликі ворожі відділи

~~От. Лихо. Брова в районі Катеринослава виде терації з 6 кн. дивізією армії Буденного~~

II група. От. Лихо добре зорганізований загін до 1000 багнет. 200 таб. оперує в районі Липовця Вінниці де ~~ро~~ знищив майже цілком 25 совіт дивізію Шрадів забрав в

в полон. Українці ~~Н~~ перейшли до повстанців.

От. Підкова і Хмара оперують в районі Гайсина і Уманського повіту про кількість людей в загонах відомостів немає.

От. Пятка оперує в районі Жабоміра

Д. Мордалевич оперує в районі Радомисльського і Сквирського повітів добре зорганізованими загін (200-300 багн. 60 таб.) нищить невелика ворожі відділи. Не дає проводити розверстку

От. Орлик — в районі Бородянки, доходить до околиць Київа. Нищить невеликі ворожі відділи не допускає в Київ підвозу харчів. Наводить не раз паніку в Київі. Через відділ Орлика в Київі у комуністів всей час напруженність.

Кості проти Орлика і Мордалевича вписаються ворогом отряди вони об'єднуються.

Полк Струк: Про загін ніяких відомостів немає. Є чутка, що полк Струк виїхав до Варшави для переговорів з Савінковим.

от. Богатиренко (150 багн. при 5 кул.) оперує в районі Ходоркова і Лучина. Нищить большовицьких агентів, невиїзні відділи не дає ~~про~~вадити разверстку.

Маруся Соколовська (500 кінних) В районі Знаменки, Бобринської. Відомостів про діяльність цього загону в останні часи немає

Чорна Хмара. (200 піш. 50 кін.) Оперує в районі Голованівська, Умаля. Резиденція постійна в Холодним Яру. Нищить продовольчі ворожі відділи і окремих діячів комуністів.

III ~~Ранно~~ Група

Левченко. 600 багн. 100 шаб. Добре зорганізований загін має господарчу, частину агітаційну органів. Який проводить організацію селян і роскладову працю в рядах большовицьких загін користується великими симпатіями селян Полтавщ. і частину Катеринославщини. З Левченком разом працює і йому підлягає партизан Матвієнко (150 багн. 60 шаб.)

IV Група. От Брова з 200 сабель 1000 багн. по відомостям Ч-К. Банда чисто Петлюрова, хорошо добре з'організована і боєздатна. Нищать карантоприяти робить навіть на відпочиваючі ворожі частини і невідомо куди знакає.

В штабі ~~має~~ з от Бровою є безпосередній звязок і даються оперативні ~~вказів~~ завдання і вказівки відносно організації селян-повстанців.

Удовиченко до 1000 баг. дагін Маковського напрямку оперує в районі станції Волноваха коли посідають большевики об'єднуються з Махном.

V Група. От Зінченко, Скворцов Олекса Матвеєнко Белецкий Чорний і Коваль. По комуністичні відомостям мають невитяжні загони які всеї час нищать окремих ком. діячів, і головне не дають спокою большевицькі міліції. —

У.Н.Р.
Головний
Народній Повстанчий
Комітет
Волині і Поділля
7го квітня 1921 р.
ч. 3.

місто Постою.

Вх. ч. 80.
15 Квітня 1921 р.

Уповноваження.

Видано се уповноваження Голові Головного Народнього Повстанчого Комітету Волині і Поділля пану Павлюку Пилипу в тім що він відряджається Комітом до Уряду Української Народньої Республіки в м. Тарнові з докладом про діяльність Комітету, за отреманням вказівок і інструкцій і офіційних уповноважень Комітету, а також склопатати перед Урядом УНР. і отремати, як матеріяльній так і технічні засоби для Комітету.

Заступник Голови Комітету В. Смаг

Член Комітету Олевчук

Секретар
Член Комітету Андреєвич

Д ч 3

Копія.

Дтаємно

Задача: Основна задача всіх керовників повстання на терені України:

А.– Ослаблять бойову силу червоної армії і престіж большовицької влади на Україні.

Б.– Всіми засобами допомогать акціям Української армії по звільненню нею теренів Правобережжа від большовиків і творити сприяючий грунт для У.Н.Р.

І – Для цього необхідно:

Знищувать або терроризувать військові та комуністичні організації і агентів влади комісарів, агітаторів Ч.К. та инше, також наносити втрати війську большовиків.

ІІ – Щоб загальмувати перекидку большовицьких військ і відтягнути частину їх війська на охорону запілля, руйнувать їх тили та засоби пересування і звязку. Особливу увагу звернуть на залізниці і телеграфні лінії. Тримати під погрозою містки від віадуків і небезпечні для руху місця, себ-то: насипи, виїмки і инш.

ІІІ – Агітувати серед большовицького війська. Використовувать всякі успіхи противо-совітських військ, намагаючись утворити серед червоного командування і військ паніку. Найбільше зусилля необхідно проявляти в мент офензиви військ У.Н.Р. і контр-офензиви большовиків проти армії У.Н.Р. В спокійніший час вести підготовку для своєї руйнуючої праці.

IV – Вести відповідну розвідку о большовицьких силах і своєчасно доносити в Генеральний Штаб.

V – Вести працю на підставі програму істнуючого Уряду У.Н.Р. на чолі котрого стоїть Головний Отаман Петлюра, інформувати місцеве населення і переконувать його в необхідности підтримування У.Н.Р.

VI – Підтримувать в займаємих районах самий суворий порядок оберігаючи життя й права всякого громодянина У.Н.Р. без ріжниці національности. Погроми і грабіжничества ні в якому разі не можуть мати місця в У.Н.Р. Винних в цьому карати по законам військового часу.

VII — Вести енергійну працю по підготовці до мобілізації

VIII — Успіх повстання безперечно залежить від розуму, енергії і рішучости його провадження, умілости того організації суворої підлеглости /. субординації /. Всіх органів в повній таємности його підготовки, чесного виконання наказів в налагодженню звязку.

Інструкція Начальникам районів.

I — Начальник району підлягає Командуючому группою.

II — Користується правами Командіра бригади.

III — На терені свого району він являється старшим, як над військовою так і над цівільною владою.

IV — Робить поділ району на курінні і сотенні участки, підготовляє організацію курінів і сотень по штатам, призначає всіх курінних і по згоді з останніми-сотенних, вживає заходів аби всі частини були боєздатні.

V — Веде бойову працю згідно наказів командуючого группою і по власній ініціативі як того вимагають обставини. Нищить залізниці, псує містки, вички насипи, підготовляє крушення потягів, особливо військових, товарових і броневиків. Взагалі чинить таки дії, щоб примусити большовиків відтягнути як більше сил для охорони залізниць і запілля. Робить налоти на обози Наркомів і Ч.К., Комісаріати і Штаби. Про це доносить Командуючому группою.

VI — Веде розвідку большовицьких сил їх діяльність і т. и.

VII — Підготовляє мобілізацію відповідною агітацією серед населення.

VIII — Росповсюджує ріжні чутки і друковані відомости коли можливо: о пораженнях большовицьких військ, о побідах Українських військ, утворює паніку.

IX — Ставити всякі перепони, щоб не допустити до мобілізації большовицької армії.

V — Чини террор над комуністами Ч.К. та инше, організує напади на їх склепи.

VI — Сортирує захопленних большовицьких полонених. а) над більш злочинним елементом наряжає військовий суд. Вирішення його провадить

негайно.

XII - Як в районі будуть обнаружені инші повстанчеські відділи доносить про це командуючому группою і вживать засобів аби їх підчинить собі і примусить їх вступить сепаратно. У всякому разі добиватись мирного розрішення конфліктів, щоб не ослабити своїх сил.

XIII - Вживать заходів до агітації серед населення схиляючи його до У.Н.Р., розповсюджує літературу, відозви уряду У.Н.Р. та инші відомости.

XIV - Всі гроші захоплені у большовиків записує на прихід з чого складає фонд для утримання повстанчеських відділів і доносить командуючому группою провадючи строгу відчітність і підлягає відповідальности закону У.Н.Р.

XV - Начальник району веде господарчу відчотність.

XVI - Начальнику району дозволяється пересуватись псевдонімом.

XVII - У випадку приходу в район регулярних частин У.Н.Р. негайно вступає в підлеглість командіра цієї частини, передав йому всі свої відділи.

XVIII - Начальник району веде списи персон і частин котрі зробили який небудь злочини.

XIX - Начальник району по прибутті до свого району повинен призначити двох замістників, призвіща їх псевдоніми та власноручну підпис надсилає до командуючого группою.

XX - Начальнику района не дозволяється зноситись безпосередньо з Головн. Штабом тоді коли командуючий группою тай його Штаб бувби захоплен большовиками, взагалі копії своїх донесень як їм встрінеться нагода надсилає крім комгрупи і в Генштаб.

XXI - При Штабі району може бути військовий суд.

Штат куріного участка:

Куріний	1.	30.000.1/
Заступник	1.	24.000.
Ад'ютант	1.	20.000.
Разом	3.	74.000.

Примітка:

1/ Курінь з 5-6 сотень: 3-х-4х піших, 1 кулеметної і 1 пінної

2/ в районі 4-5 куріні: 1 можливо гарматного 3 бат. складу по 4 гармати в батареї.

Штат сотенного участка:

Командір сотні	1. 24.000.	5/ Командіри чот - підстаршини
Заступник	1. 20.000.	
К-ри чот	4. 40.000.	
Разом	6. 84.000.	

З оригіналом згідно.

З. о. Начальника інспекторського відділу, Урядовець [signature]

14/ Березня 1921 р.
Ставка.

Копія з копії.

Д 23

Коротка інструкція для розвідки.

1/ Начальники районів збирають відомості про більшовицьку армію:

a/ про організацію її частин, штабів, вказуючі їх назви і нумера;

b/ призвіща начальників і пляни;

c/ про нові формування, зазначаючі нумера формуючихся частин, і зведення їх в вищі військові одиниці

d/ Настрій військ

e/ Дезерція.

g/ Технічні засоби і вогнепальні запаси.

2/ Про пересування частин по залізницях, грунтовим шляхам. Точно зазначати номера частин, дівізій, які проходять і коли пересувались.

3/ Про скупчення ворожих сил: a/ їх кількість, b/ які дівізії, c/ скільки кінноти, d/ артілерія, e/ в якому напрямку гадають вести операцію і коли.

4/ Мобілізація: a/ в якому районі, b/ яких років, c/ як пройшла.

5/ Які і де ведуться ворогом фортифікаційні будування і стан шляхів, особливо залізниць.

Засоби добування відомостей.

1/. Відомості добуваються через постійних агентів-резедентів, закладенних на залізничних вузлах, великих містах, шляхах, в районі розташування Штабів і Комісаріатів.

2/. Через висилку рухомих агентів в місця постійних

агентів. Донесення складати коротко, ясно і повно, щоб вони відповідали завжде питанням: хто, де, коли, в яким числі і при яких обставинах, що робив.

3. Памятати, що донесення тільки ті мають ціну, які отримуються своєчасно, а тому вживати заходів, щоб найскоріше вони були доставлені до міста призначення.

З копією згідно:

Начальник Штабу,
Сотник [signature]

1/ Березня 1921 р.
Ставка.

Тимчасовий Штат
Штабу Головнопомандуючого Повстанцевським військом

Черг.	Назва посади. Ранг	Кілька	Кляс посади	Платня в марках на рік	Примітка
1	~~[illegible]~~ Командуючий Генерал	1	III	+) 18000	+) По займаній посаді, або як нач. Генер. Штабу
2	Адютант обер старшина	1	VII	7200	
	Штаб				
3	Нач. Штабу Булавна старшина 1)	1	IV	++) 15000	1) Ген. Штабу +) Платня по попередній посаді, або Нач. Управи Центр. Установ.
	Організаційно-Оперативно-Розвідчий відділ				
4	Нач. відділу Булавна старшина 1)	1	VI	++) 10000	+++) Платня по попередній посаді або Начальник відділу Центральних Установ
5	помічник Бул. Ст. [illegible]	1	VII	7200	
	Агітаційний відділ				
5	Нач. відділу Булавна або молодша старшина	1	VI	+++) 1000	
	Загально Господ. від.				
6)	Нач. відділу мол. старшина	1	VI	++++) 10000	++++) По попередній посаді або Помічника Нач. відділу Центр. Установ.
	Діловод	1	VII	++++) 7200	
7	Канцеляристів	2			Платня відповідна посадам в Центральних Установах
8)	1 розр.			4200 12600	
9)	II розр.	1			
10	Кур'єрів	2		3000	
		10			

Підстава Закон 5 серпня 920 р.

Д.Таємно.

НАКАЗ

Головної Команди військ У.Н.Р.

Ч....

" "Лютого 1921 року.

М.Тарнів.

§ 1.

В доповнення і розвиття наказу Головної Команди військ У.Н.Р. від 27 Вересня 1920 року Ч 055, для керування повстанчиськими військами на Україні і координірування їх працею, призначається Командуючий 4-ю Київською Стрілецькою дівізією Генерал-хорунжий ТЮТЮННИК, з правами Командуючого армією, з залишенням на попередній посаді.

§ 2.

Командуючий повстанчиськими військами підлягає в цій справі Головній Команді військ У.Н.Р.

Діловод — 7200 марок
Скорбник 7200
~~Канцеляристів 3 чол.~~
Канцеляристів 2×4500 = 9000 марок
Курєрів 2×3500 = 9000 марок
Сторож 3000

296 900 марок

~~До відділи Звязку~~ +
~~Звязкові старшини 10 000 9000~~ 9000 000

~~299 9100 марок~~

287 — 700 марок

Командуючий — 18,000 марок

Гроб старшина для дор. 12,000 — " —

Гроб 15,000 —

Нач. гробу адъютант — 9,000

~~Організаційний відділ~~ відділ.

~~Начал. відділу~~ — ~~12,000 марок~~

~~Помічник~~ ~~9,000 марок~~

~~Організаційно~~

Оперативно-Розвід. від. 12,000 марок

Нач. відділу — 9,000 марок

Помічник — ~~9,000~~ 7,200 марок

~~Помічник~~

Стар. діловод — 6,600

Молод. діловод

Організац. — ~~Відділ~~ Звязковий відділ.

~~Нач. відділу~~ — 12,000

~~Помічник~~ 9,000

Помічник — 9,000

~~Звязкові старшини~~ 10 x ~~9000~~ = 90,000

Літ. відділ 12,000

Нач. відділу — 9,000

Помічник — 4,500 мар.

Загально-Господарчий матеріяльно 12,000

Нач. відділу — 9,000

Помічник

Як проводилось обєднання повстанських відділів в часі повстання 1919 року

Коли випадково вибухло повстання в Поросському районі на Київщині то ріжні! ворожі совітам, як окремі люди так і цілі невеликі відділи стали прибувати до села С. (де був штаб повстанців) з бажанням приєднатись до селян повстанців, щоб працювати як не разом то в контакті координуючі свої військові операції, але з разу кожен із сіх загонів був самостійним бо їх ватажки з окрема хотіли мати необмежені права

Для составлення якого небудь пляну для маневра люди стоячі на чолі загонів збирались і вирішали те чи инше питання про акції при чому часто бувало що один або два ватажки не згоджувались і плян відпадав, часом приходили до одного висновку, але дякуючи присутности провокаторів всі наші пляни до переведення їх в життя були відомі

ворогові і повстанці часто перед своїми наступом розганялись болотовиками. Таке явище породило у повстанців, гідних і щирих, бажання із своїх людей скласти один штаб який би виробляв певні пляни, а ватажки з відділами переводив їх в життя. Тут до повстанців прибуває невідомий повстанцям Мазуренко Калитва з своїм штабом, оголошує себе Головним Отаманом всіх повстанців а свій штаб — Головним штабом повстанців.

Не дивлячись на те що штаб М. К. був невідомий повстанцям — селянам його всі признають, бо бажання всіх людей без винятку сходились на одному треба одного центра.

Після де якого часу стали виявлятись політичні погляди вищезгаданого штабу і перед більшістю старшин яка стояли за У.Н.Р. став факт, що вищий командний склад повстанської групи не веде туда куда всі час хотіли іти ці старшини і більшість, коз

Після перших успіхів повстанців активно боротися було неможливо, да і свідомий елемент не брався щоб не деморалізувати сил і тут на таємності

Зібранню старшин так званних „Петлюрівців" було вирішено вдаритись в підпольну працю, а головне заслужити популярність серед повстанців.

Це зібрання вирішило своїм членам распорушитись по дивізії на посади козаків, де своїм поводженням в житті приватному, а головне бойовому найти популярність і довірє, щоб коли менеться потреба в штабі людей повести по ті дорозі яку вони рахували кращею.

Ті із членів які працювали в частинах щиро, які уміли робити вплив на своїх однокашників скоро стали на чолі сотень і даже окремих частин і тут уже головний штаб для нас став не страшним, всі люди були наші. Особисто велику ролю зіграло пояснення повстанцям що в штабах хотять бути міністрами, хочуть анархії щоб захопити владу в свої руки. Анархічно настроєні ватажки невеликих відділів і їх відділи бояться анархії.

x

x x

Як виникла організація. Коли стали політичні погляди штаба то старшини „Петлюрівці" вирішили з'орга зувати

гурток старшин У.Н.Р. пока не офіційно і в склад свого гуртка зразу увійшло чоловік 5-6 які поставили скупчити коло себе всіх старшин і козаків однодумців, але завдяки обставинам свого зробити було не можливо і ми рішили самім іти в лаву козаками аби там продовжувати працю, не теряючі звязку

В частинах на кожному кроці вставали на зустріч несподіванки, які не тілько гальмували працю, а іноді зовсім не давали працювати. Особенно трудно було в частинах які складались із людей одної місцевости, коли у них на чолі стояв свій чоловік і він до нас ставився ворожо. ~~[illegible]~~ В такім випадку треба було найти однодумців з людей данного відділу і з ними працювати.

Де ж отаман і частина старшин ставились до нас прихильно то тут зразу наш член їднав їх і через агітацію працю на протязі самого короткого часу всі козаки і старшини стали мислити так як і ми. —

При чому було помітно що козаки є найкращі фактори для поширення ідеї серед повстанців

Рахую потрібним підкреслити що отамани малих повстанських відділів густо підпадають під вплив своїх підлеглих.

Тактика Під час праці в частинах козаками в першу чергу було вирішано більшістю із нас взятись лише за працю звичайного козака при чому твердо пам'ятати що від поводження в перші часи перебування залежить велика частина успіху в ділі заслуги популярності. Для цієї цілі необхідно було показати неполітно свою здатність в розборі військових справ, персональну сливість і хоробрість, а головне завше правдиве і чесне відношення до своїх обов'язків.

Більша частина із ватажків повстанців 1919р. працювала під прапором У.Н.Р признаючі тих провідників які стояли на чолі держави, але не дивлячись на се коли від того ж Уряду поступали распорядження, які обрізували права сіх ватажків, та від виконання распорядження часто відмовлялись або ухилялось.

Се робилось одними через бажання отаманувати, а другі через свою ворожнечу до Української справи або ж до Уряду.

В кождім із сіх випадків агентам нашим дивлячись по обставинам приходилось так чи инакше реагувати.

Де агенти заслужили віру в здатність в честність там просто з ~~своїми~~ прихильністю до себе сильною силою робити переворот або примушували виконувати всі накази і распоряд-

ження

При часу коли видно було що справа відділу чи частини поставлена не на певний шлях то не зупинялись ні перед чим.

Люді добивались з'єднання 2х загонів та керування певною чоловіка

Коли ж наш агент в частині був чужим то при спрою ворожого або не лояльного відношення до распорядження Уряду; часто випукувались люди того відділу прихильні до нас і їх використовували яко агітаторів і інформаторів непомітно для ворожого до нас командного складу.

x

x x

Агентам які відражаються для об'єднання партізан чи повстанців необхідно в широкому мірнику бути знайомим с положенням нашим на заході, с положенням тих сусідних держав які нас підпирають, а що відноситься до нашої внутрішньої політики то агенти повинні бути готовими до відповіді на різні питання селянства. Перечислити ці питання є неможливо але можна с певностю зазначити що головне питання буде про земельне та господарчі справи. При відповіді дуже цікавим селянам треба бути

надзвичайно обережним і послідовним.

Ватажки повстанців і їх Старшина при приватних розмовах часто з іронією відносяться до справи підвищення в регулярні армії Ханів, але таке явище не є з їх боку щире, вони також всі сим цікавляться. Треба се питання серьезно розвязати і щоб вся повстанська старшина знала і вірила твердо що за честну і користну працю вона займе відповідне місце в армії У.Н.Р. не дивлячись на попередню їх службу.

Треба твердо стояти на платформі уряду який веселає помятаючи що по агентам часто складається враження взагалі про владу.

Вживати всіх заходів щоб не було відступів від того пляну який намітився головним штабом.

Нагадувати що такі відступи рахуються як невиконання бойового завдання і за них буде сувора відповідальність при случаї коли необхідний відступ наскочив зачинати справі, але разом з цим бути дуже обережним при тому коли якщо не буде відділ проявляє власну розумну ініціативу, звязувати його розмаху не слідує.

Коли виникнуть непорозуміння по
між відділами Агенти в першу чергу
повинні вжити всіх заходів аби при-
пинити сварку це явище рахувати
повинні як найтіснійше для справ
і про нього яко можливо скорше доно-
сити до вищого органу агентури, щоб
всіми силами стати проти сього
факту і попередити наслідки для
сього необхідно тримати постійно
звязок з агентами сусідніх повстанс-
ких відділів коли можливо робити на-
роди, слідкувати за їх працею.

Яко можна густіше посилати
повідомлення до вищого агентурного
органу як про свою працю так і про
те що відомо про працю в сусідніх
відділах.

Склад агентури

Агент

Його заміщник

3-4 розвідчика певних преданних,

Сміливих і готових на все

Боротьба

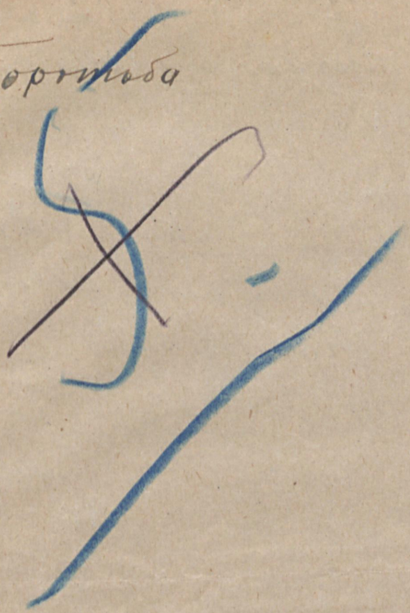

Боротьба повстанців з большовицького кіннотою

Д.Ч.З

Оборона села.

При наступі большовицької кінноти на село, поставити кулемети по головним в'їздам і кіннота не піде. Коли нема кулеметів їх може замінити 16-20 стрільців. Стреляти залпами.

Коли кіннота спішиться і її переважна кількість вийти із села, допустивши коноводів в село, контр наступ, при чому стараться прорватись у село тихо і як можна скорше.

На кінноту рекомендується нападати в ночі піднявші стрелятину по головни вулиці, а при широкіх виїздах замінити сильни застови.

Коли удасться увійти в ночі в село яко можна більше наробити галасу, добре кинути в ріжних містах по скілька гранат.

Оборона тіснин

гаток мостів, вузьких доріг, доріг лісових.

Коли кіннота спішиться щоб перейти вузький прохід. (в кінноту ладу коли прохід обороняється не можливо)

Залишивши сильну застову для безпосереднього захисту переходу, вияснити розвідці де коноводи.

Маневр, щоб ворог спішаний не помітив, напасти на коноводів.

~~За усіх~~

Оборона ліса, кущів

Коли ворог підступає в кінному ладу підпустити як найближче і огонь залпами.

А як спішиться обороняти підступи. Розвідати ~~кр~~ - де коноводи і обстрелять. Наступаючі побіжать до коней.

Дозорів і невистки роз'їзди завше треба впустити в ліс і відрізати відступ назад.

Боротьба з кіннотою на перерізаній місцевості

~~Коли~~ помеж кіннотою є: яр, болото, провалля підпустити як можна ближче без вистрілу

Прицельний огонь частий щоб як можна більше нанести ворогові вреда.

Боротьба з кіннотою на чистому і рівному полі.

Коли ворогові посчастливить охопить піші частини

3.

Матеріяли по тактиці і стратегії

Конспект

З разків з нарисами руї-
нації залізничних шляхів та
инших общеній — (практичн)

В соучасний мент в боротьбі з ворогом, як показав наслідок всіх руйнацій в практиці, самим вигодним руйнація та, котра зроблена не помітно для ока ворога, позаяк вачка перешкода, котру виявить ворог своєчасно ліквідує всі, крім того карає населення найближчих сел тіля котрих руйнація зроблена. Для того щоб зробити ворогу якій небудь припинок на шляху щоб він не міг подати своєчасно підмогу або гуртуватись в своїх силах, треба зруйнувати шлях не помітно для него як в мент проходу так і до огляду,

предостережности. Де не маєця на залізниці іскуственних будувань як то на приклад мостів, то псуєця верхне будування залізниці. Для цього треба вибрати місто біля котрого не буде помітна руйнація таке місце вибираєця на приклад де пріяма колія переходить на поворот; в цім самім місті робиця перешивка рейки (здвиг її) до центру не менше як на 3/4 вершка на протязі 7 сажень, як показано тут на цьому нарісі.

Для цього потрібно взяти на перші будці охорони молотка та лапу, які показані на цих нарисах.

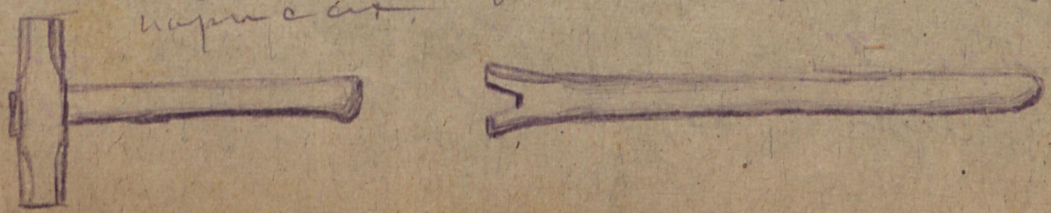

Таким видом, коли потяг надїде на те місце, де перешита колія, то внутрішне колесо подвижного составу потяга з'їйде з рейки.

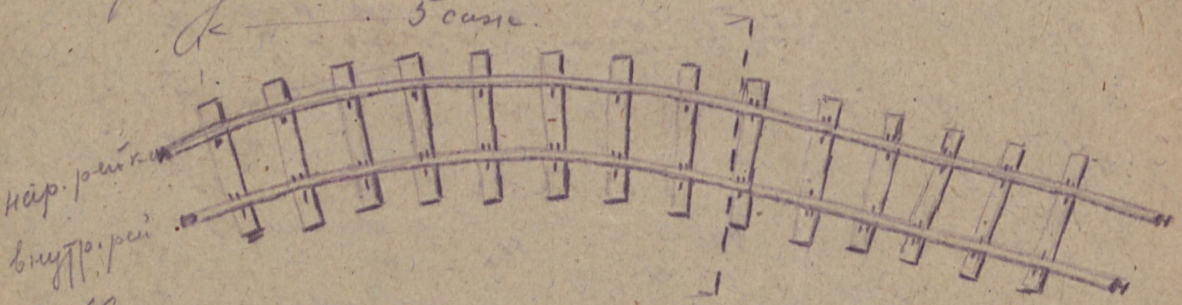

На цьому Нарисі показано як можно ще зробити спуск потяга з рейки. Для цього треба з початку кривої колеї, розшити наружну нитку рейки на протязі 5 сажень. На приклад: виймаюця наружні костилі, і за місць їх, виліплююця з сирої земні головки (костилів) і накладаюця на місце винятих, таким чином для того хто оглядує замежницю (охорони) не помітно для його ока що розшита колія.

Коли подвижний состав потяга надійде на це місто де розшита рейка, і, з огляду на те що подвижний состав

має в руху силу упиратись в наружну
рейку то послідню здвигає в бік
от центру кривої колеї розширяє
саму колею а бо виверне рейку зовсім,
після чого состав потяга сходить і ло-
маєця. Найвигоднище робіти руйнацію
колеї в тім місті замкнуці де потяг
має найвищий худкий рух. то щей і в ви-
ясиках а не на насипі, — це согляду на
те що коли ворог буде очищати колею
замкнуці від крушеня потяга то єму
трудище буде це робити в виїзці чим
на насипи, а цім вигода в часу щоб
ворог не мав вильного шляху як можно
довше. Багацко і легче руйнацію робіти
шляху залізниць с помочи звривчатими
веществами але це буде помітно і
відомо для ворога що робиця для
нього перешкоди на шляху і він
стає обережним. —

По шляху с цьім як зруйнована коліз
потрібно зробіти перешкоду в зъяз-
ку по телеграфу (телефону)
ворога. На участку де
потрібно перервати общі-
тільность ворогу що він
не мав найскоршого техніч-
ного зъязку, для цього береця
проволока товщіни 2 м/м і нею
на стовбі телеграфа перепутуюця
проводе, але ж так щоб меньше
було помітно для огляду оком
Коли будуть дроти на цьіх гаш-
ках (Эзоляторах) зъєднані в одно
то получиця зъєднання электрично-
ного току і тії стації меж котрі-
мі це зроблено лишаюця мож-
ливісти общатися по телеграфу

З цим же, - в деякіх місцях
треба треба перервати дрит
в разніх містах на двух пун-
ктах по меж цьіми стаціями
це дасть можливість ворогу ду-
мати що явище порваного
дроту служить приносною для
звязку телеграфі; коли же вони
злагодять цей наглядне псуван-
ня дроту то не звернувши уваги
на огляд кожного телеграфного
стовба по меж цьіми стаціями
то остаєця друге майже не помі-
тне псування як на приклад зьєд-
нання малим дритом на стовбах
проводів; таким чином знов
ворога заставить іти провірити

лінію (нитку) телеграфи на цьому участку. Цим спосибом. Це можливість протягнути більший час держати ворога без зьязку.

Де це можливість тим часово зробити на стаціях які небудь вчинки для припинення руху потягів, то треба звернути увагу на те що може бути припиною більш реальною це це на приклад: телеграфний аппарат і вхідна стрілка колеї. Для цього потрібно зруйнувати колею при вході на стацію на приклад виняти кристовіну переводу котра

показана в цьому нарісі, і винявши заховати в землю не помітно. Теж зробити телеграфичними аппаратами зняти і схоронити в сухому місті на приклад на дахах

будинків стації але ж це робіти не помиш-
но для сторонніх людей.

Копія.

Порядок змінено

Наказ

По Штабу Партізансько-повстанчиських військ.

ч. 1.

18 Лютого 1921 року.

§ 1.

Згідно наказу п. Головного Отамана від 18 цього Лютого ч. я приступив до організації Партізансько-повстанчиських військ.

§ 2.

З цього числа наказую приступити до сформування Штабу, для чого до оголошення читатів, зазначення вище осіб рахувати прикомандірованими до Штабу з 18 цього Лютого з покладенням на них слідуючих обов'язків: Генерального Штабу підполковника Кузьмінському - т. в. о. помічника начштабу, Генерального Штабу підполковника Зеєгорша - т. в. о. начальника організаційно-оперативно-розвідочного відділу, сотника Ступніцького - т. в. о. начальника агітаційного відділу, поручника Пащенко призначаю в розпорядження начальника організаційно-оперативно-розвідочного відділу, урядовця Пеліховського - діловодом і козака Ібрагіма Курбанова - курьєром. -

§ 3.

Працю в штабі провадити: з 9-ти годин ранку до 1-ї год. дня і з 3-х год дня до 6 год. вечера. -

Орігінал підписав: Генерал-хорунжий Тютюнник.

З орігіналом згідно:

Діловод Пеліховський

3/ Памятати, що донесення тільки ті мають ціну, які отремані своєчасно тому вживати заходів, щоб як найскорше вони були доставлені до міста призначення.

ШТАТ КОМАНДУЮЧОГО ПОВСТАНЧЕСЬКОЮ ГРУППОЮ.

Назва посад і ранг осіб.	Кількість осіб.	Платня на місяць в гривнях.	Кляс посади.	ПРИМІТКА.
Командуючии группою.....	I	70000		
Начальник Штабу.....	I	50000		
Старшина для доручень.....	I	20000		
Оперативнии референт.....	I	20000		
Розвідочнии референт.....	I	20000		
Загально-господарчий -"-..	I	20000		
Разом.....	6	200000		
Разом на дві группі...	-	400000		

ШТАТ НАЧАЛЬНИКА ПОВСТАНЧЕСЬКОГО РАЙОНУ I/

Начальник району.....	I	60000		I/В районі 4-[illegible] курінів. Один можливо гарматний 3-х батарейного складу по 4 гармати в батареї.
Начальник Штабу.....	I	40000		
Старшина для доручень....	I	20000		
Референт оперативний	I	20000		
--"-- розвідочний.....	I	20000		
--"-- зв"язку.....	I	20000		
Інформаторів-агітаторів..	I0	I60000		
Звязкових.....	I0	I00.000		
Разом.....	26	440.000		
Разом на I0 районів.	-	4400000		

ШТАТ КУРІННОГО УЧАСТА 2/

Курінний.....	I	30000		2/Курін з 5-6 сотень: 3-4 піших, I кулеметня і I кінна.-
Заступник.....	I	24000		
Ад"ютант.....	I	20000		
Разом.....	3	74.000		
Разом на 50 курінів		3700000		

ШТАТ СОТЕННОГО УЧАСТКА.

Командір сотні.....	I	24000		
Заступник.....	I	20000		
Командірів чот.....	4x	40000		
Разом.....	6	48.000		x/ Командір чоти -пидстаршини.
Разом на 250 сотень....	-	2I000000		
Разом на I місяць.....		29500000		

ІНСТРУКЦІЯ НАЧАЛЬНИКАМ ГРУПП.

I/ Командуючии групою підлягає Начальникові Генерального Штабу.
2/ Корістується правами Командіра дівізії.
3/ На терені своїх районів він являється старшим начальником, як над військовою, так і над цівільною владою.
4/ Він передає завдання, одержані від Генштабу Начальникам районів і слідкує за іх виконанням. Коли не можливо отремати вказівки від Генштабу приимає рішення сам на власну руку /початок активних подій, або збільшення руинування залізниць і т.ин./. У всякому разі повідомляє про це негайно Генштабу і сусіднього Командуючого группою.
5/ Координує бойову працю районів.

6/ Групує розвідочні відомости районів як треба-перевіряє їх і своєчасно надсилає в Генштаб.
7/ Слідкує за тим,щоб захоплених большовицьких полонених відповідно сортирувати:
а/над наибільш злочинним елементом /як наприклад Ч.К.комісари т.ин./ наряжать військовий суд і вирішення його проводить негайно.
б/як дозволять обставини частину полонених-мобілізованих використовувати для своїх цілей.
в/решту добре нагодувавше відпускати з метою агітації серед ворожої армії давши їм відповідні інформації,бажаючим давать підложні документи,що Українська Армія знищує тільки бандитський елемент і добре ставиться до жертв большовизма-насильно захоплених до большовицької червоної армії.
8/ Направляє агітаційну діяльність по районам,а також по утворенню паніки в большовицькому запіллю.
9/ Слідкує,щоб всі захоплені у большовиків гроші були заприходовані і поступали на утремання повстанческих організацій,а не присвоювались би Начальниками та окремими людьми.
IO/ Командуючии групою повинен вести грошову відчотність.
II/ Командуючому группою дозволяється користуватись псевдонімом.
I2/ Командуючии групою по приїзді повинен.призначити замистників,не меньш як двох,призвіща псевдоніми,і їх власноручну підпис мусить надіслати до Генштабу.
I3/ У випадку приходу регулярних частин армії У.Н.Р.до району звільненого повстанням,всі урядові,військово-адміністративні особи,призначені наказом командуючого групою,залишаються на своїх місцях до зміни або підтвердження Командарма чи Уряду У.Н.Р.через близчого Командуючого дівізією.Коли терен групи буде занятий військами У.Н.Р.,то Командуючии групою продовжує інформувати Генштаб,шифрів "З".
I4/Командуючий групою у всіх зносинах з Генштабом і своїми районами та сусідом,вживає шифр.Донесення надсилає.згідно положення.
I5/Командуючий гурпою вживає заходів що до підвищення Української валюти та слідкує за росходуванням цукру і за всім Державним майном, оберігаючи його сохранність.
I6/ Командуючии групою має право давати дозвіл на реквізиції для Державних і військових цілей,але реквізиції допускати в крайних випадках і дуже обережно.Обовязково повинен бути складен акт і видані відповідні квітки.Розміри реквізиції мусять бути як найменьші.Всяка не оправдана відчотністю реквізиція буде розглядатись як свавольний вчинок,за який наклавший реквізицію,відповідає по суду.
I7/ Командуючии групою в особливо важних випадках,має право видавати від імені Головного Отамана ПЕТЛЮРИ накази але для цього Командуючий групою мусить отримати від Головного Отамана дозвіл з уповноваженням. за його підписом і печаткою.-

Копія.

Армії Укр.Нар.Респ.Сотник Дишлевий II Березня 1921 року.Ч.4. Начальнику канцелярії Головного Отамана Військ Української Народньої Республіки / для докладу Головному Отаману/ Рапорт.Я родився на Чернигівщині.Виріс і вчився серед Українських кол.Свідомими Українцем з 1905 року.За семінарських часів у учителювання впадав в нимилість за "Мазепенство".Активну участь приймав в подіях в листопаді в 1917 році в Київі і Фурмованної Української армії.Тісно звязаний з нашою армією,в якій без перерви знаходився весь час.Провадив активну діяльність в справі піднесення як морального так і національного і військового етичного стану нашого вояцтва.Весь час займав відповідальні посади не низчи штаб-офіцерської.За часів Скоропадського сидів у Київській фортеції як українець.Вкупі з иншими підняв повстання,як помішник Командуючого революційними військами,які взяли Київ по Крещатик до вступлення військ Деріктoрії.Зразу представляли мене до підвищення в ранг.При Командуючому Київськ.Окр.полк.Павленкові Генеральним Секретаріятом справ військових був підвищений в ранг військового старшини.Відповідний наказ про се в силу події оголошений не був.Регістраційна комісія дівізії визнала за мною ранг підполковника.Наказом Головної команди військ від 17 Вересня 1920 року Ч.26,я затверджений в ранзі сотника,старшинством з 13 Травня 1918 року-фактично в ранзі Російської служби.Наказом 4-ї Київської стр.дівізії Ч.226,мене безпідставно позбавлено ранги.З місяці пройшло з дня подачі мною скарги на імя командарма в цій справі нічого не зроблено, відповіді жадної я не одержав.Прочитавши мою скаргу про позбавлення ранги,Командарм в присутности свідків /"написано не розбірчиво",сотника Ніжинського/ заявив буквально,"Ну Дешлевого,ето хорошо,так ему і надо. Вважаю з боку Командарма " предвзяте" відношення до мене. Звертаюсь до Головного Отамана зі скаргою.З наказом Ч.226 Погодиться не можу.УІІІ розділ статуту дісціплінарного не може мати місця тому: 1/ Армія в той час була обезброєною на терріторії чужої держави в стані інтернування.2/ Посаду я займав не сотенного,а курінного.3/ УІІІ розділ передбачає ранги по посадам.В 1919 році ранги,як такі були скасовані.З часу встановлення і затвердження в рангах наказом Верховної влади,тим самим касується пакт 3 артик.58 розд.УІІІ статут дісціп.що до прав комдіва і тому позбавлення ранги може бути переведено лише наказом Верховної влади.5/ Як Георгієвский кавалер можу бути позбавлений ранги лише по суду згідно статуту.Все свідоме старшинство знає мене як переконаного Українського діяча,честного старшину.Не можуть безкарно розлюченні "Отамани" творити пімсту над старшинами Української армії в такий спосіб.Крім позбавлення ранги я 7 суток сидів в "застінку" під загорозою розстрілу.Звертаюсь до Головного Отамана за захистом.Справедливости лише хочу.Я три місяці без копійки грошей живу в буквальнім розумінню "подаяніями" і піду вирішення моєї справи аби поїхати до війська і зайнятись працею хочби культурно-освітною в якій я маю ценз і досьвід.Тому прошу Ваших заходів аби Головним Отаманом наказ 4-ї Київської Стр.дівізії Ч.226 був відмінений як явно беззаконний і безпідставний до закінчення слідства.Чуття етіки вояки утримує мене від засобів реабілітації через широкі кола громадянства шляхом пресси.Не реабілітованим і не задоволеним в скарзі залишатись в складі армії не можу.Позбавлення ранги,це прінціпови питання державної ваги.Питання торкається не лише моєї особи,а всього старшинства нашої армії.Без елементарного розмежування правних норм і сама армія істнувати не може. Додаток:копія наказу 4-ї Київської стр.дівізії Ч.226.Сотник Дишлеви

Копія.

Наказ Війську 4-ї Київської стрілецької дівізії Ч.226.1-Грудня 1920 року.§ 1.Під час переходу армії У.Н.Р.через річку Збруч,і після переходу в де яких частинах армії траплялись грабунки майна і навіть скарбниць.Предбачаючи можливість подібних випадків в дівізії мною було дано роспорядження: всі цінності дівізійної скарбниці видать на руки безпосередньо підлеглим мені особам на схорону під їх персональну відповідальність.Де якими старшинами моє роспорядження було істолковано як розділ цінностей,з метою втікти з ними з дівізії.Від звичайних балачок поміж окремими частинами старшинами перейшло до одвертої агітації проти нашого командного складу дівізії в публичних місцях.Після переведенного слідства виявилось:1/ що агітацію вели: Штабу дівізії сотник Ніжинський,хорунжий Ніжинський, поручник Колядинський і 30-го куріня хорунжий Ховхун, 2/ що агітація велась в присутности мойого помішника Генерал-хорунжого Вовка і генерал-хорунжим Вовком не було вжито заходів до припинення агітації.Під час розбору цієї справи по моєму наказу явився до мене сотник Дишлевий,при чому він оказався п" ним і зразу давав відповід

на моє запитання в підлеглому тоні, а потім зовсім відмовився від-
повідати. Приймаючи на увагу нервозність п.л.старшин, яка виникла на-
слідком відходу Армії з рідного краю, не передаю зазначених старшин
до суду, а караю дисциплінарно: а/ сотника Ніжинського і Дишленого
позбавляю старшинської ранги, хорунжого Уонхуна позбавляю старшинської
ранги, наказую виключити зі складу дивізії і відправити в розпоряджен
ня Вартового Генерала Штабу Армії, б/поручника Колядинського і хорун-
жого Ніжинського усовую з займаючих ~~посад~~ старшинських посад без пра-
ва займати старшинські посади до ходатайства за них відповідних нача-
льників, в/ Генерал-хорунжого Вовка усовую з займаючої ім посади і на-
казую відбути йому в розпорядження Командуючого армією. Оригінал під-
писав Комдів Генерал-хорунжий ТОТОМИЧ. За Начальника Штабу підполковн
ник "Обертинський". З оригіналом згідно: Начальник інспекторської час-
тини сотник Підченко.

К о п і я.

Резолюція Головного Отамана "Розписку для належного виконання і
полагодження. Штаб Армії 25 /III-1921 р." У.Ч.Р. Законодавча Управа. 21 Бе-
резня 1921 р. ч.33. "Тарнів." о Пана Начальника Військово-Похідної ка-
нцелярії Головного Отамана військ У.Ч.Р. на Ч.463. У відповідь на від-
ношення Ваше від 17 Березня б.р. за ним надсилається справа Дишле-
вого разом з висновком в цій справі. Додаток: листування на 5 аркушах.
Начальник Законодавчої Управи /підпис/. Секретарь Управи Г. Чуприна.-

К о п і я.

Висновок по справі п. Дишлевого. Наказом війську 4 Київської стрілец
кої дивізії від 1-го Грудня 1920 року Ч.226 сотник Дишлевий був поз-
бавлений старшинської ранги і відправлений в розпорядження Вартового
Генерала Штабу Армії У.Ч.Р., як зазначено в наказі "За отверту агіта
цію проти вищого командного складу дивізії", при чому як видно з листу-
вання, ~~пов-чену---ви-~~ Начальника дивізії Генер. хорунжого ТОТОМИЧА,
керувався розділом УІІІ стат. дісц. пл. 21 Січня 1919 року "про побіль-
шення дисциплінарних кар під час війни, або оголошення місцевости на
військовім стані." Арт. 58 п. 3 і арт. 60 літ. 5 п. "в" ст. Дісц./. З фак-
тичного боку, за відсутністю в листуванні певного матеріалу, не можно
констатувати, в чому саме виявилась винність п. Дишленого, позаяк в на-
казу Ч.226 конкретних даних з приводу цього не міститься, а вживається
лише загальна фраза "отверта агітація". По до юридичного боку затрону-
того питання, означений вище наказ Ч.226 виданий Начальником Київ-
ської дивізії генерал-хорунжим ТОТОМИЧОМ, рахую не законним і підля-
гаючим негайному скасуванню по слідуючим міркуванням: І/ Дисциплінар-
на влада Військового начальника, згідно зі ст. Дісц., є не тільки право,
але і обовязок накладати на підлеглого кару без суду в відповідних,
докладно зазначених в законі випадках, а саме: таких, коли провина під-
леглого не предбачена військово або загально карними законами. Із ска-
заного вище видно, що сотник Дишленій, обвинувачуємий в "агітації про-
ти вищого командного складу дивізії", себ-то в злочині, предбач. вись-
ково-карним законами /246І арт. військово-карного статуту/, не підля-
гає дисциплінарній ~~кари-~~ владі Комдіва, а мусів бути преданий
суду на загальних підставинах. "Чому писати в наказі: "приймаючи на увагу
нервозність п.л. старшин, яка виникла наслідком відходу армії з рідної
землі, не передаю зазначених старшин до суду, а караю дисциплінарно",
в даному разі підлом не законно. 2/ 1-го Грудня 1920 року, коли був
виданий наказ Ч.226, армія У.Ч.Р. була на терені Польщі в якости інтер
нованої, з приводу чого керуватися розділом УІІІ Стат. Дісц. пл., як
видно з самого заголовка його Комдів не мав законної підстави, а зро-
бивши це переступив данну йому владу. Як-би-навіть вище вказанні два
пункта розрішити в позитивному змісті, себ-то, визнати до провина п. Дише-
левого підлягає дисциплінарній владі і Комдів мав право керуватись
розд. УІІІ стат. дісц. то і в такому разі злегкодумний сотн. Дишлевого
булоб актом не законним, позаяк під словом "сотенних" в п. "в" літ. у ар
60 законодавець мав на увазі не ранг, а посаду і п. Дешлевий як займав
шій посаду курінного, міг бути позбавленим ранги за дисципліна. пору-
шення літе владою Командіра корпуса і вище. Наказом ч 226 Комдів 4-ї
Київської перевищив владу, то предбачено 141 і 147 артик. арт. Статута
В-кари.- Підписав: Начальник Законодавчої Управи Військового Міністер-
ства /підпис/. 21 Березня 1921 року." Тарнів.-

К о п і я.

Прикомандіровання до Штабу Армії УНР. Генерал-хор. ВОВК. 25 Березня
1921 року. Ч.80. "Тарнів. Командармові УНРЗ. Рапорт. Наказам війську 4-
Київської стріл. дивізії від 1-го Грудня 1920 року Ч.226 Комдів Київс

кої Генер.хор.Тютюнник усунув мене з посади помічника Комдіва.Перед виданням того наказу,розпорядженням того-ж Комдіва я був заарештований на тість доб,арешт провадився в негідних способ.-зімною вкупі було посажено провокаторів.Крім всього в мене було переведено трус. Зміст наказа Комдіва Ч.226 цілкомто не відповідає дійсности.Кара вжита до мене безпідставна і не предбачена як законами,так статутами У.Н.Р.Рапортом своїм від 4-го Грудня 1920 року Ч.75 на Ваше Ім'я я просив: 1/ Відмінити безпідставний наказ,2/ Призначити слідство в справі змісту всього наказу і 3/притягти до відвічальности як Комдіва допустившого надужиття влади,так і провакаторів.З часу подачі мною рапорта-скарги пройшло біля 4-х місяців наслідків позитивних не має. С четире місяці перебуваю в безправному стані,безпідставно і беззаконно покривджений.Ввижаю далі не можливим я негідним залишатись хоч-би один день в складі армії безпідставно позбавленним права я не реабілітованим-тому я другий дозволяю собі просити Вас Пане Генерале.1/ Відмінити наказ Комдіва Київської Ч.226,що до усунення мене з посади.2/ Призначити слідство в справі змісту всього наказу Ч 2263/ Притягти до законної відвічальности Комдіва допустившого над"ужиття влади.Коли не можливо негайно відмінити незаконний наказ Комдіва Ч 226,то прошу звільнити мене зовсім з війська У.Н.Р.Додаток наказ Комдіва Ч.226.Підписав: Генерал-хорунжий А.В о в к.-

З оригіналом згідно:

діловод

Д. Таємно.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПОВСТАННЯ НА ПРАВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ.

ЗАГАЛЬНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Задача: Основна задача всіх керовників повстання на терені України:
а/ ослаблять бойову силу червоної армії і пристіж большовицької влади на Україні.
б/ всіми засобами допомагать акціям Української Армії по звільненню нею теренів Правобережжя від большовиків і творити і творити сприятючий грунт для У.Н.Р.
Для цього необхідно:
1/ Знищувать або терроризувать військові та комуністичні організації і агентів влади-комісарів, Ч.К., та ин. також наносити втрати війську большовиків.
2/ Щоб загальмувати перекидку большовицьких військ і відтягнути частину їх війська на охорону запілля, руйнувать їх тили та засоби пересування і звязку /особливу увагу звернуть на залізниці і телеграфні лінії/. Тремати під погрозою містки, віадуки і небезпечні для руху місця, себ-то: нисипи виїмки та инше.
3/ Агітувати серед большовицького війська і населення. Використовувать всякі успіхи противосовітських військ, намагаючись утворити серед червоного командування і військ паніку. Найбільші зусилля необхідно проявляти в момент офинзиви Українських військ і контр-офинзиви большовиків проти Армії У.Н.Р. В спокійний час вести підготовку для своєї руйнуючої праці.
4/ Вести відповідну розвідку о большовицьких силах і своєчасно доносити в генеральний Штаб.
5/ Вести працю на підставі програму існуючого Уряду У.Н.Р. на чолі котрого стоіт Головний Отаман ПЕТЛЮРА. Інформувати місцеве населення і переконувать його в необхідности підтремувати У.Н.Р.
6/ Підтремувать в займаємих районах самий суворий порядок, оберігаючи життя і права ввсякого громодянина У.Н.Р. без ріжниці національности. Погроми і грабіжництва ні в якому разі не можуть мати місця в У.Н.Р. Винних в цьому карати по закону військового часу.
7/ Вести енергійну працю по підготовці до мобілізації.

Успіх повстання. Успіх повстання безперечно залежить від розуму, енергії і рішучости його провадження, умілости його організації, суворої підлеглости /субординації/ всіх органів, в повній таємничости його підготовки, чесного виконання наказів в налагодженности звязку.

Заосмотрення зброєю. З огляду майже на неможливість забезпечення в сучасний мент повстанчиських відділів зброєю та вогнепальними запасами з боку Армії, Командуючі группами та районами мусять турбуватись про це самі, вживаючи всіх заходів до виловлення зброї від большовиків, улаштування по можливости на селах складів зброї і майна.

ІНСТРУКЦІЯ НАЧАЛЬНИКАМ РАЙОНІВ.

1/ Начальник району підлягає Командуючому группою.
2/ Користується правами командіра бригади.
3/ На терені свого району він являється старшим, як над військовою, так і над цівільною владою.
4/ Робить поділ району на куріні і сотенні участки, підготовляє організацію курінів і сотень по штатам, призначає всіх начальних курінних і по згоді з останніми, -сотенних. Вживає заходів, аби всі частини були боєздатні.
5/ Веде бойову працю згідно наказів Командуючого групою і по власні ініціативі, як того вимагають обставини. Нищить залізниці, псує містки, виїмки, насипи, підготовляє крушеніє потягів, особливо військових, товарових і бронепотягів. Взагалі чинить такі дії, щоб примусити большовиків відтягнути як більше сил для охорони залізниць і запілля. Робить нальоти на обози, ревкоми, Ч.К., комісаріати і штаби. Про це доносить командуючому групою.
6/ Веде розвідку большовицьких сил, іх діяльність і т. инше.
7/ Підготовляє мобілізацію відповідною агітацією серед населення.

8/ Росповсюджує ріжні чутки і друковані відомости, коли можливо, о поразках большовицьких сил, о побідах Українських військ, утворює пніку.
9/ Ставить всякі перепони, щоб не допустити до мобілізації большовицької армії.
10/ Чинить террор над комуністами, Ч.К. та инше, організує напади на іх склепи.
11/ Сортірує захоплених большовицьких полонених: а/ над найбільш злочинними елементами, /як на приклад Ч.К., комісари та ин./ наряжає військовий суд і вирішення його проводить негайно, б/ як дозволять обставини частину полоненних з мобілізованих використовує для своіх цілей, в/ решту добре нагодувавше, відпускає з метою агітації серед ворожої армії, давши ім відповідні інформіації, що Українська Армія знищує тільки бандітський комуністичний елемент, і добре ставиться до жертв большовизма-насильно захоплених до червоної армії.
12/ Як в районі будуть обнаружені инші повстанчеські відділи-доносити про це командуючому группою і вживати засобів, аби іх підчинить собі і примусить іх не виступати сепаратно. У всякому разі треба добиватись мирного розрішення конфліктів, щоб не ослабить своїх сил..
13/ Вживає всіх заходів до агітації серед населення, схиляючи його до УНР
Росповсюджує літературу, відозви уряду У.Н.Р. та инші відомости і веде своє видавництво інформаційного характеру. Веде пропаганду серед большовицьких військ, /можливо використовувати для цього і жінок/. Росповсюджує ріжні чутки о поразках большовицьких військ і об успіхах Українських.
14/ Всі гроші захоплені у большовиків, записує на прихід і кладе в скарбницю командуємого ним району, з чого складає фонд для утремання повстанчиських відділів, і доносить Командуючому группою /провадючи строго відчотність і підлягає відповідальности по законам У.Н.Р./.
15/ Начальник району веде господарчу відчотність.
16/ Начальнику району дозволяється користуватись псевдонімом.
17/ У випадку приходу в район регулярних частин УНР., негайно поступає в підлеглість Командіра тієї дівізії і передає йому сві свої відділи
18/ Начальник району веде списи персон і частин, котрі зробили які небудь злочини.
19/ Начальник району по прибуттю до свого району повинин призначити двох замістників; призвіща іх, псевдоніми та власноручну підпис надсилає до Комгрупи.
20/ Начальнику района дозволяється зноситься безпосередньо з Генштабом у випадках коли командуючий групою та иого штаб бувби захоплений большовиками, або коли одержить надзвичаино вожні відомости і надсилка іх до Генштабу з"являється негайною; о цьому повідомляє командуючого групою. Взагалі-ж копії своїх донесень, як встрінеться нагода надсилає в Генштаб.
21/ При штабі району утворює військовий суд.

КОРОТКА ІНСТРУКЦІЯ ДЛЯ РОЗВІДКИ В ПОВСТАНЧЕСЬКИХ РАИОНАХ.

1/ Начальники раионів збірають всі відомости про большовицьку армію.
а/ про огранізацію її частин, штабів, вказуючи іх назви і номера;
б/ призвіща начальників, пляни;
в/ про нові формування, зазначаючи номера формуючихся частин і зведеня іх у вищі військові одиниці;
г/ настрій військ,
д/ д е з е р ц і я,
є/ техничні засоби, зброя вогнепальні запаси,
2/ Про пересування частин по залізницям, грунтовим шляхам. Точно зазначати які номера частин, дівізіи проходять і коли пересувались.
3/ Про скупчення порожих сил: а/іх кількість, а/ які дівізії, в/ скінкінноти, г/артілерії, д/ раион з"осередження, є/ в якому напрямку гадають вести операції і коли.
4/ Мобілізація: а/ в якому районі, б/яких років, в/як пройшла в данному районі
5/ Які і де ведуться ворогом фортіфікаційні будування і стан шляхів, особливо залізниць.

ЗАСОБИ ДОБУВАННЯ ВІДОМОСТЕИ.

1/ Відомости добуваються через постійних агентів-реведентів, закладених на залізничних вузлах, у виликих місцях, на виликих шляхах, в районах росташування штабів і коміссаріатів.
2/ Через висилку рухомих агентів в місця постійних агентів. Донесення складати коротко, ясно і повно, щоб відповідали завжди питанням: хто, де, коли, в якім числі і при яких обставинах що робить.

видах грошового задоволення знаходятся при Військовому міністерстві. -

§8.

Місто перебування ~~Головнокомандуючого повст. військами і його~~ Штабу - командуючого повст. військами при Головні команді військ УНР.....

Додаток: Штати

Головний Отаман
військ УНР.

Доб. Військовий міністр.
Інтендант Генер. Хорунжс.
Ицгак

§2.

x) Командуючий повстанськими військами підлягає в цій справі Головні команді військ УНР, котра направляє діяльність його директивами загального змісту

Наказ
Головної Команди військ УНР
ч
" " Лютого 1921 р
тарнов

§1

В доповнення і розвиття наказу Головної Команди УНР від 27 вересня 1920 р ч 055 для керування повстанчеськими військами на Україні і координірування їх працею призначається Командуючий 4 стр. дівізією Генерал-Хорунжий Тютюник з правами Командуючого армією з залишенем на попередні посаді

§3

Всі повстанчеські війська і партизани і вся повстанчеська справа передається в підлеглість Командуючого повст. військами на Україні.

§4.

Ніхто з Начальників військових частин, вищих зеднань військ УНР, інституцій, військових місій, та инше не має права провадити праці по організації повстань, висилки на Україну організаторів, ~~своєї персональної~~ відношення до організації повстань ~~в~~ літератури та инше.

§5

При Командуючому повстанськи-

військами встановити Штаб згідно прикладаємих штатів. Для сформування цього Штабу виділити тимчасово цілком Повстанчеський відділ з Генерального Штабу, ~~[illegible]~~ Недостаючу кількість співробітників Штабу поповнити по ~~усмотренню~~ погляду Командуючого.

§ 6

Всі ~~[illegible]~~ службовці виділені зі складу Генерального Штабу залишаються на попередніх посадах, одержують по ним утримання лічатся в Командіровці і одержують добові по положенню.

Командіровані зі складу армії можуть бути ~~з~~ оставлені по їх бажанню на попередніх посадах, але задовольняються платнею по окладам посад зазначених в Штатах Штабу Головнок. повст. військ. і добовими по положенню

§ 7

~~[illegible]~~ Командуючий і його Штаб на всіх

Київ – [illegible]

Високоповажний пане МІНІСТРЕ.

Вчора у мене одвідала делегація од повстанців з Поділля і оповіла:

Повстання почалося II/IУ. Захоплено Городок /4гармати, Ярмолинці /2 гармати/, Нестірівці, Дунаевці, Балін. Кам'янець евакуируеться: 2000 залоги розбіглося. Повстання розвіваеться в напрямках Могилів і Деражня. Скрізь по селах кумуну вирізано. Залізницю попсовано, дроти теж саме Терен Проскурівського, Кам'янецького, Ново Ушицького повітів вільни од совітів. Далі "делегати" заявили, що учора о 6 год. рано, до Гусятина Галицького прибуло 3 представників м. Одеси, яку захопили німці-кольонисти. Делегація мала виіхати до Тарнова-/дама і 2 мужчини/. Також переіхала Збруч делегація об м. Вінниці..... ..... Повстанці кажуть, одержали від наших "союзників" 200 рушниць і 12 люісів. Повстанці перейшли до мене з просьбою аби я обійняв цівільну владу, яко батько Поділля, відтак аби склав своїм накази і відозви і почав працю по рідному терені. Приймаючи на увагу, що делігати не мали жадних писаних уповноважень, що я не мав жадних звязків з центром/Т./що на власну відповідальність чорось робити не мав ні настрію ні бажання, що прикладати власти ум до операції не відомоко ким і в яких цілях розпочатої не безпечно, що мій вчинок який які б він наслідки не мав, буде мати для мене лише я і завми я відмовився от почести але приватній дорозі подав їм свої поради. Сповіщаючи про це м'шу зауважити, що в цей горячий час не можливо залишити границі без відповідального уповноваженого Уряду У.Н.Р. бо безумовно виплинуть отаманчики, які зліквідують нашу справу остаточно. Страху ради отаманського, і я ухилився од чинів хвів особисто зредагувати Вам, Пане Міністре, ситуацію за Збручем, але брак марок примушує сидіти міцно в Борщові.

П.С. Як же надалі маю ставитись до таких подій. Річ в тому, що мене тут щодня турбують і мучать.-

Меморандуми і инші папери
Вагістського характеру
надіслані до місії або центра
від закордонних